

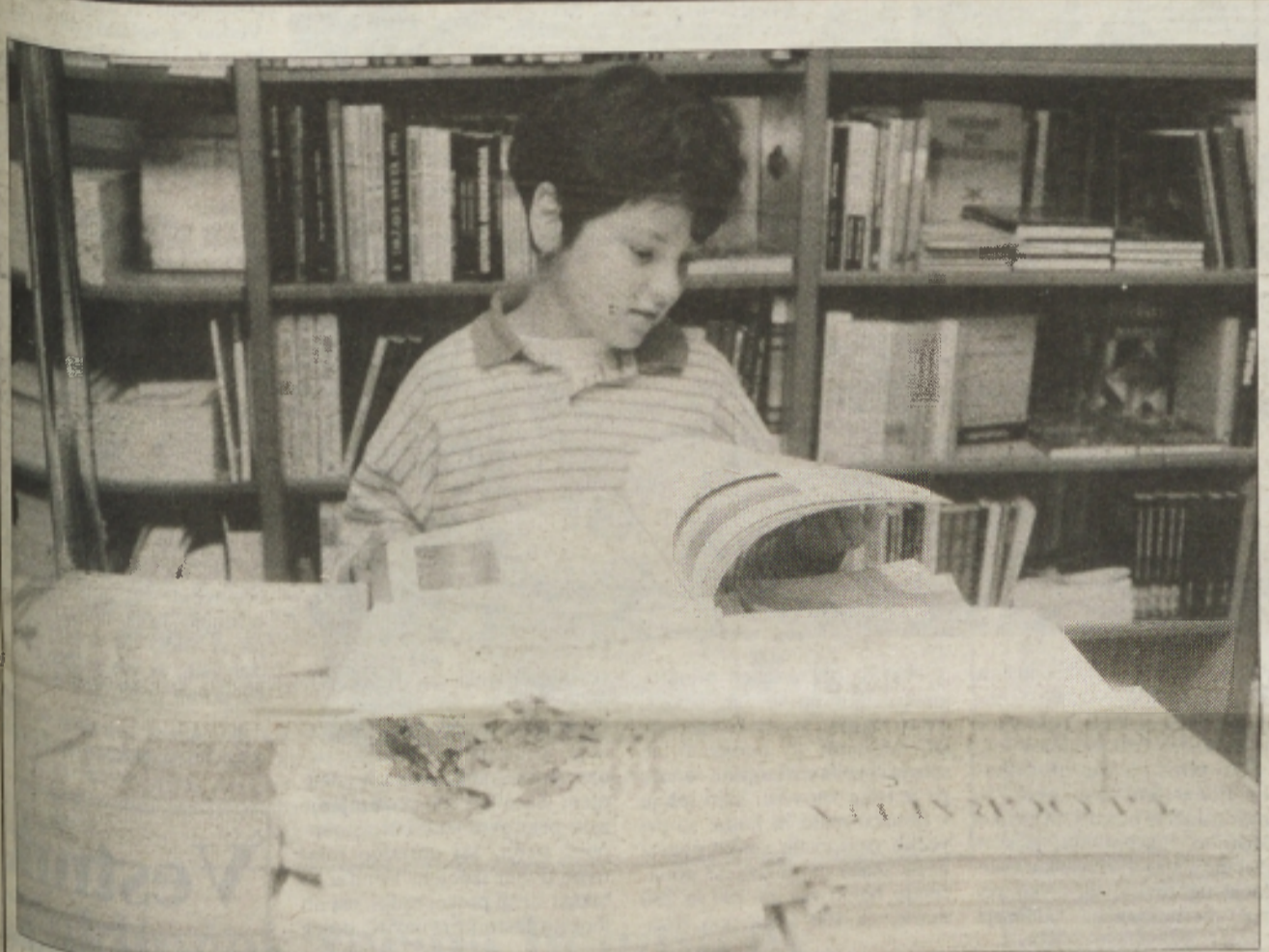
VESTNIK VESTNIK
 VESTNIK VESTNIK
 VESTNIK VESTNIK
 VESTNIK VESTNIK
 VESTNIK VESTNIK
 VESTNIK VESTNIK
 VESTNIK VESTNIK
 VESTNIK VESTNIK

TRGOVINA BALAŽIČ
ČRENŠOVCI, tel.: 70796
UGODNO: ● ženski,
moški in otroški čevlji
● športna obutev
● tekstil

Prihodnji teden v Vestniku
Priloga:
Naj... kmetije

VESTNIK

Murska Sobota, 2. septembra 1993 • Leto XLV • Št. 35 • Cena 80 SIT

Ja, tako je to, ko postaneš šolar: učbenikov, zvezkov in drugega je toliko, da se mize in police kar šibijo od teže. In kako potem polna šolska torba vleče postrani! Ampak če so vzdržali drugi, bo nekako šlo tudi Metki, Tončku... Prav gotovo so tudi taki, ki se šole (celo) veselijo, ker se tam srečajo s prijatelji in znanji, se lahko skupaj igrajo, tekmujejo, osvajajo medalje, priznanja... Začetek šole je nekaj posebnega še zlasti za prvošolce. Njim je potrebno posvetiti dodatno pozornost. Starši bodo grešili, če mislijo, da morajo delati za otroka čisto vse kot tedaj, ko je bil še majhen - ga oblačiti, umivati, pospravljati njegove

igračke, zvezke, knjige... Prišel je čas, ko mora šolar te dolžnosti opravljati sam in ko mora čutiti, da je del družine ter da ima tudi določene obveznosti. Ko se bo vrnil iz šole, ga je treba sprejeti prijazno in ga povprašati, kaj vse se je dogajalo v šoli, kaj se je naučil novega, kakšne sošolce ima, kakšen je učiteljica... Tako homo pri njem povečali pomen šole. Nekoč so dajali starši svojim otrokom za popotnico v šolo makovo potico, zdaj pa... kdo bi vedel, s čim vse se lahko nekateri bahajo pred drugimi. Seveda pa je edino merilo za veljavo znanje. Naj ga bo zvrhana torba in še čez! (J. G.)
 Fotografija: NATAŠA JUHNOV

Šola. Tisti, ki smo jo že končali, imamo nanjo lepe in najhbrž tudi slabe spomine. Pa vse drugačna je sedaj, kot je bila nekoč. Nprestano jo namreč spreminjajo, vnašajo takšne in drugačne novosti. To je najhbrž v osnovi dobro, saj je tudi v življenju skoraj vsak dan kaj novega. Svet gre tako hitro naprej, da mu komaj sledimo. Če sta bila nekoč za šolo dovolj zeleno ali črno pobarvana tablica in kreda, so danes neizogibni računalniki ter vedno novi in novi učbeniki za 'tehnične' predmete. Če ne slediš vedno novim in novim znanjem, si daleč zadaj. Naša mlada slovenska država pa ima namen korakati vzporedno z razvito Evropo. Brez uspešnega izobraževanja, ki bo dalo dobro znanje, nam to prav gotovo ne bo uspelo. V osemdesetih letih smo si delali utvare in upe, da je usmerjeno izobraževanje tisto, ki bo rešilo naš vzgojno-izobraževalni sistem. Več zamisli in rešitev je bilo celo dobrih, v celoti pa se je pokazalo, da je bila to skoraj katastrofa, ki je naredila precejšnjo škodo predvsem izobraževanju v srednjih šolah. Vse šole so bile strpane v en koš in vsi učenci so imeli najprej tisti 'čudežni' SVIO (skupne vzgojno-izobraževalne osnove). Tako smo predvsem ustavili pri pridobivanju več znanja boljše učence. A kdo lahko potegne naš voz hitreje naprej, če ne prav sposobnejši? Zdaj se slovenski osnovni in deloma tudi srednji šoli spet obetajo precejšnje spremembe. Obvezna osemletka naj bi postala devetletka, za tiste, ki ne bi šli naprej, in one, ki je ne bi uspešno končali, pa celo desetletka. Otroci pa naj bi sedli

Šola se nam lahko prikupi ali priskuti

v šolske klopi že z dopolnjenimi šestimi leti. Bistveno drugače kot sedaj naj bi delali predvsem v prvih treh razredih, ko učenci ne bi dobivali številčnih ocen, temveč samo opisne ugotovitve o znanju in napredovanju. Tako že delajo v nekaterih razvitih državah, pa tudi pri nas so nekatere šole uvedle takšen način kot poskusni projekt. Zadnji dve leti šolanja (3. triada) pa je predvidena tako imenovana zunanja diferenciacija, to pomeni, da naj bi se učenci ločevali pri posameznih predmetih glede na njihove sposobnosti, nagnjenosti. Naj bodo vzgojno-izobraževalni sistemi ter učni programi takšni in drugačni, pa bodo učitelji v končni fazi tisti, ki lahko otroku šolo bodisi prikupijo bodisi priskutijo. Biti učitelj ja zato mnogo več kot zgolj poklic. Je tudi notranji poziv. To je služba, ki zahteva odraslega, preudarnega, človeškega in strokovno podkovanega človeka ter pedagoga. Takšne, ki imajo vse te lastnosti in tudi prizadeto ter uspešno delajo, je potrebno seveda tudi dobro plačati, da ne bodo stavkali. To je slab zgljed za mlado generacijo. Se sreča, da so bile med letošnjimi počitnicami dosežene nekatere spremembe zakona o plačah, tako da so šolski sindikati stavko, ki so jo napovedali za 1. september, odpovedali in se je lahko novo šolsko leto začelo kolikor toliko normalno. Skazila pa ga je zlasti zmeda pri učbenikih, ki je nihče ni pričakoval. No, založniki so že morali vedeti, kaj se bo zgodilo, saj so dobro premislili, predvsem kako se znebiti svojih lanskih zalog učbenikov, s pomanjkanjem pa sedaj pritisakajo na odmrznitev cen. Seveda, tako si je najlaže kovati dobiček. Kljub vsemu naj bo šola za vse uspešna, prijetna...
 JOŽE GRAJ

Predsednik države izpolnil obljubo str. 9

Iz župnijskih kronik: Markovci str. 14

Spet mojstrski izpiti str. 5

NAŠI OTROCI NISO NIKOLI POVSEM VARNI!

OHRANIMO NJIHOV NASMEH!

V šolske učilnice se z našimi otroci vreča razigrana radovednost in neugnana samozavest. Ne more nam biti vseeno, kako varna je njihova prihodnost in kaj vse bodo jutri za njihovo pot v šolo, brezskrbna igra z vrstniki ali drobna nepazljivost. Tudi najprevidnejšim se dogajajo neozgode, zato se razumni ljudje odločajo za zavarovanje svojih otrok.

Zavarovalnica Triglav je zagotovila zavarovanje predšolskega otroka, učence ali dijaka pri Zavarovalnici Triglav je zagotovila zavarovanje v varnejši prihodnost. V vaši šoli zahtevajte podrobnejšo informacijo o pogojih razgodnega zavarovanja. Zavarovanje lahko sklenete tudi v vseh predstavništvih Zavarovalnice Triglav in pri njenih zastopnikih.

Zavarovalnica Triglav, ker ji zaupajo starši

zavarovalnica triglav

Pomurski sejem ostal brez prostorov str. 4

Korak za korakom do boljših razmer str. 8

BISTRO GRIL HORVAT,
 Vrazova 12,
MURSKA SOBOTA,
 odprto od ponedeljka do petka od 7.30 do 22.30, ob sobotah od 7.30 do 14.30.

Posebna ponudba:
 2., 3. in 4. septembra
DIVJAČINA

SALON POHISTVA INTERDOM
VELIKA IZBIRA POHISTVA
 SALON POHISTVA, MARIBOR
 Tržaška 65, VEGROS SHOPPING CENTER
 SALON KUHINJ, MARIBOR
 Ruška 104, tel. (062) 102 618

VREME

Ob koncu tedna bo nestalno in sveže vreme.

Vestnikov koledar
 2. september, četrtek, Emerik

3. september, petek, Gregor
 4. september, sobota, Rozalija
 5. september, nedelja, Viktor
 6. september, ponedeljek, Evelina
 7. september, torek, Marko
 8. september, sredo, m. šmaren

Pregovor
 Če je na mali šmaren lepo, rado ostane še dva mesca tako.

PO SLOVENIJI

LJUBLJANA - Slovenski Statistični zavod je objavil podatke o avgustovskih cenah. Iz podatkov je razvidno, da so bile podražitve številne kot prejšnji mesec. Tako so se drobno-prodajne cene povečale za 1,7 odstotka, v primirju z lanskim avgustom pa so bile te cene za 25 odtokov višje. Maloprodajne cene so se v letošnjem letu povečale za 13,9 odstotka, cene življenjskih stroškov pa za 12,7 odstotka.

LJUBLJANA - Klub ekskluzivnih zastopnikov tujih proizvajalcev motornih vozil Slovenije je predstavil katalog, kjer je predstavljenih 25 slovenskih izdelovalcev avtomobilskih delov. Katalog zahteva sto odstotno pokrivanje uvoza tujih avtomobilov z izvozom avtomobilskih delov, ki so bili narejeni v Sloveniji.

LJUBLJANA - Na Gospodarskem razstavišču so v ponedeljek odprli 39. mednarodni Vinski sejem. Na sejmu se predstavlja 190 razstavljalcev iz 17. držav. Sejem je razdeljen na dva dela: na razstavo vin, piva in brezalkoholnih pijač ter na razstavo strojev in reproto-materiala.

LJUBLJANA - Za Slovenijo bo prvega oktobra začela veljati nova mednarodna klicna številka. Nova klicna številka bo 00386. Podobno bodo sestavljene tudi klicne številke nekdanjih jugoslovanskih republik, kar pomeni, da bo tudi telefoniranje med nekdanjimi jugoslovanskimi republikami bolj zapleteno.

LJUBLJANA - Prvi sekretar ameriškega veleposlaništva v Sloveniji Mahlon Henderson ter minister za okolje in prostor Miha Jazbinšek sta podpisala dogovor, po katerem bo ameriška agencija za razvoj trgovine TDA namenila 80 tisoč dolarjev za izdelavo finančne in ekonomske študije o odzveplavanju TE Soštanj.

PO SVETU

NEW YORK - Ameriška administracija se je odločila, da bo kaznovala Kitajsko, ker je prodajala raketno tehnologijo Pakistanu. Predsednik Clinton je tako odredil prepoved prodaj ameriške visoke tehnologije Kitajski, ker je kršila mednarodni dogovor o neširjenju orožja. S tem opkrepo nikakor ni ovržen kitajski izvoz v ZDA in tudi ne status najbolj privilegirane države v trgovanju z ZDA.

TIRANA - Albansko vrhovno sodišče je vdovo pokojnega albanskega diktatorja Nexhimijo Hoxho obsodilo na enajstlet zapora. Dvasedemdeset letna vdova, si je v štirih desetletjih v najbolj izolirani komunistični državi prisvojila 55 tisoč dolarjev.

BUZET - Iz bužetske pivovarne so ta teden poslali prvih 1250 hektolitrov oziroma 250 tisoč steklenic piva sporne znamke »Favorit«. V Buzetu menijo, da je s tem konec dileme, ali bodo v Istri varili pivo, ne glede na ceno in probleme povezane z reševanjem lastniških pravnih odnosov z ljubljansko pivovarno Union.

BEograd - V Beogradu so zamenjali 40 generalov, med drugim tudi načelnika generalnega štaba jugoslovanske vojske Života Panića ter generale Stevanovića, Simonovića in druge. Radikalno spremembo je izvedel Vojislav Šešelj, drugi najmočnejši mož v Beogradu. V poldrugem letu so v vojski zamenjali 120 generalov.

DUNAJ - Od padca komunističnega režima je vso vzhodno Evropo zajel val organiziranega zločina. S tem pa je nedvomno povezano izsiljevanje, podkupovanje, prostitucija, preprodaja mamil in podobno. Povečalo se je tudi število umorov. Večina najetih morilcev prihaja iz republik bivše Jugoslavije. Za umor pa zahtevajo 35 tisoč ameriških dolarjev.

PEKING - V odmaknjem delu province Quinghai na severozahodu Kitajske je popustil jez, zaradi tega je bližnje vasi poplavila voda. Domnevajo, da je 400 mrtvih, doslej so jih našli že 263, okrog 180 pa jih še pogrešajo.

LONDON - Finančni direktor Exeter Collegea oxfordske univerze Simon Marshall bo zamenjal spol. Številni profesorji in delavci univerze so zahtevali naj odstopi, ker lahko s tem škodi ugledni Oxfordski univerzi. »Ko se bom oktobra vrnil, me kličite Susan.« je dejal ob odhodu.

PARIS - Brigitte Bardot, znana zagovornica pravic živali in bojevnica proti mučenju živali, je pozvala francosko vlado, naj prepove razkazovanje delfinov za zabavo ljudi. Igralka se je za ta korak odločila po tem, ko sta v zabaviščnem parku Asterix zaradi okužbe jeter poginili breji delfinki.

Iz svetovnih naslovnih

Evakuacija ranjene Irme Hadžimuratović, stare 5 let, iz Sarajeva, je izzvala mnoge razprave o strahu preostalih trpečih na območju, kjer divja vojna.

LA REPUBLIKA, Italija: »Zdi se, da je postala zaradi vojne nekdanja Jugoslavija kot nekakšna veleblagovnica, kjer lahko države izbirajo med žrtvami, da bi se s tem čim bolj dotaknile src mater in očetov.«

ISTOE, Brazilija: »Ta isti Prvi Svet, ki ponuja zdravstvene posege nekaj ducatom bosanskih otrok... ne more doseči soglasja o prekinitvi vojne.«

LE MONDE, Francija: »Zdi se, da je svet pravkar ugotovil, da je ta vojna umazana, krvava in da Sarajevo ne bo več moglo pomagati svojim ranjenecem.«

VESTNIK

Izdaja Podjetje za Informiranje Murska Sobota

Časopisni svet: dr. Jože Bedernjak, Štefan Cigut, Zlatko Erlih, mag. Dalibor Geder, Gilka Jakelj, Rajko Stupar, dr. Aleksander Šiftar

Uredništvo: Irma Benko (direktorica in glavna urednica), Janez Votek (odgovorni urednik), Ludvik Kovač (namestnik odgovornega urednika), Bernarda Balažič-Peček, Jani Dominko, Jože Graj, Majda Horvat, Milan Jerša, Feri Maučec, Štefan Smej, Štefan Sobočan (novinarji), Ksenija Šomen (tehnična urednica), Nataša Juhnov (fotografinja), Nevanka Emri (lektorica).

Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Slovenska 41. Telefoni: novinarji in odgovorni urednik 21-383, 21-064 in 33-019, glavna urednica in direktorica 22-403, računovodstvo in tajništvo 21-383 in 21-064, GPS (trženje) 22-403, telefaks 22-419. Nenarodenih rokopisov in fotografij ne vračamo. Naročnina za III. trimesečje 1993 je 1.050,00 SIT, celoletna naročnina 3.800 SIT, za naročnike v tujini 100 DEM letno.

Tekoči račun pri SDK Murska Sobota: 51900-603-30005. Devizni račun pri Abanki Ljubljana 50100-620-00112-5049512.

Tisk: Tiskarna Ljudske pravice, Ljubljana. Na podlagi mnenja Ministrstva za informiranje št. 16/IB z dne 30. 1. 1992 se šteje tehnik Vestnik med proizvođa informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje petodstotni davek od prometa proizvodov.

Zgodba o ponarejenih bankovcih

Od tiskarne do žrtve

Hrvaško so preplavili ponarejeni bankovci. Najpogosteje se pojavljajo bankovci za 100 in 200 mark, 100 švicarskih frankov, 100 dolarjev in bankovci po 200 francoskih frankov. Razpečujejo jih ob pomoči trgovine z orožjem in drogo ter pri kupovanju deviz na črnem trgu. Pravijo, da ponarejeni bankovci najpogosteje pridejo po kanalih iz Italije, Avstrije in Slovenije. Prinašajo pa jih tudi pripadniki Unproforja, ki z njimi trgujejo v »krajinah«.

V svetu vlada prepričanje, da je Milano središče industrije ponarejanja denarja, vendar za to ni trdnih dokazov. Policiji se redko uspe prebiti do tiskarjev, ki so ponavadi strogo zavarovani in skriti. Zanje ve zelo ozek krog zaupnih ljudi. Pri tem je, kot pri vsakem organi-

ziranem kriminalu, hierarhija zelo stroga. »Dilerji«, ki razpečujejo ponaredke, ponavadi niti ne vedo, kdo je njihov šef. Tudi poti, po katerih prihajajo ponarejeni bankovci, je izredno težko odkriti. Kajti ko govorimo o kriminalu, je svet »globalna vas«. Hrvaška policija je ugotovila, da pride večina ponarejenega denarja

pravilo pri izdelavi ponarejenega denarja je, da tiskajo trdno valuto srednjih vrednosti. Majhnih se ponavadi ne spleča, velike denarne enote pa je težje vnovčiti, kajti teh je v obtoku malo in ljudje so pri večjih vrednostih veliko pozornejši. Zato najpogosteje ponarejajo bankovce za 100 in 200 mark, za 100 švicarskih fran-

kov, 100 dolarjev in 200 francoskih frankov. Vse države si prizadevajo, da bi bilo ponarejanja čim manj, še posebno tiste, katerih denarne enote so najpogosteje ponarejane. Nove nemške marke imajo zaščitna vlakna, ki so vidna samo pod ultravijoličnimi žarki. Poleg tega pa imajo še številna druga varovala. Čudi pa nas, da je dolar zelo slabo zavarovan; vse denarne enote so iste velikosti, tako da je ponarejevalcem delo še olajšano. Uspe pa tudi najenostavnejši način, ko dolar-

tega pa morajo imeti dovolj nico za uvoz. Ker je uvoz foto-kopirnih strojev zelo drag, si pomagajo tako, da izdelajo čez mejo pretihotapijo papirne liste.

Ponarejen denar gre precej težko v promet, pri čemer morajo upoštevati stroge predpise v bankah in menjalnicah. Ponarejevalci najpogosteje uporabljajo pri nakupu orožja, drog in drugih poslih, kjer je v igri velike vsote denarja. Policisti tudi ugotavljajo, da ponarejen denar prodajajo po ceni do 40-odstotni nominalni vrednosti bankovca.

Poleg papirnatega denarja ponarejajo tudi zlate in srebrne. Vedno je veljalo, da je denar, ki je v krizi vložen v orožje, zlato, boljše kot papirnat. Zato nino ljudje radi hranijo za nekaj dni. Mnogi prekupčevalci se poskušajo prodati ljudem, ki kaj, kar plemenitih kovin povohalo ni.

Vse države so precej občutljive, ko ugotovijo ponarejene bankovce, saj vedo, da so majhno količino oziroma posameznim bankovcem precejšnje količine. Ko ugotovijo ponaredke, države med seboj zelo tesno sodelujejo pri odkrivanju ponaredkov in ustanovljen tudi Interpol, ki ima danes dodatne naloge.

Zato morajo biti ljudje, ki kupujejo devize na črnem trgu, še posebno previdni. Seveda pa je, da se takim nakupom odpovejo, saj lahko kaj ostanejo brez denarja. Če pa se tudi, da dobite za policiste, ki vas zaslišujejo, ste dobili ponarejen denar.

Po Areni priredila ALI SANDRA NANA RITUPER

skemu bankovcu prilepijo ničle. Tehnika vedno bolj napreduje, z njo pa tudi tehnika ponarejanja bankovcev. V zadnjem času so za ponarejanje zelo pripravi sodobni fotokopirni stroji, saj naredijo relativno dober izdelek. Vendar so takšni stroji precej redki, saj jih morajo lastniki prijaviti, poleg

skemu bankovcu prilepijo ničle. Tehnika vedno bolj napreduje, z njo pa tudi tehnika ponarejanja bankovcev. V zadnjem času so za ponarejanje zelo pripravi sodobni fotokopirni stroji, saj naredijo relativno dober izdelek. Vendar so takšni stroji precej redki, saj jih morajo lastniki prijaviti, poleg

Žalostni Waltdisneyevi junaki v Parizu

V ameriškem Disneylandu je poznoavgustovski obisk v smislu »ničje si ne želi, da bi še kdo vstopil vanj - je prevelika gneča«. Na dva tisoč hektarjih obiskovalcev kar mrgoli. Posel pa lepo cveti.

V Euro Disneylandu v Parizu pa je prav nasprotno. Kljub vrhuncu počitniške sezone so objavili podatke, ki prikazujejo veliko izgubo - konec junija je znašala 85 milijonov dolarjev. Analitiki pa pričakujejo, da se bo izguba do konca septembra še povečala. Znašala naj bi več kot 340 milijonov dolarjev.

Podpredsednik Euro Disneya Steve Burt je govoril o vzrokih in težavah tega Parka. Med drugim je povedal, da so temu krive največja evropska povojna recesija, francoska miselnost, ki ovira tuje turiste, in drugo. Poleg tega, pravi Burke, je posel veliko bolj sezonski, kot smo predvidevali. Je precej odvisen od počitniškega vzorca Evropejcev kot od vremena.

Skupni dolg znaša 3,4 milijona dolarjev, to je družba objavila v poročilu o njenem finančnem stanju in strategiji, ki je vezana na ameriški Walt Disney Co in ima 49 odstotkov francoskih sredstev. Zanimal je tudi novice, da Park lahko vse

nirjev in maskot Walta Disneya po polovični ceni.

Ocenili so tudi, da je preveč zaposlenih, in v prvih petih

skupaj zapre. Predlagal pa je možnost, da delno spremeni cene. Tako lahko družba zniža cene, med drugim so že znižali cene večernih vstopnic, dražično zniža (za 30 do 40 odstotkov) cene hotelov v izven-sezonskem času in, to že delajo, razprodajajo večino suve-

mesecih ukiniti 700 delovnih mest.

Burk je bil ob tem optimist: »Če imaš dober izdelek, ga bodo ljudje prav gotovo izbrali.« Kajti park Walta Disneya je zelo dobro urejen, brezhibno čist, ima prijazno osebo in je poln privlačnih

omam, ki navdušujejo obiskovalce. »Prezirljivo izročilo« ameriškega kulturnega imperija je spodbudil mnoge imajo alce, češ da Evropa nima svojega, s čimer bi privlačil povprečnega obiskovalca. evropska kultura ni dovolj močna, da bi ustvarila moč proti amerikanizaciji. ljudje ne morejo pritoževati je skomignil z rameni Gianni Overmann, ravnatelj škega gledališča.

UGODNO

- mopedi TOMOS (na 6 obrokov brez obresti)
- traktorji ZETOR
- sanitarna keramika

Metaika Trgovina Tomar Črncovski d.o.o. tel.: 002/70-762

metaika TRGOVINA

Trgovina za ljudi s posebnimi potrebami

V Gornji Radgoni zaprli 31. mednarodni kmetijsko-živilski sejem

Mladost pri tridesetih

Po devetih dneh so minulo nedeljo v Gornji Radgoni zaprli letošnji mednarodni kmetijsko-živilski sejem. Bila je to zagotovo največja sejemska prireditev v državi Sloveniji, in to potrjuje tako število razstavljalcev kot obiskovalcev. Prvih je bilo 1.200 iz 22 držav, njihove izdelke pa si je tudi tokrat ogledalo več kot 150.000 obiskovalcev.

Čeprav je sejem stopil že v četrto desetletje delovanja, so organizatorji ves čas podpirali, da je letošnji sejem mlad, saj se je na njem predstavljalo veliko novih mladih podjetij. Ze bežen sprehod po razstaviščnem prostoru je lahko videli številna podjetja, ki so se tokrat prvič predstavila širši javnosti, to pa je tudi dokaz, da je podjetništvo pri nas v razmahu. Ne bi sicer mogli

trditi, da na sejmu ni bilo nekaj novih proizvodnih podjetij, so pa prevladovala v glavnem trgovska in mnoga med njimi so zastopala tudi tuje izdelovalce. Pa tudi sicer je bila trgovina na sejmu močno navzoča, in to je gotovo razlog, da je bil sejmski prostor močno zapolnjen.

Tako smo lahko enake izdelke istih proizvajalcev videli pri različnih razstavljalcih - trgovcih, in če bi imeli organizatorji

ob sprejemanju prijav nekoliko strožje kriterije, jim gotovo ne bi bilo potrebno zavrniti nekaterih razstavljalcev, ki se na letošnjem sejmu niso mogli predstaviti.

Tudi letos so pripravili bogat strokovni program, ki so ga skušali prilagoditi aktualnim dogajanjem v kmetijstvu. Naj omenimo le strokovno posvetovanje o namakanju, ki tudi v Sloveniji postaja nujna. Kmetijsko ministrstvo je že začelo z izdelavo nacionalnega programa namakanja kmetijskih površin, posvet pa je bil tudi uvod v organizirano strokovno delo na tem področju. Tudi na novinarskih konferencah o ak-

tualnih nalogah v govedoreji so govorili o novih prijemih, ki se jih lotevajo v tej dejavnosti in ki so pogoj za še uspešnejši prodor slovenske govedoreje v evropski prostor. Ne nazadnje pa so k uspehu sejma prispevala še strokovna ocenjevanja, ki se jih je zvrstilo kar nekaj, priznanja, ki so jih prejeli najboljši izdelki, pa so gotovo jamstvo za njihovo uveljavitev na tržišču.

Podatkov o poslovnih rezultatih, ki so jih zabeležili razstavljalci, nimamo, gotovo pa tudi ti niso izostali. Zadovoljni pa so tudi organizatorji, ki jim ob dejstvu, da tako veliko prireditev pripravlja razmeroma skromna profesionalna ekipa, lahko oprostimo tudi nekaj manjših podrseljajev.

LUDVIK KOVAČ

Krščanski demokrati v Gederovcih

Po sobotnem delovnem obisku, ta konec tedna so namreč slovenski krščanski demokrati obiskali Pomurje, je bila nedelja bolj sproščena. V obmejni vasi Gederovci, kjer je tudi močan krščansko-demokratski center, so pripravili drugo srečanje članov stranke SKD pomurske regije. Program so začeli z jutranjo mašo, nadaljevali z nogometnim turnirjem pomurskih občinskih odborov SKD-ja ter nogometno tekmo med ekipama Pomurja in republiškega vodstva SKD-ja ter sklenili z družabnim srečanjem.

Nameravali so pripraviti tudi evharistično molitev - skupno molitev evangeličanov in katoličanov, vendar jim zaradi otvoritve misiona, obnovitve vere na Tišini, to ni uspelo.

ANR

Nastop mladih tamburašev na srečanju krščanskih demokratov v Gederovcih
Foto: ANR

Zaključek tečaja beguncev - srednješolcev

Minuli petek so na Ljudski univerzi s posebno slovesnostjo sklenili 80-urni tečaj slovenskega jezika in kulture za begunce - srednješolce iz soboške občine. Denar za tečaj je prek zagotovil Visoki komisariat za begunce pri OZN, izvajalec pa je bila po vsej Sloveniji Zveza ljudskih univerz.

18 mladih je spoznavalo slovenski jezik, zgodovino, zemljepis in kulturo, z različnimi projekti pa tudi ožjo in širšo okolico M. Sobote. Ob ekskurziji po Pomurju pa so mladi spoznali tudi štiri pomurske občine. Uspesno je sklenilo 80-urni tečaj 16 kandidatov (dva sta medtem odpotovala), ki jim je direktor LU Marjan Čenar potrdil posebno potrdila, slovesnosti pa so se udeležili še pred-

Tečaj tik pred koncem

stavniki Zavoda za šolstvo, Rdečega križa in zbirnega centra za begunce v Vidoncih. Ob tej priložnosti so tečajniki izdelali posebno glasilo z imenom

Lilijan, v njem pa opisali v slovenski in v italijanski običajni ob enomesecnem poletnem šolanju.

Filip Matko

NAJ... VRTNINE - Ker je v prejšnji številki zmanjkalo časa in prostora, objavljamo tokrat posnetek s tekmovanja za naziv NAJ... vrtnine, ki so ga na kmetijsko-živilskem sejmu organizirali mediji Podjetja za informiranje, Pomurski sejem in Poslovna skupnost za prehrano Slovenije. Na posnetku sta najbolj vidna največji krompir Karla Šavla iz Doline (povprečna teža 1058 gramov) in korenček Antona Ficka iz Fikšincev (povprečna teža 947 gramov). bhp

Vsak naj bo čimbolj uspešen

Kaj in kako naj bi delali učitelji na osnovnih šolah, da bi dosegli boljše rezultate? Na Zavodu Republike Slovenije za šolstvo in šport so pripravili o tem posebna obvestila oziroma napotila.

»Zdaj pričakujejo otroci in starši od šole veliko več, kot so kdaj koli, učitelji pa se trudijo, da bi ta pričakovanja uresničili. Vse samo zato, da bi bilo v šoli čimveč zadovoljstva, veselja in znanja. Pouk snujejo drugače, izdelujejo pripomočke... spet samo zato, da bi otroci postali dejavni in samostojni, vedoželjni in kritični. Ravnatelji obiskujejo seminarje, se izobražujejo za kokovostno vodenje, delo z ljudmi, dobro komunikacijo in organizacijo dela v šoli. K izobraževanju spodbujajo tudi učitelje. Novosti predstavljajo drugim, ponosni so na svoje dosežke. Šola dobiva nov obraz. Imenujemo ga napredek, saj si tega vsi želimo... In ob mislih na vse to je nastajala zasnova osnovnega izobraževanja v Republiki Sloveniji. Prinaša predloge o spremeni dolžni šolanja in drugačni členitvi, ocenjevanju, diferenciaciji, izobraževanju učiteljev in ravnateljev, o vključitvi otrok s posebnimi potrebami, prehodu iz osnovnega izobraževanja v poklicno in srednje ter oblikah zunanjega preverjanja znanja... Temeljni cilj sprememb je, da vsakemu otroku omogočimo doseči znanje, ki ga zmore. Vsak naj bo čim uspešnejši, kolikor mu pač omogočajo njegove sposobnosti. Solo spreminjamo tako, da bi motivacija temeljila na uspehih in dosežkih učencev in učiteljev.« (mag. Teja Valenčič, državna sekretarka v ministrstvu Republike Slovenije za šolstvo in šport).

Kako doseči ta temeljni cilj? Vsekakor so potrebne spremembe, novosti, ki jim pravimo tudi inovacije. Gre pa predvsem za uvedbo različnih oblik učne diferenciacije in individualizacije. Posodabljanje pouka na razredni stopnji (od 1. do vključno 4. razreda) vsebuje številne prvine notranjega razlikovanja in individualizacije (upoštevanje učenca kot posameznika), saj upošteva razlike med učenci, ki se kažejo v zmogljivosti, stopnji razvoja na različnih področjih in v predznanju. Tako je koristno, da učitelji organizirajo občasno skupine učno zmogljivejših in učno šibkejših učencev ter tako v skladu s sposobnostmi, stopnjo samostojnosti, posebnostmi in motivacijo uresničujejo namene učnega programa. Pri tem imajo lahko velik pomen interesne in druge aktivnosti ob pouku, saj omogočajo učencem razvijanje njihovih sposobnosti in interesov.

Na predmetni stopnji osnovne šole pa je potrebno pri pouku uveljaviti notranjo diferenciacijo in individualizacijo z nivojskim poukom v oddelku. Zlasti pri slovenskem jeziku, matematiki in tujem jeziku v 6., 7. in 8. razredu je priporočljiva tako imenovana fleksibilna učna diferenciacija, to je občasno združevanje učencev v homogenejske učne skupine. Večjo veljavo naj bi dobile tudi težiščne dejavnosti posameznih šol (npr. lončarstvo pri Gradu, pletenje iz slame v Beltincih itd.), ki jim lahko šole namenijo večji obseg. Prav tako so zelo koristni razni raziskovalni tabori, tekmovanja v znanju, tečajji, kolonije, razstave, interdisciplinarni tedni (lani ga je organizirala tudi OŠ Apače) idr.

Tudi izkušnje nekaterih pomurskih učiteljev so opredeljene kot zgleden način dela. To velja še posebej za nivojski pouk na razredni stopnji, kakršnega si je zamislila in ga že več let izvaja Milka Žalik na OŠ Križevci pri Ljutomeru. Gre za inovacijo, kjer se v celotnem učnem procesu bolj upoštevajo zmogljivosti in predznanje učencev. Bistvo nivojskega pouka je namreč v tem, da se obseg in teža učne snovi prilagajata posameznim učencem, in to predvsem pri slovenskem jeziku in matematiki. Učenci se samostojno odločajo za določen nivo, v nivojih se vsebina utrjuje in preverja ter pogloblja in razširja. Tako se učenci navajajo na spoznavanje lastnih sposobnosti. Učenci pa se ne razdelijo v ločene skupine in lahko svobodno prehajajo iz enega v drug nivo.

V šole si vse bolj utirajo pot razni projekti, integrirani pouk (predmeti se med seboj prepletajo), podaljšano opismenjevanje (učenje pisanih črk se prenese v 1. polletje 2. razreda), opisno ocenjevanje v nižjih razredih OŠ (učenci naj bi dobili prve številčne ocene šele ob koncu 3. razreda), didaktična prenova 4. in 5. razreda, tuji jeziki na razredni stopnji, izobraževanje ob računalniku - Petra, razvoj začetnega naravoslovja in še nekateri.

JOŽE GRAJ

Niti cesar niti vladar nam nista bila nikoli naklonjena

V nedeljo so v puconski evangeličanski cerkvi praznovali 210. obletnico puconske cerkvene občine. Ob tej priložnosti so tudi počastili prenovo cerkve. Številne zbrane vernike so poleg domačega duhovnika pozdravili še predsednik občine Andrej Gerenčer, duhovniki drugih evangeličanskih cerkva in senior Ludvik Novak.

Protestantizem se je pri nas začel na podlagi Tolerančnega edikta cesarja Franca Jožefa II. 1781. S tem je zakon dovoljeval nekatoičanom versko svobodo. Zaradi nižjih uradnikov so sprejeli sklep o obstoju cerkvenih občin šele 1783. Duh reformacije kljub 50-letnemu zatiranju ni zamrl in naši predniki so takrat izkoristili možnost verske svobode. V začetku je bilo vse bolj skromno. Prve božje službe so imeli v uti pomožnega kmeta Ferenca Jakoba, dokler si naslednje leto niso sezidali cerkve. Zato je

leto 1783 tudi mejnik, od kate-rega se vodili matične knjige.

Od takrat se je začelo organizirati cerkveno življenje. K cerkvenemu življenju pa spada tudi šolstvo. Kajti Luthrova reformacija je zahtevala, da mora biti poleg cerkve tudi šola. Kar je še pomembnejše, pa je uporaba maternega jezika, prekmurščine, v cerkvi. To je začetek prebujanja, če upoštevamo takratne razmere, da je bila latinščina povsod uradni jezik. V tistem času, ko se je pri nas začela reformacija, je bila v naših krajih prekmurš-

čina. Učitelji in duhovniki so poznali samo ta jezik. Zato je tudi Štefan Kuzmič, ki je takrat prevajal Novo zavezo, pisal v narečju, ki so ga govorili od Strukovec do Bogojine, to je bila najlepša prekmurščina. Tako se je prekmurščina kot uradni jezik ohranila v evangeličanskih cerkvah do danes. In slavisti jo še danes upoštevajo kot bogoslužni jezik.

Niti cesar niti vladar nista bila evangeličanski veri nikoli naklonjena. Vedno so si morali prizadevati za njeno ohranitev in uveljavitev. S tem da se je vera ohranila, se je pokazala trdnost in vzdržljivost vernikov, ki tukaj živijo.

ALEKSANDRA NANA RITUPER

Gospodarsko razstavišče odpovedalo najemno pogodbo Ljubljanskemu sejmu

Pomurski sejem brez prostorov?

Kmetijsko-živilski sejem v Gornji Radgoni je imel tudi letos rekordno število razstavljalcev in obiskovalcev. Čeprav je bil organiziran na visoki strokovni ravni, pa so imeli mnogi razstavljalci (tudi dolgoletni) številne pripombe zaradi slabe komunalne uredenosti, saj jih še vedno motijo problemi zaradi parkiranja, vodovoda, elektrike, sanitarij in podobno. Stanovalec Gornje Radgone pa je motil predvsem neurejen prometni režim - mesto Gornja Radgona je bilo deset dni praktično omtreščeno, namesto da bi živelo s sejmom in imelo od tega tudi kakšne koristi.

Dve zadevi sta organizatorje le nekoliko manjše sejemski prireditve v Sloveniji dobila pretresli: odpoved parade kmečkih del in obilnice, ki je vsa prejšnja leta sklenila sejemsko dogajanje v Gornji Radgoni, ter odpoved najemne pogodbe delavcem d. d. Ljubljanski

sejem - Pomurski sejem za nadaljnjo uporabo razstaviščnih prostorov, ki so v lasti Gospodarskega razstavišča Ljubljana. Tak ukrep je nekako razumljiv in nujen, vendar ustanovitelji nove delniške družbe Radgonski sejem z njim niso hoteli prehitovati in so počakali na konec

kmetijsko-živilskega sejma. Gospodarsko razstavišče namreč ne more sodelovati pri ustanavljanju nove delniške družbe, dokler je v rednem poslovnem odnosu s svojo konkurenco Ljubljanskim sejmom, ki prav tako želi ustanoviti svojo družbo Pomurski sejem. Sicer pa organizatorji sejmov (zaposleni v Pomurskem sejmu) niso vedeli povedati kaj dosti, saj so se predstavniki tako ene kot druge družbe sestajali brez njihove vednosti in udeležbe. Janez Erjavec, vodja Pomurskega sejma, je takole komentiral odpoved razstaviščnih prostorov:

«Skandala ni nobenega! Mi smo na sejmističu v Gornji Radgoni letos opravili določene manjše posege, npr. naredili smo nove vhode in nova prodajna mesta. Vsak poseg pa zahteva soglasje tistega, ki je lastnik objekta! Za vse te posege imamo potrebna dovoljenja ustreznih organov, ker pa to niso trajni objekti, ampak se recimo vstopnice prodajajo v zabojnikih Avtoradgone, za to nismo potrebovali gradbenega dovoljenja, temveč je zadoščala le priglasitev del. To ni poseg, ki bi trajno spreminjal prostor, te ograje in kontejnerji se lahko demontirajo. To pa je bil očitno razlog za prijavo... težko je reči kaj konkretnega, ker nimam nobenega podatka - imam samo informacijo, da nam je Gospodarsko razstavišče odpovedalo najeti prostor, na katerem smo organizirali sejme.»

Težko je tudi napovedati, kaj bo z zaposlenimi in sejmističem v prihodnje, če se obe strani - ustanovitelji družbe Radgonski sejem (po leg Gospodarskega razstavišča tu sodelujejo tudi občina in številna podjetja, ki so vlagala v razstavišče) in ustanovitelji družbe Pomurski sejem (tu želi biti 100-odstotni lastnik družbe le Ljubljanski sejem) - ne bosta uspeli dogovoriti. Vlogi za ustanovitev družb sta še vedno na sodišču. Morebiti bi bilo še najbolje vso zadevo predati tretjemu, ki ne bi bil obremenjen s preteklostjo in politiko.

BERNARDA B. PEČEK

Posledice suše letos hujše kot lani

Država po svojih močeh

«Smo v obdobju sedmih suhih let, sedmih suhih let,» je med drugim povedal zunanji minister Lojze Peterle. Vsako leto nas kaj prizadene, ali vojska ali poplave, sedaj suša. In suša je letos bolj kot lansko leto zmanjšala pridelek slovenskih kmetov. Škode je toliko, da lahko sušo razglasimo za katastrofo širših razsežnosti. Da bi se izgube vsaj delno ublažili, je vlada sprejela štiri ukrepe.

Ivan Obal, sekretar ministrstva za kmetijstvo, je povedal, da so se po tem, ko so proučili dobijene podatke, odločili, da bodo letos izvajali podobne ukrepe kot lani. Pri tem so upoštevali več vidikov: navezadnje tudi možne reakcije javnosti. Kajti letos se kmetijstvo že drugič pojavlja na seznamu za posebne državne intervencije. Pri nas pa je več socialnih kategorij, ki potrebujejo denar.

Da bi se izognili nepotrebnim zapletom pri razdelitvi subvencij, do katerih je prišlo lansko leto, so oškodovane razdelili v dve skupini. V prvi bi bili tisti, ki imajo izpad pri pridelku od 30 do 50 odstotkov, v drugo pa bi uvrstili tiste s 50- do 80-odstotnim izpadom. Do 30 odstotkov pa je normalno tveganje v kmetijstvu. Podatke potrebujejo čim prej, zato bodo že naslednji teden pospeševalna služba in predstavniki krajevnih skupnosti pripravili spisek kmetij, ki so potrebne subvencije. Kmetijam, ki jih bodo uvrstili v prvo skupino, bodo odpisali 50 odstotkov davkov in prispevkov, tistim iz druge skupine pa vse.

Lojze Peterle je ob tem dodal, da so te subvencije v okvirih zmoglosti države. Razložil je, da sta si z ministrom Jožetom Ostercem iz zraka in zemlje ogledala škodo, ki jo je naredila suša, ter ugotovila, da je pri nas precejšnja. Menil je, da je škoda do sedaj za približno 10 odstotkov slovenskega proračuna. «Posebnost vaših krajev je, da se tukaj največ ljudi ukvarja s kmetijstvom in jih je tudi največ neposredno odvisnih od kmetijstva. Zato je tem krajem potrebno nameniti več pozornosti kot krajem, kjer so socialne razmere boljše.»

Suša je naravna katastrofa, ki je ne moremo z gotovostjo napovedati. Lahko pa jo predvidevamo. Glede na lanskoletne posledice suše bi lahko kaj ukrenili, lahko bi razmišljali o namakalnih napravah, naprimer. Ali je že kdo pomislil, koliko vode odteče po naših rekah mimo nas.

ALEKSANDRA NANA
RITUPER

PREJELI SMO

Dober dan, Ihan!

(odmev kmeta)

Praščiči škandal na Radgonskem sejmu - so mediji poimenovali dogajanja okoli neljubega dogodka, nas kmete pa je postalo strah. Dobesedno nasilna vselitve na razstavični prostor je bila za predstavnik Ihana legalna pot, in to podprta z uradnim soglasjem Republiške veterinarske uprave - RVU. Po zadnjih trditvah RVU ni dal nobenega soglasja, temveč samo strokovno navodilo v primeru sodelovanja na sejmu. Kaj in kako je bilo res, ne vemo, nekatere stvari pa so dejstva.

V notranjem prometu za prevoz živali iz občine za prodajo, zakol, sejme itd. potrebuje lasnik živali zdravstveno spričevalo. To potrjuje, da v kraju izvora živali ni obstajala niti ni bila ugotovljena kužna bolezen, ki jo lahko prenesejo živali te vrste in zaradi katere je pristojen organ odredil prepoved ali omejitve gibanja živali te vrste.

Klostridijski enteritis pujskov, bolezen, ki jo povzroča anaerobna bakterija Clostridium perfringens tip C in zaradi katere je bila poleg aviarne tuberkuloze farma Ihan tudi zaprta, kar spada med ukrepe za zatiranje in izkoreninjanje kužnih bolezni, je še vedno bolezen, ki se zatira po zakonu in je povrh vsega še zoonoza (obolevajo tudi ljudje). Ker je zakon z vsemi svojimi predpisi še vedno v veljavi, je torej izdajanje takšnega zdravstvenega spričevala ali kakršnih koli soglasij protizakonito dejanje, ki ogroža našo državo, kršenje veterinarske etike in končno z vsemi svojimi morebitnimi posledicami gospodarski prestop.

V svojih izjavah RVU pojasnjuje, da Pravilnik o zatiranju klostridijskega enteritisa pujskov izrecno ne prepoveduje razstavo živali, kar ni samo ni res, saj 6. člen istega pravilnika jasno prepoveduje ves promet živali, ki so obolele ali pod sumom, da so okužene ali izvirajo iz okuženega območja, razen za zakol; prepoveduje tudi izdajo zdravstvenih spričeval, razen za zakol. Dovolj jasno zapisano. Poleg tega je bil sprejet tudi odlok o uporabi določb zakona za isto bolezen, ki v svojem 1. členu lepo piše, da se v tem primeru uporabljajo določbe o ukrepih za varstvo živali pred kužnimi boleznimi ter druge določbe Zakona o zdravstvenem varstvu živali. V splošnih določbah pa je v 22. členu izrecno prepovedan promet živali ne glede na to ali so okužene, obolele ali ne, tudi samo v tem primeru, če izvirajo iz okuženega območja kot praščiči iz Ihana. Našteto je že dovolj, da bi se razprava o dogodku lahko zaključila. Vendar vse skupaj ni tako enostavno. Bolezen sama ni tako enostavna, kot jo nekateri opisujejo. Če bi bila, je v zakon niti ne bi vpisovali. Po izjavah RVU bolezen ni kontagiozna (kužna), kar pa ni res, saj je kar precej nalezljiva, povzročitelj pa zelo obstojen. Nahaja se, kot mnogi povzročitelji kužnih bolezni, tudi v zemlji, blatu in prebavilih ljudi in živali. Ker je anaerob in v okolju s kisikom ne preživi, ustvarja spore, ki se nahajajo tudi v mesu okuženih živali. Ravno meso je glavni kontaminant človeka in v ostankih hrane (pomije) se najprej okužijo tudi praščiči. Spore se v črevesju razvijajo v bakterije, ki s svojimi izločki - strupi uničujejo črevesno sluznico in s tem povzročajo krvavo drisko in hude bolečine. Ker pri nas za zdaj obolenja za infekcijo s Clostridiumom perfringensom tipa C niso ravno tako razširjena, posledic dobro niti ne poznamo. V Evropi je infekcija pogostejša, zato so v tuji medicinski literaturi le-te bolj natančno opisane. Medicina na podlagi lastnih izkušenj trdi, da ravno ta tip omenjene bakterije izloča najmočnejše toksine in da med vsemi tipi ravno ta tudi v mnogih primerih ne reagira na zdravljenje z antibiotiki (penicilin). Nadaljno zdravljenje se vrši lahko tudi z oksigenacijo črevesja (uvajanje kisika), kar v 80% lahko povzroči hude zaplete, tudi smrt. Neumestno je govoriti o procentih, saj je že samo en smrtni primer dovolj, da se lahko vprašam, komu bo obletal na veso. Glavni vzrok bojazni pred brezpotrebno širjenjem kužne bolezni je ravno ta - zaščita človeka.

Naslednji vzrok je zopet brezpotrebno obremenjevanje kmeta z dodatnimi stroški za dvakratno preventivno vakcinacijo brejih svinj in nato še pujskov. Ni je te sile, ki bi v prosti neorganizirani reži prisilila vsakega kmeta, da bi na lastne stroške dal vakcinirati vsako brejo svinjo. Posledice so seveda znane: velik pogin sesnih pujskov, veliki stroški za zdravljenje preostalih in končno s preživeli raznašanje povzročitelja (spore).

Na sporni farmi Ihan najbolj vedo, koliko je stroškov za sanacijo farme ravno zaradi te bolezni. Vendar se sprašujemo tudi to, ali so res šla vsa sredstva iz državnih skladov samo v sanacijske namene ali pa tudi za supermodernizacijo in razširitev teh objektov. Na farmi sicer trde, da je posledica uspešne vakcinacije več vzrejenih pujskov pri odstavitvi, kar je lahko trditev namenjena čistemu laiku, kar pa tudi kmetje več nismo. Vzroki uspehov so v uvajanju najsoodobnejše tehnologije reje, kot je na primer računalniško vodena mikroklima in podobno, in pa seveda razpolaganje z obilico sredstev, tudi našega denarja.

Naslednje trditve predstavnikov Ihana, da so kljub temu, da farma ne prodaja plemenskega materiala že 7 let, našli povzročitelja tudi na farmi Pruž, ne temeljijo na pozabljenih dogodkih ravno izpred 7 let, ki jih tudi mi ne bomo nikdar pozabili.

Kooperantje smo radi hodili po res dober plemenski material v Ihan, vendar so nam hudo izneverili s podtaknjenimi okuženimi živalmi. Prodali so nam živali okužene s tuberkulozo in iz dobromernih namigov iz ljubljanske veterinarske fakultete smo tudi predčasno zvedeli za okužbo s klostridijskim enteritisom.

Tako smo na lastno odgovornost nekateri šli v rigorozne ukrepe in izločili tudi visokobreje svinje (zakol), še preden je prišla odločba RVU z istim zahtevkom. Gospodarske škode za posameznika so bile velike, še večji pa je bil strah, da smo okužbo kljub karantenskem voheljanju prenesli na preostalo čredo. Zato se od takrat vodi redna kontrola pogina sesnih pujskov do 14. dneva starosti in material se pošilja na veterinarsko fakulteto v Ljubljano. Do zdaj so bili na sredo rezultati na Clostridium perfringens tipa C v naših rejah negativni. To pa se na žalost ni zgodilo na farmi Pruž, ki je ravno tako kot mi, tisti čas plemenski material pripeljala tudi iz farme Ihan.

Rejci plemenskega materiala nočemo, da bi se nam zgodilo isto kot Ihanu, isto kot Pružu. Od prodaje plemenskega materiala in ne od piancev je odvisen naš obstoj in bodočnost. Naše živali so pod zdravstveno kontrolo tudi veterinarske fakultete, ostale podatke pa vodi in kontrolira živinorejska fakulteta v Ljubljani. Nič ne delano nenačrtno in brezglavo.

Ves cirkus, kot so že mnogi ugotovili, pa je namenjen seveda nečemu drugemu - legalizaciji bolezni, zaradi katere je farma tudi zaprta za ves promet s plemenskimi materialom.

V času, ko potrošnik išče zdravo hrano, brez kužnin, tudi brez antibiotikov in raznih kemikalij, si takšnih spodrišljajev ne bi smeli privoščiti. Selekcija živali se usmerja na vseh področjih k živalim, ki so naravno odpornejša na razne bolezni in negativne vplive reje in s tem k čim manjši porabi zdravil.

S tako proizvodnjo živega materiala in mesu lahko stopimo v Evropo in uspemo, »klostridijskih infekcij« ima sama že dovolj.

Jože Meolic, kmet
Bakovci

V Lendavi odprli prvo zasebno pivovarno v Pomurju

Lendavsko »lovsko« pivo

V Lendavi so minuli petek, 27. avgusta, odprli prvo zasebno pivovarno v severovzhodni Sloveniji z madžarsko opremo in po recepturi češkega piva PILS.

Gostilna Lovski dom oziroma Džurek, d.o.o., je eden redkih dobitnikov nepovratnih sredstev iz obdrškega proračuna, ki je do roka izpolnil enega najpomembnejših pogojev - dodatno zaposlitev delavcev. Njegov program zgraditve pivovarne in obnove zapuščenega Naftine dvorane je podprta tudi banka, saj je zaupala v investitorja in varnost nalozbe. Kmalu bodo tudi lendavski kegljaci obnovili kegljišče, ki je eno redkih v Pomurju, zato je prav, da ga ohranijo in obnovijo. Lendava je tako prva dobila pravo pivnico s prodajo doma varjenega piva.

Anton Sarjaš in Jože Horvat sta nova lendavska pivovarja - znanje sta si pridobila v madžarski pivovarni (je precej manjša, saj lahko naenkrat zvarijo le 300 litrov piva, v Lendavi pa 600), ki je priskrbelo tudi vso tehnologijo in opremo. »Vse se začne v tej sobani, kamor damo 130 kilogramov siada in okrog 650 litrov vode. To gre potem skozi precejevalnik, kjer se slad usede, pivski sok pa prečrpamo nazaj v prvi sod. Potem gre slad na odpad, pivski sok pa se lahko še naprej in tukaj se potem dodaja hmelj. Dobimo ga iz Češke, saj je narejen po posebni recepturi PILS. Čehi so znani kot najstarejši varilci piva. Do sedaj sva zvarila 10 tisoč litrov piva in po

Slovesna otvoritev prve pomurske pivovarne in pivnice Danice in Džureka Mesariča, v kateri je našlo zaposlitev kar lepo število delavcev.

okusu se nama zdi super... Kuhanje piva traja 12 ur, celotna procedura pa kar 12 dni, torej bo potrebno kar dobro vnaprej planirati.»

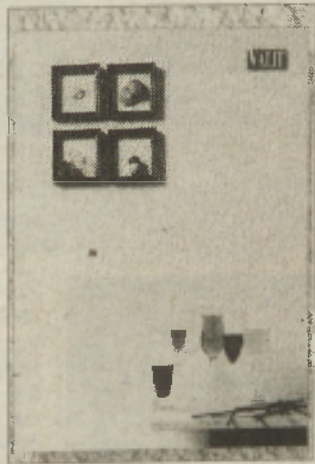
Doma narejeno pivo je prav gotovo boljše okusa že zaradi tega, ker je narejeno doma - pri tem je pomembna tudi kakovost vode, na kar v Lendavi ne smejo pozabiti. Danica in Džurek Mesarič upata, da bo pivnica prav tako polna gostov kot gostišče Lovski dom. Seveda pa bo potrebno zvarjene količine piva prodati v čim krajšem času tudi s pomočjo drugih gostinskih lokalov.

BERNARDA B. PEČEK

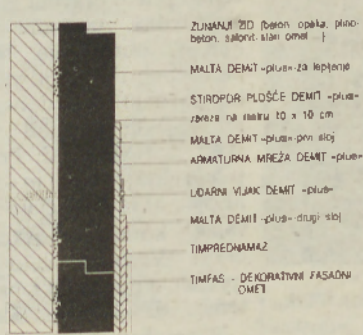
35 LET TRADICIJE

SLIKARSTVO, PLESKARSTVO
FASADERSTVO
IN ZAŠČITA PODVOZJA
BRANSBERGER ERNEST

69000 MURSKA SOBOTA
TRSTENJAKOVA 28, TEL. 21-433

Prerez sistema DEMIT »plus«

- ZAŠČITA
PODVOZJA
AVTO-
MOBILOV
(AVTO-
IZOLACIJE)
izvedba
z
VALVOLINE
TECTYL
- kmalu tudi
TRGOVINA
barve, laki...

- SOBOSLIKARSTVO
slikanje sten in stropov,
zahtevne tehnike: BAVALIT,
MARMORIN, VALIT

- PLESKARSTVO
pleskanje oken, vrat,
napuščev...

- FASADERSTVO
toplotne izolacije fasad:
sistemi DEMIT, JUBIZOL...

JUBOV POOBLAŠČEN IZVAJALEC
TOPLOTNOZAŠČITNIH FASAD

Ernest
BRANSBERGER

35 LET TRADICIJE

Dogajanja na Ljubljanski borzi

Spoštovani bralci in bralke, tokrat bo tedensko poročanje o dogajanjih na trgu vrednostnih papirjev zajemalo obdobje med torkom 24. 8. in ponedeljkom 30. 8. 1993

Uvrščena kotacija I - obveznice

Enotni tečaj obveznice RSL 1 je 24. 8. rahlo padel na 91,9 (-0,1 odstotno točko), ko je bilo za 9537 lotov prometa, kar predstavlja precejšen promet glede na predhodni dan, na istem nivoju pa je ostal tudi naslednjega dne pri 4000 lotih prometa. V četrtek je enotni tečaj te obveznice padel na 91,7 pri prometu 7586 lotov in se na tem nivoju zadržal tudi v petek, ko je bilo za 5052 lotov prometa, v ponedeljek pa ponovno nekoliko padel (91,5), prometa pa je bilo za 3245 lotov.

26. 8. je enotni tečaj obveznice RSL 1 z izkoriščeno davčno olajšavo poskočil za 2 odstotni točki na 89,0, prometa pa je bilo za 294 lotov, kar je dokaj soliden promet za to obveznico, v petek in ponedeljek so bili z njo prijavljeni aplikacijski posli skupno s 105 loti po tečaju 88,0.

Enotni tečaj obveznice RSL 2 je 24. 8. ostal na istem nivoju kot predhodnega dne (93,1), ko je bilo za 284 lotov prometa s to obveznico, naslednjega dne pa nekoliko padel na 92,9 pri 469 lotih prometa. V četrtek je njen tečaj ostal nespremenjen, prometa pa je bilo za 1136 lotov, prav tako pa tudi v petek pri 254 lotih prometa. Na istem nivoju se je zadržal tudi v ponedeljek, ko je bilo za 881 lotov prometa.

Po nekaj več kot dvajsetih dneh je bil 27. 8. opravljen promet tudi z obveznico RSL 2 z izkoriščeno davčno olajšavo (10 lotov), njen tečaj pa je poskočil iz 87,3 na 88,0.

Uvrščena kotacija II - obveznice

Enotni tečaj obveznice Mesto Ljubljana je 24. 8. poskočil za 0,2 odstotne točke iz 88,0 na 88,2, prometa pa je bilo za 110 lotov, naslednjega dne pa neznatno padel na 88,1 pri 196 lotih prometa. V četrtek so bili po nespremenjenem tečaju sklenjeni aplikacijski posli z 10 loti te obveznice.

Kotacija II - delnice

24. 8. je enotni tečaj delnice LEK padel iz 18800 na 17200, ko je bilo s to delnico za 40 lotov prometa, naslednjega dne rahlo poskočil na 17245 pri prometu 46 lotov, v četrtek pa na 17276, ko je bilo za 274 lotov prometa. V ponedeljek se je njen enotni tečaj zadržal na istem nivoju, prometa pa je bilo 180 lotov.

Prosti trg - obveznice

Enotni tečaj obveznice Gorenje je v tem tednu krepko nihalo. Tako je 24. 8. sicer poskočil za 1,9 odstotne točke (97,7), prometa pa je bilo za 800 lotov, vendar je naslednjega dne zdrsnil za 2,3 odstotne točke in pristal na 95,4 pri 2060 lotih prometa. V četrtek je njen tečaj ponovno poskočil, tokrat na 97,5, prometa pa je bilo za 2271 lotov, v petek pa so bili prijavljeni aplikacijski posli z 10 loti ter v ponedeljek s 76 loti po tečaju 97,6.

Enotni tečaj obveznice LEK 2 je 24. 8. poskočil za 0,6 odstotne točke in sicer iz 103,0 na 103,6, prometa pa je bilo za 60 lotov, naslednjega dne je bil z 2 lotoma te obveznice sklenjen aplikacijski posel po predhodnem tečaju 103,0, prav tako pa tudi v ponedeljek s 4 loti.

24. 8. se je obveznico Občina Laško trgovalo po suspendiranem (10 odstotkov nižjem) tečaju 70,7, prometa pa je bilo za 10 lotov, naslednjega dne pa je njen enotni tečaj rahlo porasel na 70,9, posla-

mezni posli so bili sklenjeni po tečajih od 70,7 do 71,3 (580 lotov prometa). Tudi v četrtek je njen enotni tečaj rahlo porasel na 71,2, ko je bilo za 84 lotov prometa, v ponedeljek pa so bili po tem tečaju prijavljeni aplikacijski posli z 52 loti. Po štirinajstih dneh se je 24. 8. ponovno trgovalo z obveznico občine Šmarje pri Jelšah, njen enotni tečaj je ostal na istem nivoju (81,8), prometa pa je bilo za 30 lotov. V četrtek je njen enotni tečaj padel za dovoljenih 10 odstotkov na 73,6, vendar je bilo le za 2 lota prometa. Z obveznico občine Zagorje so bili 25. 8. sklenjeni aplikacijski posli (15 lotov), enotni tečaj pa se je izoblikoval na 70,4, v četrtek je njen tečaj padel za 1 odstotno točko na 69,4 pri prometu 20 lotov, v ponedeljek pa poskočil na 70,0 pri kar 5000 lotih prometa.

Enotni tečaj obveznice PTT Celje je 25. 8. padel za 0,7 odstotne točke in sicer iz 100,7 na 100,0, prometa pa je bilo za 20 lotov in se nato na istem nivoju zadržal tudi v četrtek in v ponedeljek pri skupno 79 lotih prometa. Močno pa je 24. 8. padel enotni tečaj obveznice PTT Nova Gorica in sicer iz 99,2, na 90,0, ko je bilo za 20 lotov prometa, naslednjega dne pa na 85,0, ko so bili prijavljeni aplikacijski posli s 360 loti. V četrtek je njen tečaj poskočil na 93,5, ko je bilo za 20 lotov prometa, v ponedeljek pa na 99,0, prometa pa je bilo za 20 lotov. Enotni tečaj obveznice PTT Ljubljana je 24. 8. nekoliko padel iz 100,2 na 100,0, ko je bilo za 22 lotov prometa in se na tem nivoju zadržal tudi naslednjega dne pri 43 lotih prometa. V četrtek je njen enotni tečaj poskočil za kar 1,1 odstotno točko (101,1), prometa pa je bilo za 90 lotov. V petek so bili prijavljeni aplikacijski posli z 2 lotoma po tečaju 99,8, v ponedeljek pa je njen enotni tečaj ponovno poskočil, tokrat na 100,3 prometa pa je bilo za kar 1219 lotov.

Z obveznico Rogaška 1 je bilo za 40 lotov prometa 24. 8., njen enotni tečaj pa je poskočil za eno odstotno točko in sicer iz 75,0 na 76,0, vendar je bil naslednjega dne in v ponedeljek prijavljen aplikacijski posel skupno s 7 loti ponovno po tečaju 75,0. 30. 8. je bil prijavljen aplikacijski posel z 2 lotoma obveznice Rogaška 2 po nespremenjenem tečaju 31,0.

26. 8. je bil opravljen promet (20 lotov) z obveznico Yulon po tečaju 105,0, kar predstavlja padec za 1 odstotno točko, glede na tečaj 11,5, ko se je nazadnje trgovalo s to obveznico.

Prosti trg - delnice

Enotni tečaj delnice Dadas je v tem tednu nihalo. Tako je 24. 8. padel iz 390000 na 389000, ko je bilo za 12 lotov prometa s to delnico (kar je pred 24. 8. pomenilo 1,2 lota), naslednjega dne na 386800 pri 15 lotih prometa, v četrtek pa se je njen enotni tečaj vrnil na 390000, vendar je bil promet na borzi skromen (2 lota), za preostalih 15 lotov pa je bil prijavljen aplikacijski posel po tečaju 36000.

NIKA

BORZNO POSREDNIK

NIŠA 44

Cesta prvih borzov 11, Brežice 68250
T: 0608 62-236, Telefaks: 0608 62-852

POSLOVALNICA LJUBLJANA

Slovenska cesta 54, Ljubljana 61000
T: 061 131-555, Telefaks: 061 131-347

POSLOVALNICA MARIBOR

Partizanska cesta 3-5, 62000 Maribor
T: 062 23-460, Telefaks: 062 23-460

V petek je bilo s to delnico ponovno za 2 lota prometa po tečaju 390000, prav tako pa tudi v ponedeljek, njen enotni tečaj pa je tokrat padel za dovoljenih 10 odstotkov na 351000.

Redna delnica Hipotekarne banke je v začetku tega tedna imela padajoč trend, nato pa rahlo porasla. Njen enotni tečaj je tako 24. 8. padel za 10 odstotkov in sicer iz 5588 na 5029, prometa pa je bilo za 80 lotov, naslednjega dne pa na 4746, ko so bili s to delnico prijavljeni aplikacijski posli s 125 loti. Tudi v četrtek je njen enotni tečaj padel, tokrat na 4439, prometa pa je bilo za 660 lotov, v petek pa so bili prijavljeni aplikacijski posli z 41 loti po tečaju 4522. V ponedeljek je njen enotni tečaj nekoliko porasel na 4557, prometa pa je bilo za 70 lotov.

Enotni tečaj prednostne delnice Hipotekarne banke Brežice je 24. 8. padel iz 5526 na 4985, ko je bilo za 294 lotov prometa, naslednjega dne na 4667 pri 264 lotih prometa, v četrtek pa je njen enotni tečaj poskočil na 4829 (781 lotov prometa). Tudi v petek je njen tečaj poskočil, tokrat na 4939, prometa pa je bilo za 244 lotov, v ponedeljek pa kar na 5296 (406 lotov prometa).

Delnica MK Založba je 24. 8. poskočila iz 5645 na 6210, ko je bilo za 20 lotov prometa, v četrtek pa na 6479, prometa pa je bilo za 693 lotov. V ponedeljek so bili s to delnico prijavljeni aplikacijski posli s 25 loti, njen enotni tečaj pa je izoblikoval na 6432.

Prednostna delnica KBI je v tem tednu močno nihala. Tako je 24. 8. padla za nekaj manj kot 9 odstotkov, njen enotni tečaj se je izoblikoval na 69024 (-6584 tolarjev), prometa pa je bilo za 26 lotov, naslednjega dne je njen enotni tečaj poskočil na 75295 pri 155 lotih prometa, v četrtek pa ponovno padla, tokrat na 67766 (664 lotov prometa). V petek so bili s to delnico prijavljeni aplikacijski posli z 10 loti po tečaju 73000, v ponedeljek pa s 7 loti, enotni tečaj pa se je izoblikoval na 69143.

V tem tednu je nihalo enotni tečaj delnice NIKA, 24. 8. je tako padel iz 84969 na 79629, ko je bilo za 226 lotov prometa s to delnico, naslednjega dne poskočil na 81346 pri 47 lotih prometa, v četrtek pa ponovno padel, tokrat na 768625 (166 lotov prometa). Tudi v petek je njen enotni tečaj nekoliko padel na 79352, prometa pa je bilo za 100 lotov, v ponedeljek pa poskočil na 79897 pri 122 lotih prometa.

Enotni tečaj delnice Probanka je prav tako kot prejšnji teden, tudi v tem tednu nihalo, glede na začetek in konec obravnavanega tedna pa je vendar krepko padel (približno za 20 odstotkov). Tako je 24. 8. padel iz 48495 na 43646 pri 41 lotih prometa, naslednjega dne rahlo poskočil na 43877, ko je bilo za 353 lotov prometa, v četrtek pa padel na 41000 (30 lotov prometa). V petek so bili s to delnico prijavljeni aplikacijski posli s 101 lotom, enotni tečaj pa se je izoblikoval na 41050, v ponedeljek pa s 184 loti (enotni tečaj 38745).

Prednostna delnica Rogaške je imela v tem tednu padajoč trend. Tako je njen enotni tečaj 24. 8. padel iz 2591 na 2350, ko je bilo za 320 lotov prometa, v četrtek pa na 2300 pri 20 lotih prometa. Na tem nivoju se je nato zadržala tudi v ponedeljek, ko so bili z 10 loti prijavljeni aplikacijski posli.

Enotni tečaj redne delnice SKB je 24. 8. padel iz 21546 na 21000, ko je bilo za 80 lotov prometa, naslednjega dne pa na 20084 pri 346 lotih prometa. V četrtek je njen enotni tečaj nekoliko porasel na 20200, prometa pa je bilo za kar 5460 lotov, v petek pa kar na 21925 pri 80 lotih prometa. Tudi v ponedeljek je njen enotni tečaj poskočil (23225), prometa pa je bilo za 320 lotov. Padal pa je v tem tednu tudi enotni tečaj prednostne delnice SKB, 24. 8. je tako padel iz 18460 na 17863, ko je bilo za 1289 lotov prometa, naslednjega dne na 17707 pri 589 lotih prometa, v četrtek pa na 17696, prometa pa je bilo za 840 lotov. Tudi v petek je njen enotni tečaj padel, tokrat na 17515, ko je bilo za 4080 lotov prometa s to delnico, v ponedeljek pa nekoliko poskočil na 17848 (304 loti).

26. 8. je pričela na borzi kotirati delnica Term Čatež, njen enotni tečaj se je izoblikoval na 886, prometa pa je bilo za 1740 lotov. V petek je njen enotni tečaj poskočil na 909, ko je bilo za 1134 lotov prometa s to delnico, v ponedeljek pa na 947 pri 407 lotih prometa.

Dobimo se pri Zorkovih

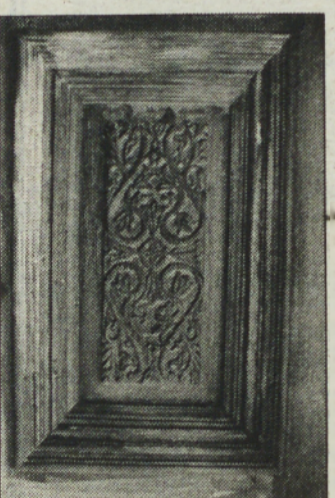
Z zavestjo, da se je naše podeželje že preveč »pokvarilo« in izgubilo razpoznavno podobo, smo v severovzhodni Sloveniji že pred leti začeli razmišljati o načrtnem informiranju ter obveščanju bralcev in prebivalcev Prekmurja, Prlekije, Slovenskih goric in Murskega polja. Vestnik je že 1991. leta prevzel koordinacijo akcije NAJ... KMETIJE, ki je v osnovi zamišljena kot polletno skupno razmišljanje in pisanje bralcev in strokovnjakov o arhitekturi in njenem pomenu na podeželju. Letos smo jo uspešno izvedli že tretjič ob vedno večjem zanimanju in čedalje širše zajetem območju severovzhodne Slovenije. Kakor nam je osnovni cilj vplivati na lepšo podobo krajine, tako nam je tudi v interesu, da opravimo vsako ocenjevanje na visoki strokovni ravni. Komisija je sestavljena iz strokovnjakov s področja urejanja krajine, kmetijstva, urbanizma, arhitekture in etnologije.

Maja in v začetku junija objavimo razpis za sodelovanje v akciji NAJ... KMETIJE, sredi junija dokončno zberemo vse prijavnice (povprečno vsako leto okrog 50), sestavimo komisije in do konca junija vse kmetije tudi obiščemo in ocenimo. Pri prijavljenih kmetijah smo ocenjevali arhitekturo in razpored objektov

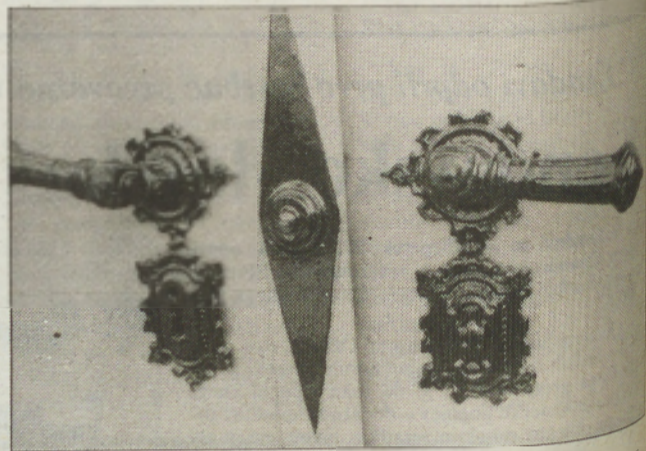

(uporaba okolju primernih in manj škodljivih materialov), kmetovanje, ki mora biti okolju prijazno, urejenost okolice kmetije, dvorišča, zelenjavnega in sadnega vrta, ohranjanje tradicije in običajev ter skrb za čisto okolje. V treh letih smo prejeli prijave kmetij iz občin Murska Sobota, Lendava, Ljutomer, Gornja Radgona, Lenart in Ormož.

Vsako prijavljeno kmetijo si je komisija ogledala in ocenila

po pravilniku, torej ima vsaka kmetija tudi svoj »dosje« v obliki izpolnjenega formularja (vsak strokovnjak oceni kmetijo s svojega področja) in fotografij. Vsako leto izberemo deset najboljših in jim podelimo priznanja, štirim od teh podelimo še nagrade za največje število točk s posameznih področij in seveda iz-

beremo NAJ... KMETIJO. Do sedaj so bile izbrane za NAJ... KMETIJE leta kmetija Jožeta Seršena iz Veržaja v letu 1991, kmetija Milana Petovarja iz Bunčan I v letu 1992 in letos kmetija v lenarški občini, ki ji po domače pravijo pri

Zorkovih. Lani smo akciji dodali tudi ocenjevanje povsem novih kmečkih arhitektur, letos pa še ocenjevanje čebelnjakov. Celotna akcija je trajala od aprila do oktobra, v tem času (predvsem julija in avgusta) pa se v našem tedniku tudi veliko piše o pravilni gradnji in arhitekturi, urejanju okolice kmetij, ohranjanju tradicije, domači obrti, okolju prijaznem kmetovanju in podobno - vse je objavljeno pod oznako NAJ... KMETIJE. Prispevke pišejo strokovnjaki in sodelavci akcije, hkrati pa člani ocenjevalne komisije. Akcijo so bralci Vestnika zelo dobro sprejeli, s ponosom lahko zapišemo, da je zelo odmevna. Z veseljem ugotavljamo, da so ljudje pozorno spremljali našo akcijo in koristne napotke tudi upoštevali; opazamo namreč, da pri gradnji in obnavljanju pazijo na ohranjanje tradicije, uporabljajo več opeke in lesa, prav tako pa je opaziti lepšo urejenost okolice kmetij in druge izboljšave (nove le-

sene ograje ali naoknice). Ze lani v začetku septembra smo izdali posebno prilogo, v kateri smo nagradjene kmetije podrobneje predstavili s fotografijami in besedili; podobna priloga bo izšla letos 9. septembra. Akcijo končamo s podelitvijo priznanj in slovesnostjo

na NAJ... KMETIJI, ki je pravzaprav praznik kraja, v katerem je izbrana kmetija. Lani je bila sklepana slovesnost na Petovarjevi kmetiji v Bunčanih popostreli s petjem domačih pevcev, njem harmonikarja, prikazni pletenja izdelkov iz slane šibja, razstavo starih fotografij, dokumentov in zelišč v tipičnih kmečkih sobi. Kmetijo so v Slovenije, naša želja pa je, da bi nagradjene kmetije vključile v svoj redni program vsi, ki se ukvarjajo z organizacijo izletov - vendar tako, da bi imeli izletniki od tega tudi kaj koristnega, le stroške.

Po podelitvi priznanj in slovesnosti 12. septembra bo NAJ... KMETIJI 93 se bomo skupaj z nekaterimi odgovornimi za kmetijstvo in turizem prioških občin useli za mizo in spregovorili o načrtih povezanja turizma in kmetijstva v Slovenskih goricah. Na sklepnem prireditelju poleg desetih najboljših v letu 1991, kmetija Milana Petovarja iz Bunčan I v letu 1992 in letos kmetija v lenarški občini, ki ji po domače pravijo pri

Prav bi bilo, da bi vse naše kmetije in s tem podeželje, ki neki način »nagradilo«, vladna (npr. manjši darovi, venci, dodatni izleti in podobno...).

katerih živijo po tri generacije. Lani jeseni smo za dobitnika priznanj NAJ... KMETIJI v letu 1991 in 1992 organizirali izlet s spoznavanjem znamenitosti, pokrajini in seveda okolice lujočih kmetij iz Prekmurja. Postali smo pravi prijatelji in največkrat bomo podobne izlete organizirali tudi v prihodnje s tem, se bo naša »družina« čedalje bolj širila. Prav bi bilo, da bi vse naše kmetije in s tem podeželje, ki neki način »nagradilo«, vladna (npr. manjši darovi, venci, dodatni izleti in podobno...).

NAJ... KMETIJE BERNARDA B. PEČEK

OBRTNIKI - PODJETNIKI - OBČANI

Ob obisku razstave obrtnih izdelkov od 2. do 4. 9. 1993 v Galeriji v M. Soboti imate možnost, da se z delavci CREDITANSTALT - NOVE BANKE pogovorite o vrsti ponudbe in možnosti sodelovanja z našo banko.

Obiščite nas

Creditanstalt - Nova banka d.d.

Z nami do uspeha

Tončka Božinović

Sto let stara babica se je (pri)peljala z letalom

»Ges neyden nazaj v Amerko!«

Pislo se je leto 1913, ko se je tedaj 20-letna Terezija Kovač (rojena 3. septembra 1893) po 35 dneh voznje z ladjo znašla v New Yorku. Tam so jo poiskali sorodniki in jo odpeljali v mesto Belleham, kjer je čez čas dobila delo v tobačni tovarni. Od njenega rojstva je te dni poteklo 100 (sto) let, kar je – strinjali se boste – lepa življenjska doba. Še več: Terezija je še kar zdrava, saj se je pred nekaj tedni z letalom pripeljala na obisk v rodno Prekmurje, nato pa je z »aeroplanom« spet odletela v Ameriko.

Terezija se je rodila v Ratkovich na Goričkem. Tako kot mnogi drugi Prekmurci, je tudi ona šla v svet, ker je bilo tedaj v naših krajih veliko siromaštvo. Doma ni bilo možnosti zaposlitve, kmetijstvo je dajalo premalo hrane za množico družinskih članov, saj so imeli v tistih časih toliko otrok. »Kolikor jih je Bog dal«. Kovačeva Terezija je sicer imela še dve sestr. V Ameriki se je poročila 1918. leta in za moža vzela Petra iz Kokoričev. Nastanila sta se v mestu Palmerton. Tja do 1929. leta je Terezija, ki je prevzela možev priimek Filipič (v nadaljevanju jo bom imenoval s tem priimkom), delala, potem pa je prišla na svet babica Matilda in se je povsem posvetila njej. Družinska sreča pa žal ni bila dolgotrajna, kajti po 17 letih zakona (1938. leta) se je mož po tuji krivdi smrtno ponesrečil v prometu. Znova se ni poročila. »O, ja, imela sem snubce. Pa ne navadne, ampak prave biz-

nismene. Zakon me ni več mikal. Tudi zato ne, ker se je moja družina čez čas povečala za štiri otroke. Šlo je za otroke zakoncev Holcman iz Murske Sobotne, katerih starši so nena-

doma umrli.« se, letom navkljub, dobro spominja Terezija Filipič. Najstarejši od teh otrok je bil Geza, ki se je pozneje poročil s Terezijino hčerko Matildo. Zdaj ni več na svetu ne enega ne drugega, kajti zet Geza je umrl 1986. leta, hčerka Matilda pa lani. Živi pa njun sin oziroma Terezijin vnuk Albert. In ta večni mladenič, star sicer 47 let, je »kriv«, da je babica (stotim letom navkljub) znova obiskala, tokrat skupaj z njim, rodno Prekmurje.

babico zapelje v domačo hišo. Tedaj se seveda pogovarjata v prekmurščini, ki jo Albert, četudi rojen v Ameriki, odlično govori. S staro mamo se dobro razume, in to je po svoje razumljivo, ko pa imata od domačih oziroma bližnjih on le njo in ona samo njega.

»Ges neyden nazaj v Amerko!« je zatrjevala Terezija, ko sem jo vprašal, kdaj bo poletela. »Amerka je tu – v Soboti!« je še dodala. Dokaz, da se dobro zaveda svojih korenin, so prav gotovo tudi leta, ko je obiskala Prekmurje. Prvič je prišla z možem 1920. leta. Potem je bilo dolgo obdobje, ko je ni bilo. Vrnila se je 1973. leta, da bi tako zaznamovala 50-letnico svojega izseljenškega življenja. Naslednjič je prišla 1977., 1981. in (Bog daj, da ne zadnjič!) v letošnjem avgustu. Vožnjo z letalom je dobro prenesla.

Teta iz Amerike je našla v samostojni Sloveniji same dobre ljudi, ki so ji izkazovali veliko pozornost. Povsem po naključju sem jo »ujel« pri Novakovih pri bogato obloženi mizi, okrog stolečnice pa so bile prijazne sorodnice in znanke. Slutil sem, da bi Terezija najrajši ostala kar tu, v Prekmurju, saj, kot je večkrat dejala, »Amerika je tu!« Sam sem si jo drznil malo »popravljati«, češ da nimamo vsak dan prazničnih pojedinj... Sicer pa zanjo ni bilo pomembno to, kaj je na mizi, ampak to, da je doma med ljudmi, ki jih pozna, se ji posvečajo (dokaz za to je bila tudi Terezijina lepo spletena kita las!), z njo po domače »gučijoo«.

Ko sva si na koncu pogovora segla v roko, mi je bilo težko pri srcu, kajti vedel sem, da bo Terezija že čez nekaj dni z jekleno ptico poletela v daljni svet čez lužo. Nekako sam pri sebi sem se potolažil z mislijo, da v tujem svetu vendarle ne bo povsem sama, saj ji stoji ob strani vnuk Albert, na pokopališču pa so mož, hčerka in zet. Morda pa je le dobro, da so svojci skupaj. Zadnji izlet v rojstno pokrajino pa so bili prijetni trenutki. Tudi za vnuka Alberta!

TETA IZ AMERIKE – Terezija Filipič je bila ob obisku rojstne pokrajine deležna velike pozornosti svojih sorodnikov. Zdaj je že v Ameriki, toda če si bo še vedno želela v domači kraj, ji bodo skušali željo izpolniti.

S Terezijo Filipič sem se pogovarjal, ko sta bila skupaj z vnukom na obisku pri Novakovih v Murski Soboti. Ne le Aranka, Sabina..., ampak tudi drugi sorodniki, na primer oni iz Ratkovec, Križevac in Domanjševac, so posvečali teti iz Amerike izredno veliko pozornost. Seveda pa pri tem ni šlo za nobeno koristljublje, kajti Terezija ni milijonarka, ampak upokojenka, ki živi v amerškem mestu Palmerton – v domu počitka. Tam pa je edina, ki »guči« po prekmursko. Je pa zato toliko bolj vesela svojega vnuka, ki je po poklicu profesor matematike in računalništva, ko se vsakih štirinajst dni vrne iz New Yorka (tam poučuje) in svojo

Alimal

Kopališka ul. 4, KIDRIČEVO, tel.: (062) 796 891

Specializirana trgovina z aluminijem in sestavljalnica aluminijastih elementov

- Ponujamo vam:
- aluminijaste polzdelke: pločevino, izolacijsko folijo, profile, cevi
 - aluminijasti žični program: mreže, žice, varilne palice
 - aluminijasti strešni program: žlebovi, cevi, kljuke, obrobe

Štetujemo, izdelujemo, montiramo:

- aluminijasta vrata, okna, pregradne stene, zimske vrtove
- aluminijasta vrtna oziroma dvorišna in drvena vrata
- aluminijaste ograje: z aluminijastimi stebri in mrežo, primerno za dvorišča, sadovnjake, skladišča, igrišča...

Š. SOBOČAN

agencija za trženje Slovenska 41, M. Sobota tel. 22-403, 21-383.

Nedelja v Veržeju

Koze so tekmovale

Pred tremi leti so se veržejski športniki naveličali odbojke; začeli so igrati tenis, odločili pa so se tudi, da bodo priredili nekaj »španskega«. Začeli so s tombolo in vaškimi veseljami, potem pa so se domislili kozjih dirk. Le-te so uspele že prvo leto, bile so tudi drugo..., postale so tradicionalne. Kako tudi ne, ko pa je zanje toliko zanimanja. V nedeljo jih je obiskalo okrog 2500 radovednežev.

»JAZ SEM KOZA, Z NOGAMI TOPOTAM, Z NOGAMI STEPTAM, Z ROGOVI TE POBODEM, Z ROPOM ODPAHNJAM...«

V nedeljo ob treh popoldne, ko naj bi se kozje dirke začele, je bila ob »dirkalni« stezi velika gneče; vsak se je hotel prerinuti v prve vrste. Kjer bi lahko nemoteno spremljal nenavadne tekmovalce. Letos je bila kozja konkurenca največja, saj je tekmovalo kar 16 koz, starih od pol leta pa vse do osmega, v glavnem iz Priekije. Po prvih štirih dirkah so bili znani polfinalisti: Bak, Belko, Mika, Srna in Strahica ter Alfa, Mikica, Pika 1, Rogica in Eta v drugem polfinalu. Dinga, lanska zmagovalka in letošnja favoritinja, je razočarala, najbolj seveda svojega lastnika Božo Mavrina, ki je povedal, da sta z Dingo trenirala le en dan.

In nato je napočil trenutek velikega finala! »Mopedštart« je uspel, vodniki so dirjali zraven svojih kozjih varovank, nepravilnosti med samo dirko ni

tov za to je hrana, pri kateri so menda kože zelo izbirčne. Kozje tudi ne obolevajo za rakom, pri njih niso ugotovili niti karcinogenih tvorb. Njihovo mleko je zdravo, laže prebavljivo od kravjega, ima dobre baktericidne lastnosti, zato ga priporočajo kot terapevtsko živilo pri otrocih, starejših in bolnikih.

Franc Sukič, ki se je s kozjerejo začel ukvarjati leta 1988 in ima v hlevu 32 koz, je povedal, da Slovenci na splošno ne marajo kozjih specialitet, zato se reja koz tudi finančno ne splača preveč. Posameznikov, ki bi kupovali kozje mleko, je zelo malo. Okrog 2.000 litrov mleka, ki ga dajo njegove kozje mesečno, proda ljutomerskemu Mlekoprometu in upa, da bodo za reje koz nastopili boljši časi. Podobnega mnenja je Božo Mavrin, lastnik stotih koz in dobitnik priznanja za najboljšo kozje mleko v Sloveniji, na kar je zelo ponosen.

VESNA FISTER
Fotografija:
NATAŠA JUHNOV

bilo in po dobrih dvajsetih sekundah smo dobili zmagovalko: enoletno Belko, njen lastnik je Drago Stranišak iz Veržeja. Prva Belkina spremljevalka je bila Srna iz Salincev, druga pa domačinka Rogica. Vse tri so svojim gospodarjem prisluzile denarne nagrade. Novega rekorda steze letošnje tekmovalke niso dosegle.

ŠE O KOZAH, KOZJEM MLEKU, SIRU, PROBLEMIH KOZJEREJE...

Lastniki koz se strinjajo, da je stereotip o kozah kot neumnih živalih proizvod človekove domišljije. Eden od argumen-

Jager pa jaga...

Lovska koč v Muzgah je bila v nedeljo kraj, kjer so člani LD Bakovci-Dokležovje slavnostno razvili prapor. Ta naj bi povezoval 34 lovecev v zares homogeno družino, pravo zeleno bratovščino.

tudi na nižinskem lovišču. Poljske jerebice, nekoč najštevilnejše in najznačilnejše ptice nižinskega lovišča, skoraj ni več. To je tudi razlog, da je dobila ta ptica poleg poljskega zajca, modre črte, ki ponazarja reko Muro, in klasja, simbola prekmurskih polj, svoje mesto na praporu. Prapor in lovsko koč je nato po krajskem mašnem obredu blagoslovil župnik iz Bakovec.

Obenem je bila to tudi priložnost, da so pripeli slavnostne trakove tistim, ki so LD Bakovci-Dokležovje pomagali finančno, podelili priznanja najprizadnevnejšim članom in navsezadnje tudi priložnost, ko so zadoneli rogovi prekmurskih in ptujskih rogistov ter ko so zapeli lovške pesmi. Seveda ni manjkalo lovskih specialitet in dobrega vina, kot se za tako prireditvev pač spodobi.

VESNA FISTER

Starešina bakovskih in dokležovskih lovecev Branislav Radetič je v uvodnem nagovoru pozdravil kakih dvesto obiskovalcev, največ lovecev, in na kratko predstavil mlado LD. Opozoril je na problem izumiranja male divjadi, ki zaradi človekovega nepremišljenega poseganja v naravo čedalje bolj puštoši

FILOVCI – V okviru Košičevega tedna so v Filovcih predali črna mrško vežico in odsek asfaltirane ceste na Trnaski sklop vinskih cest. Zgradili pa so ga s sredstvi krajevnega sveta in prispevki lastnikov počitniških hiš in njiv. Blagoslovitveni obred s sveto mašo je opravil bogojanski župnik Stanko Zver. Oba objekta sta za Filovce pomembna pridobitev.

Foto: F. M.

OPEL MARKOVIČ-MARIBOR

POOBLAŠČEN SERVIS

- kleparske in ličarske storitve
- garancijski servisi
- prodaja novih vozil
- prodaja rezervnih delov

Delovni čas: od 8. do 16. ure in vsako prvo soboto

62000 MARIBOR STUDENCI RUŠKA CESTA 112 TELEFON: (062) 104 405

Opretili smo servise in delavnice za vozila MITSUBISHI

mobitel

INFORMACIJE, PREDSTAVITEV DELOVANJA, PRODAJA IN MONTAŽA MOBILNIH TELEFONOV TUDI V POMURJU!

CENJENIM STRANKAM SPOROČAMO, DA SMO ODPRLI POSLOVNO ENOTO V MURSKI SOBOTI.

PYRAMIDIA

Pyramidia d.o.o. Ljubljana, pooblaščen zastopnik firme Mobitel PE Murska Sobota, Mladinska 8, 69000 Murska Sobota, tel./fax: 069 26 636, mtel: 0609 613 372

Ob začetku novega šolskega leta

Korak za korakom do boljših razmer

Zdaj je bolj ali manj že vse steklo, kajti novo šolsko leto se je včeraj moralo začeti; tako je namreč predpisano. V šolstvu je nasploh skoraj vse predpisano in načrtovano. Kljub temu imajo učitelji precej svobode pri vzgojno-izobraževalnem delu v razredu. Pouk poteka tako, kot si ga zamislijo v učnih pripravah, lahko pa skoraj vse obrnejo na glavo, če začitijo, da bo tako bolje, zanimiveje...

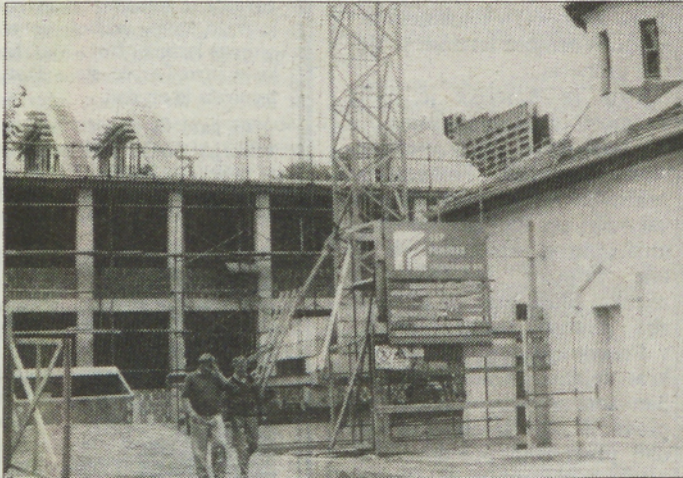
Ko smo te dni zbirali gradivo za ta zapis, še ni bilo zbirnih podatkov o stanju v osnovnih in srednjih šolah ter otroških vrtcih v Pomurju pred začetkom novega šolskega leta. To je bil namreč še čas za tradicionalne sestanke z ravnatelji, ki jih sklicujejo organizacijske enote Zavoda za šolstvo in šport Republike Slovenije, da se medsebojno informirajo in pogovorijo, kako naj bi potekalo delo v novem šolskem letu. Ravnatelji imajo pri tem vsekakor odločujočo vlogo.

Počitniškega miru je torej konec. V nekaterih šolah in vrtcih pa ga skoraj niso poznali. To še posebej velja za osemletke na Kapeli, kjer so potekala gradbena dela, ki so stekla ob koncu maja, ko je bila naposled prizgana zelena luč za dograditev oziroma ureditev manjkajočih šolskih prostorov (kuhinja z jedilnico, knjižnica s čitalnico, 2 pomožni učilnici s kabinetom idr.) in novega otroškega vrtca (2 igralnici oziroma učilnici ter potrebni prostori za predšolsko vzgojo, razen kuhinje, ki jo imajo skupaj s šolo). Kapelčani oziroma vsi, ki so vezani na ta šolski okoliš, so torej uspeli s svojim programom prehiteti tako OŠ Apače, ki naj bi bila prva na vrsti, če bi upoštevali stari občinski referendumski program (in obljube), kot tudi OŠ Negova, ki ima (vsaj v nekaterih ozi-rih) najslabše razmere za delo. Na Kapeli je bila poleg stiske s prostori za pouk predvsem kritična kuhinja z jedilnico. Več kot nujno pa je bilo treba poskrbeti tudi za nove prostore otroškega vrtca. Da so lahko začeli delati, ima precej za-

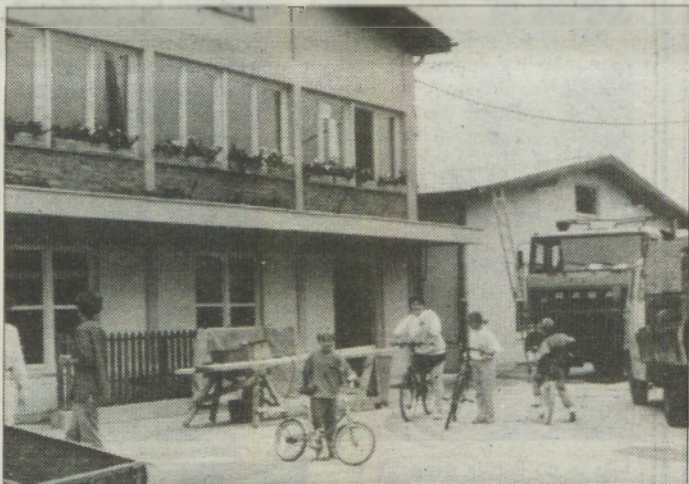
rečeno dolgom iz lanskega leta, ko je občina svoj delež za dograditev šolskih prostorov in obnovo stare stavbe precej preseгла, iz Ljubljane pa je prišlo zdaleč premalo sredstev.

V lendavski občini je največja pridobitev v novem šolskem letu nova telovadnica pri OŠ Pranceta Prešerna Črenšovci, ki so jo zgradili s sredstvi občinskega proračuna, krajevne skupnosti in polovičnim deležem sklada za razvoj demografsko ogroženih območij. Brez telovadnic pa so še osemletke na Srednji Bistrici, v Dobrovniku, Genterovcih in Kobilju, kjer pa zaradi majhnega števila učencev problem ni tako pereč. To seveda ne pomeni, da telovadnice ne potrebujejo.

Pričakovati je bilo, da bodo gradili tudi novo šolo z vrtcem pri Mali Nedelji - gre torej za naložbo ljutomerske občine v osnovnošolski prostor - vendar so se priprave nekoliko zavlekle.

Po dolgih letih prizadevanj je tudi kolektiv OŠ II Murska Sobota dočkal gradnjo prizidka z 8 učilnicami, kuhinjo in večnamenskim prostorom.

Učenci osemletke na Kapeli bodo imeli za nekaj dni podaljšane počitnice, kajti do 1. septembra še ni bilo vse nared za začetek pouka. Glavno pa je, da bo njihov drugi dom poslej nekoliko večji in lepši.

To bi bil bežen pregled stanja in novih pridobitev osnovnih šol v Pomurju. Skoraj povsod so med počitnicami opravili seveda tudi nujna vzdrževalna dela.

Enake možnosti za različnost otrok

Kaj pa otroški vrtci, ki so nekakšna predhodnica obvezne osnovne šole? Poslej so tudi formalno v sestavi Ministrstva za šolstvo in šport Republike Slovenije.

V večini počitnice sploh niso imeli, ampak so izvajali redno vzgojno- varstveno delo. Seveda so ga prilagodili poletnemu času, tako da so bili otroci deležni čimveč razvedrilnih vsebin.

so sanitarije, kajti prav tam bo nova jedilnica oziroma večnamenski prostor. Čakati na poletne počitnice, da bi vse to opravili tedaj, pa ni realno. Medtem pa so že morali porušiti dve učilnici, tako da bodo razmere za vzgojno-izobraževalno delo v tem šolskem letu skoraj nevdružne. Kot je že dogovorjeno, bodo morali četrtošolci (2 razreda) obiskovati pouk v domu učencev, praktični del tehničnega pouka pa bodo organizirali na drugih soboških osemletkah. Kljub vsemu bodo stisnili zobe in potrpe- li, saj bo potem naslednje šolsko leto precej bolje. Imeli bodo zadosti učilnic, tako da bodo lahko prešli na enozimski pouk, poleg tega pa bodo pridobili primerno kuhinjo, jedilnico, garderobe, knjižnico in druge prostore, ki jih prav tako nujno potrebujejo. Pogrešali pa bodo seveda večjo telovadnico, vendar upajo, da ne pre- dolgo.

Denar za zgraditev novih prostorov črpajo zaenkrat iz občinskega proračuna, najbrž pa bo potreben še mestni samoprispevek. V občini Murska Sobota je namreč še 9 šol, ki nimajo ustreznih razmer za vzgojno-izobraževalno delo, in tudi one bi rade čimprej prišle na vrsto. Kot je že dogovorjeno, bo prva Bogojina, kjer čakajo na telovadnico ter primernejšo kuhinjo in večnamenski prostor že več kot 30 let. Šola so namreč zgradili leta 1961, in to večinoma z lastnimi sredstvi in delom. Nova telovadnica pa bo kmalu nared pri OŠ Fokovci, ki jo gradijo večinoma z republiškim denarjem ali bolje

rečeno dolgom iz lanskega leta, ko je občina svoj delež za dograditev šolskih prostorov in obnovo stare stavbe precej preseгла, iz Ljubljane pa je prišlo zdaleč premalo sredstev. V lendavski občini je največja pridobitev v novem šolskem letu nova telovadnica pri OŠ Pranceta Prešerna Črenšovci, ki so jo zgradili s sredstvi občinskega proračuna, krajevne skupnosti in polovičnim deležem sklada za razvoj demografsko ogroženih območij. Brez telovadnic pa so še osemletke na Srednji Bistrici, v Dobrovniku, Genterovcih in Kobilju, kjer pa zaradi majhnega števila učencev problem ni tako pereč. To seveda ne pomeni, da telovadnice ne potrebujejo. Pričakovati je bilo, da bodo gradili tudi novo šolo z vrtcem pri Mali Nedelji - gre torej za naložbo ljutomerske občine v osnovnošolski prostor - vendar so se priprave nekoliko zavlekle.

1. septembra se sicer tudi v vrtcih uradno začne novo 'šolsko' leto, ki bo prineslo zlasti veliko veselje malčkom in vzgojiteljicam na Cankovi, saj so te dni končali s temeljito obnovo prostorov, nova

pa bo tudi oprema, pa še lastno igrišče so jim uredili.

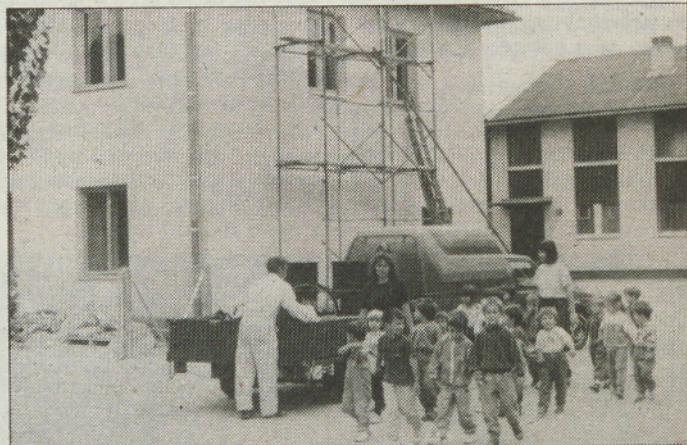
Kot že omenjeno, bodo imeli nov vrtec tudi na Kapeli - vanj se bodo preselili predvidoma ob začetku kurilne sezone -, novo igral-

nico pa so pridobili tudi malčki vrtca v Križevcih pri Ljutomeru, sicer jim je prostor odstopila naj- kajšnja osnovna šola.

Zaradi nujnih vzdrževalnih del pri stari šoli v Prosejckovcih v kateri je sedaj dvojezični vrtec, bodo morali otroci te dni pre- volj prostora, glede okolja (na- sti igranja) pa bodo precej na- šem. Nov vrtec gradijo tudi v Klečovju, vendar dela že dalj- mirujejo, ker je bil občinski potrebnejši za obnovo vrtca na Cankovi.

Delo otroških vrtcev bo uspeš- le tedaj, če bodo soustvarjali ma- nosti za otrokov telesni in dušni razvoj, hkrati pa možnosti za slovanje in uresničevanje potreb in interesov staršev. Če uresničuje pravice otrok in star- do vzgoje in izobraževanja, je potreben demokratičen sistem, ce- cev, ki bo omogočal uveljavljan- načela enakih možnosti in spo- pa upošteval različnosti, dost- nost.

Besedilo in fotografije JOŽE GRAD

Prvi tlakovci na poti do znanja so položeni v otroških vrtcih. Končno bodo imeli tudi na Cankovi primerne prostore za vzgoj- novarstveno delo predšolskih otrok. Tega sta še posebej veseli vzgojiteljici Milena Obal in Suzana Kuvelja.

Nepričakovane težave z učbeniki

Namesto dobre oskrbe zmeda

Ko je že kazalo, da bo letos naposled nekoliko več reda, predvsem pa zadovoljiva oskrba z učbeniki in šolskimi potrebščinami, je prišlo do velike zmede.

Okrog 15. avgusta je namreč začelo v knjigarnah in papirnicah marsičesa zmanjkovati, in to kljub trditvam založnikov, da so povečali naklado za 10 odstotkov. Izkazalo pa se je, da nekaterih učbenikov letos sploh niso tiskali, temveč so poslali v knjigarne samo lanske zaloge. Le-te pa so hitro pošle. Možno je sklepati, da so založniki tako ravnali predvsem zato, ker je vlada na predlog Ministrstva za šolstvo in šport Republike Slovenije zamrznila cene, izdajatelji pa sedaj lahko zahtevajo sprostitev. Na ministrstvu pa ne mislijo popustiti, ker trdijo, da so cene še vedno dovolj visoke, da jim zagotavljajo zaslužek, saj imajo izdajatelji tudi monopol. Tako se vse skupaj vrta

v nekakšnem začaranem krogu, v katerem so prizadeti zlasti otroci in njihovi starši. Precej grenkih besed pa morajo poslušati predvsem delavci v knjigarnah, ki bi radi imeli vse v zalogi in tako čim- več prodali ter zaslužili, a morajo kupcem razlagati, da tega in onega še nimajo, ker še ni natisnjeno, da je to in to že pošlo in da bodo morda nekatere stvari vsak hip še dobili iz tiskarn. Tako je tudi v najbolj 'prometni' knjigarni in papirnici Dobra knjiga Murska Sobota, kjer so nam povedali, da ne pričakujejo več berila in učbenika za zemljepis za 6. razred, delovnega zvezka za nemški jezik, učbenika za matematiko za 7. razred ter učbenika za matematiko za 5. razred. Ko-

likor toliko zadovoljivo pa so uspeli oskrbeti z vsem potrebnim tiste, ki so se odločili za prednaročilo. Njim je bilo potrebno vsekakor zagotoviti tisto, kar so naročili in plačali.

Prav gotovo se kaj takega v prihodnje ne bi smelo več ponoviti. Del krivde pa nosijo ponekod tudi učitelji, ki bi morali učence opozoriti starše že aprila pisno obve- stiti o tem, katere učbenike bodo potrebovali v novem šolskem letu, pa tega niso storili.

Morda pa bi bila res naša boljša rešitev, če bi ustanovili poseben javni zavod za izdajo učbenikov in tako preprečili težnje sedanjih monopoliziranih založnikov (Državna založba Slovenije, Založba Obzorja Maribor, Mladinska knjiga idr.) po zaslužkarstvu. J. GRAD

kmetijska panorama

Predsednik države izpolnil obljubo

Ce bi držalo, da sta predsednik države Milan Kučan in kmetijski minister Jože Osterc s svojim prihodom med pomurske kmetije prinesla tudi dež, potem sta z obiskom zamudila najmanj dva meseca. Suša je namreč kmetijstvu tudi letos povzročila neprecenljivo škodo, posledic pa tudi zadnje deževje ne more več odpraviti. Mnoge poljščine so zaradi suše in visokih temperatur predčasno prenehale rasti, temu ustrezni pa so tudi pridelki, ki so pri nekaterih kulturah nižji tudi do 80 odstotkov. Težave pomurskih kmetijev so še toliko večje, ker jih suša pesti drugo leto in so tako porabili že tudi vse rezerve iz prejšnjih let. Če je neposreden izpad predvsem v poljedelstvu, bodo posledice najtežje v živinoreji, kjer se je zaradi pomanjkanja krme že začel zmanjševati stalež.

Tudi na pogovoru s predsednikom Kučanom in ministrom Ostercem (predsednik Kučan je tako izpolnil obljubo, ki jo je dal sredi avgusta pomurskim kmetijem, da bo na pogovore z njimi pripeljal ministra Osterca) so predstavniki vseh štiri pomurskih občin opozarjali na nujnost pomoči države, saj sami posledicam ne bodo kos. Iz občinskih proračunov so sicer že namenili nekaj sredstev za najnujnejše ukrepe, vendar so občinske blagajne preplivne. Tako so v lendarški občini iz občinskega proračuna že dodelili 4,5 milijona tolarjev za regresiranje nakupa semen. 1,5 milijona tolarjev so za ta namen dodelili tudi v ljutomerski in radgonski občini, medtem ko so v soboški občini 20 milijonov tolarjev angažirali v Mesni industriji Pomurka za odkup živine.

Posebne občinske komisije ugotavljajo škodo, dokončen rezultat pa bo možen šele po običnem deževju. Po podatkih, ki so jih zbrali sredi avgusta, je škoda v vseh štirih pomurskih občinah že dosegla 5 milijard tolarjev in v posameznih občinah so tako že izpolnili kriterij, po katerem so upravičeni do pomoči republiških solidarnostnih sredstev. Poleg suše je namreč povzročila na nekaterih območjih pre-

cejšnjo škodo in izpad pridelka tudi toča, ki je v tem poletju padala kar dvakrat. Ob tem so predstavniki pomurskih kmetijev ministra tudi opozorili na težave, ki so se pojavile pri obrambi pred točo, saj ta ne deluje ustrezno in je zato neučinkovita.

Med ukrepi, ki bi jih bilo potrebno sprejeti na ravni države, Pomurci predlagajo regresiranje nakupa semen strniščnih dosevkov in nakupa krme za živino, moratorij za posojila, ki so jih kmetijci najeli za tekočo proizvodnjo in za osnovna sredstva, odpis davkov in prispevkov za zagotavljanje socialne varnosti kmetov, pa tudi sofinanciranje dovoza pitne vode. Pomanjkanje pitne vode je namreč na nekaterih območjih zelo pereče in veliko je takšnih, ki jim morajo vodo dovažati. Kot kaže, je v Pomurju ta problem največji v radgonski občini, kjer tretjina območja nima urejene oskrbe z vodo, samo letos pa so v najbolj ogrožene kraje pripeljali že več kot 4 milijone litrov vode.

Na vse to Pomurci opozarjajo že od začetka poletja, vendar v republiki pravega odziva na to ni bilo in zato so že nekatere neugodne posledice. Zlasti se to pozna pri zmanjševanju staleža živine, prvič po 25

Dve milijardi tolarjev za sanacijo škode

Sredi minulega tedna se je sešla slovenska vlada in obravnala razmere v kmetijstvu, ki so nastale zaradi suše. Vlada je sprejela več ukrepov, ki naj bi omilili posledice, in sklenila, da je treba takoj intervenirati z 200 milijoni tolarjev. Kako razdeliti ta sredstva, morajo določiti v kmetijskem ministru, polovico pa je treba takoj razdeliti občinam, ki so zaradi suše utrpeli več kot 8-odstotni izpad družbenega proizvoda. Drugo polovico teh sredstev bodo namenili za subvencioniranje cene krme. Vlada je sprejela tudi sklep o interventnem uvozu 115 tisoč ton krmnih žit, predvsem ječmena, poleg tega pa naj bi kmetom zagotovili še 120 tisoč ton koruzne silaže. 15 tisoč ton krmnih žit bo potrebno razdeliti čim hitreje, takoj ko jih bomo uvozili, uvozne cene pa bo vlada subvencionirala. Za tiste, ki so utrpeli največ škode, bo subvencija pri krmnih žitih 10 tolarjev za kilogram, pri silažni koruzi pa 2,5 tolarja. Poleg teh ukrepov naj bi prizadetim kmetijcem odložili plačevanje najetih posojil in regresirali nakup semen. Začasno bo tudi ustavljeno plačevanje davkov in prispevkov kmetov, po dokočni oceni škode pa bodo predlagali, kolikšen odstotek davkov in prispevkov bi odpisali. V vladi pravijo, da bo letos državnih intervencij deležen vsak kmet, ki je utrpel več kot 30-odstotni izpad pridelkov. Ocenjena vrednost vseh interventnih ukrepov, brez odpisanih davkov in prispevkov, bo znašala 1,9 milijarde tolarjev, za to bodo zagotovili solidarnostna sredstva, proračunske rezerve in denar zaradi sprememb v proračunu.

letih pa se tudi dogaja, da teta iz Pomurja prodajajo na druga območja. Vesti o tem, da bodo za prizadeta območja zagotovili ustrezno krmo, sicer prihajajo, vendar kmetijci pravijo, da je to premalo, če za krmo ne bo zagotovljenih potrebnih sredstev, saj kmetije sredstev za to nimajo.

Kot je zatrdil minister dr. Jože Osterc, v kmetijskem ministru že vse poletje spremljajo težave, ki se pojavljajo, in zbirajo ustrezne podatke. Obsežno poročilo o stanju zaradi suše so vladi predložili 4. avgusta, hkrati pa tudi predlagali nekatere ukrepe. Pred kratkim so to poročilo še dopolnili ter za vlado in parlament pripravili obsežno poročilo. Po zbranih podatkih je škoda, ki jo je v slovenskih občinah povzročila suša, ocenjena na 35 mili-

jard tolarjev, to je 3,2 odstotka družbenega proizvoda slovenskega gospodarstva oz. okoli 48 odstotkov družbenega proizvoda kmetijstva in gozdarstva. Med ukrepi, ki so jih pripravili v kmetijskem ministru, so podobni, kot so jih predlagali pomurski kmetijci, namen pa je ustaviti zmanjševanje staleža živine. To bi lahko dosegli z zagotovitvijo ustrezne krme, predvsem z uvozom krmnih žit, zlasti ječmena, ki bi nadomestil predrago koruzo. Med predlaganimi ukrepi je še odložitev plačila posojil za organizirano pridelavo, odpis oz. zmanjšanje davkov in prispevkov za zdravstveno in pokojninsko zavarovanje kmetov ter dodatno regresiranje semen za jesensko in spomladansko setev.

LUDVIK KOVAČ

Kako določiti ceno sveže koruze

V zadnjem času se tudi pri nas širi trgovanje s svežo koruzo, še zlasti v tem obdobju. Pri tem se kupci in prodajalci sprašujejo, kakšna je realna cena svežega koruznega zrnja v primerjavi s suhim. Ta cena je odvisna predvsem od trga, torej od ponudbe in povpraševanja. Sveže koruzno zrno se od suhega razlikuje po vsebnosti vode. Le-ta je za nas bistveno višja in jo moramo pri določanju cene upoštevati. Prav tako moramo pri določanju cene upoštevati tudi manjšo uporabno vrednost svežega zrnja (hitra pokvarljivost) in nižji ceno za stroške konzerviranja (trajnost).

Za skladiščenje primerno koruzno zrno vsebuje 14% vlage, vsebnost vlage v svežem zrnju pa je

zelo različna, odvisna od vrmena ob spravilu. Običajno se vsebnost vlage v svežem zrnju giblje med 20

in 35%. Natančno vsebnost vlage pa določijo v laboratorijih, ki opravljajo analize krmil. Če nimamo možnosti za določitev vlage v laboratoriju, si pomagamo s približnim določanjem. V ta namen vzamemo povprečni vzorec, ga

večja od 14%. Za tržno ceno suhe koruze smo vzeli 20 SIT/kg. Za zgled smo vzeli koruzo, ki ima 25% vlage. Če upoštevamo razliko v vlagi med svežo in suho koruzo, izračunamo, da je kilogram sveže koruze vreden 17,4 SIT. Od te

odstotek vlage	cena sveže koruze SIT/kg	cena sveže koruze v storžu SIT/kg
20%	16,1	12,1
25%	14,3	10,7
30%	12,5	9,4
35%	10,1	7,6

stehamo (približno 1kg) in ga damo sušiti v pečico. V peči naj bo temperatura med 100 in 110°C in vratca naj bodo priprta zaradi hitrejšega sušenja. Običajno traja sušenje 3 do 4 ure. Po tem času zrne stehamo, ga damo sušiti in ga znova stehamo. Če je teža pri drugem tehtanju enaka, potem je zrno suho; če pa se je zmanjšala, ga moramo še sušiti. V tem primeru ponavljamo tehtanje vsakih 15 minut, dokler se teža ne spreminja več. Tako izračunamo vsebnost sušine. Vsebnost suhe snovi v % dobimo, če delimo težo suhega vzorca s težo svežega vzorca in rezultat pomnožimo s 100. Vsebnost vlage dobimo tako, da od 100 odštejemo vsebnost suhe snovi.

Pri določitvi cene sveže koruze moramo tržno ceno suhe koruze zmanjšati za količino vlage, ki je

vrednosti moramo odšteti še stroške sušenja, ki so spet odvisni od vsebnosti vlage. Stroški sušenja pri 25% vlage znašajo 3,1 SIT/kg sveže koruze. Torej je realna vrednost koruze 14,3 SIT/kg.

Če je med zrnjem več primesi (zlasti oklaskov) ali pa če kupujemo zrnje skupaj z oklaski (cele storže) moramo ceno korigirati še za delež primesi (običajno celi storži vsebujejo 25% oklaska). Takot bi znašala cena enega kilograma sveže koruze v storžih 10,7 SIT. Po enakem postopku smo izračunali cene za različne vsebnosti vlage v sveži koruzi. Vrednosti so prikazane v tabeli.

Predstavljeni izračuni naj bodo v pomoč kupcu in prodajalcu, da se bosta leže sporazumela, za ceno sveže koruze.

Kmetijska svetovalna služba za Pomurje
Damjan JERIC, dipl. inž. kmet.

Socialna varnost kmetov

Na okrogli mizi na 5. taboru SLS v Trebnjem, 14. avgusta, na kateri je bil slovenski javnosti predstavljen alternativni gospodarski in socialni program SLS, sem imel daljši prispevek o socialni varnosti kmetov. Ker menim, da je tema zanimiva tudi za bralce Vestnika, objavljam povzetek razmišljanj.

Ob tej priliki sem predvsem opozoril, da je dobila socialna varnost kmetov bolj malo prostora v »Strategiji razvoja Slovenskega kmetijstva«, od katere pričakujemo, da bo rešila nakopičene probleme slovenskega kmetijstva. V »Strategiji« so sicer obdelani nekateri parametri za izboljšanje gospodarskega položaja kmetov, za dobro delo pa so potrebni zadovoljni in zdravi ljudje.

Ljudi pa ob sedanjih liberalnih kmetijskih politikah na naših kmetijah kmalu ne bo več. Tako kot v Krekovih časih se tudi danes »kmetom slabo godi«. Cene kmetijskih pridelkov padajo, izdatki pa nenormalno naraščajo. Na primer: kmet je moral za prispevek PIZ-u za ožji obseg zavarovanja v začetku leta 1992 oddati 52,8 litra mleka, v začetku letošnjega leta že 145,3 litra in v letošnjem aprilu 151,3 litra. Za širši obseg tega zavarovanja je moral kmet v istih obdobjih oddati 116,01, 306,31 in 318,01. Katastrski dohodek se je v zadnjih letih neverjetno povečal. Na primer: od leta 1990 do 1991 za 1.342%, od 1991 do 1992 še za 513% in od 1992 do 1993 še za 146%. Recimo: KD je znašal leta 1990 za I. zav. razred in I ha njiv 515,00 SIT, letos pa 51.847,00 SIT!

Opozoril sem tudi, da je bilo v Sloveniji leta 1945 še okrog 49 odstotkov kmečkega prebivalstva, danes ga je samo še 8 odstotkov. Mnogi od teh so danes kmečki upokojenci, saj vsi še niso pomrli. Spomnimo se, kaj in koliko so »takrat« slovenski kmetje prispevali za obnovo porušene in sprte domovine! Zakaj potem očitki, da kmetom neko nekaj poklanja, in da si tega niso zaslužili? Ne vem pa, če je slovenski javnosti znano, da izredne pokojnine (Tomšiči et co.), bilo naj bi okrog 800 prejemnikov, poberejo trikrat toliko kot naj bi država Slovenija prispevala za pokojninske olajšave kmetov. Izredne pokojnine znašajo milijardo 500 milijonov, za kmete pa naj bi bilo prispevano 500 milijonov kot oprostitvev plačevanja prispevkov delodajalca. Nadalje: vojaške pokojnine JLA, prejemnikov naj bi bilo okrog 5.000, naj bi Slovenijo stale okrog dve milijardi in 300 milijonov tolarjev (!). Niso mi znani podatki, koliko mora Slovenija doplačevati k pokojninam iz drugih republik za naše in celo tuje državljane. Pa o tem nihče nič, mnogi to celo opravičujejo, kmetom pa »talajo« očitke.

ABSURD: Vlada naj bi za odpravo letošnje suše namenila 2 milijardi tolarjev. Od kmetijstva živi v Sloveniji posredno ali neposredno okrog 300 tisoč ljudi. Katastrofalna suša jih je ogromno prizadela. Za 800 ljudi damo skoraj toliko kot nekaj deset tisočev. Kdo lahko to opraviči?

Govoril sem tudi o tem, da mnogi ugotavljamo, da se nekatere že pridobljene socialne pravice (ne samo pri kmetih, ampak pri vsem slovenskem prebivalstvu) zelo zmanjšujejo. Morda je to tudi razumljivo, saj država, ki je v težki gospodarski in še bolj moralno-etični krizi (suše in izjemne pokojnine), ne more zagotavljati socialnovarstvenih pravic svojemu prebivalstvu, to pa je seveda hudo narobe in se bodo posledice čutile še v prihodnosti.

Prehod iz enopartijskega v večstrankarski sistem, vmes pa še lastninsko preoblikovanje podjetij, denacionalizacija idr. zahtevajo pošten pristop k vzpostavitvi novih družbenih in političnih mehanizmov. Nekaj zadnjih afer nas opozarja na že večkrat omenjena alarmantna dejstva, da v sistemu obstaja vakuum (tako pravni kot, ali še predvsem, moralni), ki ga bo treba čimprej zapolniti.

V razpravi so bila moja razmišljanja povsem podprta s še mnogimi drugimi argumenti. Predvsem je bilo poudarjeno vprašanje socialne varnosti celotnega podeželja in ne samo kmetov. Vse to bi lahko strnil v naslednje predloge:

- kmečkemu stanu in nasploh podeželju je potrebno določiti primeren - enakoverden status;
- potrebno je omogočiti razvoj zadružništva na klasičnih družinskih načelih, v katerem 3. člen Zakona o zadrugah ne bo le mrtva črka na papirju;
- zastaviti je potrebno primerno cenovno politiko za domačo kmetijsko proizvodnjo in pridelavo po osnovni ekonomski logiki (vhodne surovine idr. -izhodni izdelki oz. pridelki-vsa nekaj dobička);
- s primerno demografsko politiko naj se doseže enakomerna poseljenost Slovenije. Na demografsko ogroženih območjih morajo biti kmetije oproščene večine dajatev in prispevkov. Ob tem bi morali vzpostavljati razmere za zdrave zakonske zveze in za številnejše družine. Kmečki otroci bi morali dobiti enake ugodnosti kot delavski. Kmetija brez mladih je obsojena na propad. Predvsem na kmetijah je možna in potrebna večgeneracijska družina, zato bi za to morali dajati razne ugodnosti. Do teh naj bi bile upravičene tudi kmetije, ki vzdržujejo ljudi, ki niso sami sposobni skrbeti zase, so pa sposobni za kakšno fizično delo (razni socialni problemi);
- uvede naj se nacionalna pokojnina za vse slovenske državljane;
- država naj zagotovi trajne subvencije in regrese za domačo naročeno kmetijsko proizvodnjo in prepove liberalni uvoz kmetijskih pridelkov in proizvodov;
- višino prispevkov za pokojninsko in invalidsko zavarovanje kmetov in za zdravstveno zavarovanje kmetov je potrebno uskladiti z dejanskimi zmoglostmi plačevanja na kmetijah. Kmetije namreč sedanjih visokih prispevkov za zavarovanje ne zmorejo. Tako naj se obdavči tudi tisti KD lastniki kmetijskih zemljišč, ki imajo zavarovanje na kakšni drugi podlagi, in naj se enako kot pri delavcih razni prispevki vračunajo v cene pridelkov oz. proizvodov, ki jih kmetije prodajajo;
- izobraževanje naj bo omogočeno vsem, še posebej tistim, ki bodo po končanem šolanju prevzeli kmetije. Prevzemnike kmetij je potrebno pred drugimi dediči ustrezno zaščititi. Kmečke pokojnine naj so primerno visoke. Če je denar za izjemne pokojnine, zakaj ga ne bi bilo za kmete? Seveda bi potem morali kmetije kmetije predati naslednikom pred prejemom prve pokojnine.

Doseganje teh in še drugih podobnih ciljev bi morali urediti zakonsko. Država, ne glede na to katera politična stranka oz. usmeritev bo na oblasti, mora določiti minimum socialne varnosti za vsakega državljanca (denarne in druge pomoči). Za zdrav razvoj celotne družbe pa je potrebna duhovna prenova našega človeka. Zakonske zveze in družine ter vse drugih odnosov v družbi. Slovenska država danes nujno potrebuje primeren nacionalni socialni program. V njem bo potrebno enakoverdno opredeliti vsa področja družbenega delovanja. Pri tem se ne sme izhajati samo iz oživitve gospodarstva oz. pridobitnih dejavnosti. Materialna blaginja sama po sebi ne osreči niti posameznika niti naroda. Ob materialni prenovi je potrebna predvsem duhovna prenova slovenskega človeka in slovenske družbe. Novi odnosi morajo zavladati v izobraževalnih institucijah, v zakonskih in družinskih odnosih, v urejanju in ohranjanju našega podeželja itd.

Na takšnih temeljih bo ponovno zaživelo življenje na naših kmetijah. Saj je že skrajni čas, saj se je v letu 1992 na Slovenskem rodilo samo okrog 400 kmečkih otrok! Tudi vseh rojstev je vedno manj. Z vsakim novim letom nas je manj!

Jože Tivadar

Krmni dosevki

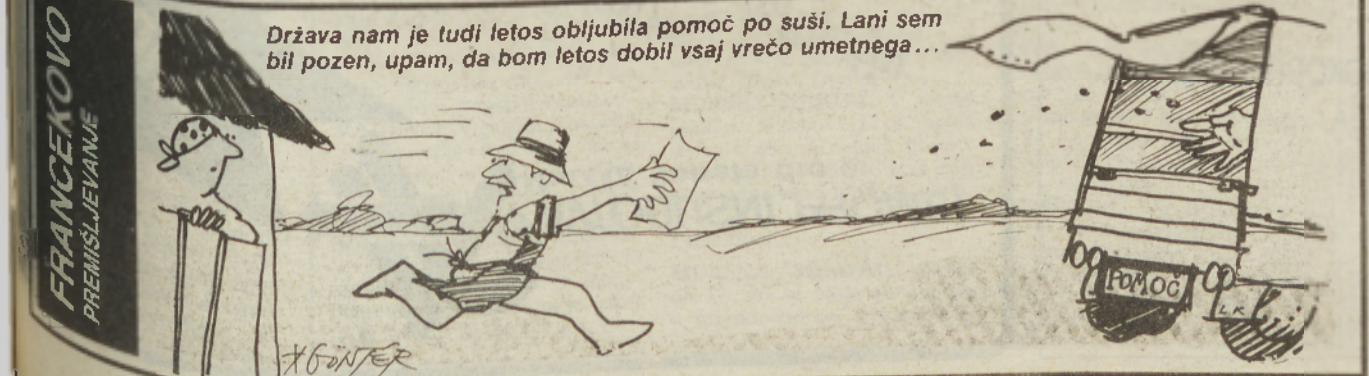
Problem pomanjkanja voluminozne krme spomladi bo očiten, zato priporočamo setev nekaterih dosevkov, s katerimi je možno doseči zgodaj spomladi obilen pridelok suhih in hranilnih snovi.

krmna rastlina	čas setve	količina v kg/ha
koruzna silaža (cv. Teuforum, cv. Draga)	do 25. 9.	35-40
koruzna silaža (cv. Danko)	10. 9.-25. 9.	180-200
koruzna silaža (cv. Rex)	15. 9.-25. 9.	180-220
koruzna silaža (cv. Danko + cv. Violeta)	10. 9.-25. 9.	50-70 + 90
koruzna silaža (cv. Danko + ozimna grašica)	10. 9.-25. 9.	50-70 + 90

Po spravilu silažne koruze bomo dali prednost setvi mnogocvetne silaže, če si ne sledi v kolobarju ozimno žito in če v koruzi niso bile uporabljene previsoke doze herbicidov.

Kmetijsko svetovalna služba,
Stane Kapun, dipl. inž. agr.

Država nam je tudi letos obljubila pomoč po suši. Lani sem bil pozen, upam, da bom letos dobil vsaj vrečo umetnega...

odsevi mladosti

Dragi odsevovci!

S tem 'čudnim' poimenovanjem mislim seveda na vse tiste, ki vas kakor koli in vsaj malo zanima naša rubrika *Odsevi mladosti*. Ali ste naši dopisniki in nam pošiljate svoje prispevke (pesmice, črtice, povesti, poročila, intervjuje, ankete, portrete, risbe...) ali pa vse to le pogledate in preberete - vsi ste moji oziroma prijatelji.

Poletne počitnice so minile - najbrž prehitro - in tako vam dajemo znova priložnost, da nam kaj napišete ali narišete. Prav zanima me, kdo se bo oglašil med prvimi. Predvidevam, da boste predvsem opisovali, kaj vse ste doživeli med počitnicami. Prav gotovo je bilo veliko zanimivega, nenavadnega... In kako je bilo prve dni v šoli? Če res mislite kaj napisati o vsem tem, pohiuite, da ta tema ne bo medtem zastarela. Naš (moj) namen je torej biti karseda aktualen (časovno usklajen).

Za prvo naše srečanje pa sem pobrskal po mapi iz minulega šolskega leta oziroma po zadnjem kupu vaših prispevkov; nekatere sem prejel že med počitnicami. Pri najboljši volji nisem mogel objaviti vsega, pa ne zato, ker ne bi dobro napisali, ampak ker je prostor pač omejen. Poleg tega gledam tudi na to, da je zastopanih čimveč šol ozvoma krajev, saj ta rubrika ne more biti glasilo le nekaterih šol.

Če sem vas doslej spodbujal, naj bodo vaši prispevki napisani s pisalnim strojem, kar vam je včasih najbrž delalo precejšnje preglavice, vam sedaj sporočam, da lahko pošljete sestavke, napisane kar z roko. Seveda pa si želim, da bodo čitljivi in ne pozabite se tudi predstaviti (ime in priimek, razred, šola).

Kot nekakšen dodatek tej rubriki bomo tudi poslej objavljali nagradni kviz 'Ali veste', nagrade pa bodo večinoma knjige, ki jih bo prispevala Knjigarna in papirnica DOBRA KNJIGA Murska Sobota (pokrovitelj kviza).

Za začetek naj bi bilo to dovolj, da vam ne bom ukradel preveč prostora. Če pa vas zanima še kaj, mi lahko pišete, pokličete po telefonu ali vprašate, ko se bomo kje srečali.

Pa še lep pozdrav in vse naj... v novem šolskem letu
JOŽE GRAJ

Na morju

Na morju je bilo zelo lepo. Tja se pride dosti ljudi kopat. Morje je zelo veliko in slano. Po njem plujejo ladje in čolni. V morju živijo razne živali. Morski jež je črn in bodičast. Večkrat sem se zbodla. Ribe, ki plavajo v vodi, so različnih barv in velikosti. Morska zvezda je lepe rdeče barve.

Na morje gremo tudi zato, da se naučimo plavati. Nekega dne so bili zelo visoki valovi. Tedaj smo spili precej vode.

NATALIJA KEREC
OŠ Tišina

Zagajski Vrh

Moj kraj se imenuje Zagajski Vrh. Leži nedaleč od Spodnje Ščavnice. To je manjša vas, ki ima precej novih hiš. Imamo tudi frizerski salon in mizarско delavnico. Ljudje imajo pretežno manjša posestva, večjih kmetov pa je le nekaj. Delavci se vozijo na delo v Gornjo Radgono, Lenart in Maribor. Skozi vas vodi asfaltna cesta. Imamo mestni vodovod in telefonsko omrežje. Ljudje so precej povezani med seboj in radi pomagajo drug drugemu. Pri nas je najlepše spomladi, ko se narava prebuja, in jeseni, ko zori grozdje in drugo sadje. Včasih se sliši tudi veselo petje.

ALEŠ ZEMLJIČ
OŠ Gornja Radgona

Maradona

Moji mucji je ime Maradona. Imam jo štiri leta. Rada pije mleko, še rajši pa je meso. Je sivo-rjave barve in ima srednje dolgo dlako. Rada se igra in skače kot nogometaš Maradona. Dvakrat je že skotila mladiče. Imela jih je zelo rada.

JANEZ ANDREJČ
OŠ Kapela

Pazljivo ravnanje z življenjem

Življenje na tej nezanesljivi Zemlji si predstavljam kot pesem brez konca. Danes si še, jutri pa te lahko ni več. Zakaj neki je ta pošastna vojna, ki divja blizu nas? Tako uničujejo človeška življenja, njihove prihodnosti... Vsak dan je tudi več žrtev zaradi aidsa, uživanja alkohola in drog. Med temi žrtvami je največ mladih, ki so prepusčeni sami sebi. Večkrat se sprašujem, kam nas pelje vse to. Kaj lepega bomo še sploh zapustili našim otrokom? Oh, ko bi se to življenje začelo znova, ko bi bili vsi ljudje na svetu enakopravni, ko ne bi bilo vojn, lakote... Mislim, da ima vsako živo bitje pravico do dostojnega življenja, pa čeprav je še tako majhno ter umsko in telesno nerazvito.

A kaj hočemo, tako pač je. Upam, da bo jutrišnji dan boljši. V upanju je tudi moč življenja.

KLAUDIJA ŠKOF
OŠ Križevci pri Ljutomeru

Ali veste?

(Nagrajuje Knjigarna in papirnica DOBRA KNJIGA M. Sobota)

KUPON št. 1

Ob začetku šolskega leta vam zastavljamo šolsko vprašanje:

Ali veste, kaj je narobe v stavku Zavihali so rokava in pritisnili na pedala? Odgovore (s kuponom) pošljite na naš naslov (VESTNIK, Slovenska 41, 69000 M. Sobota) najkasneje do 8. septembra.

LUCIJA SEČKAR
MALA ŠOLA 6 LET

Stara hiša

Nekega dne sem se sprehajal po vasi. Zagledal sem staro hišo, si jo ogledoval. Bila je zelo lepa. Vprašal sem jo, koliko je stara. Ni mi odgovorila. Naenkrat se mi je zazdelo, da se joče. Zato sem pomislil.

Vstopil sem in sedel na stol. Bil je star, a zelo lep. Nato sem si k štedilniku in si skuhal čaj. Bil je zelo okusen. Zdelo se mi je, kot da bi mi hiša hotela povedati, kako bi bila spet vesela. Če bi bila prebival v njej. Njeni lastniki so nameč pomrli. Ko sem postal domov, sem o tem doživetju pripovedoval staršem. Četudi tednov smo se preselili v to hišo. Zdelo se mi je, da je postala srečna. Mi pa tudi.

LEON GRANTASA
OŠ I. M. Sobota

SGP POMGRAD – VISOKOGRADNJE, d.o.o.
GRADI ZA VAS

V središču Radenec gradimo
POSLOVNO-STANOVANJSKI CENTER

Prodajamo

- lokale od 35 m² in večje
- kompletna stanovanja:
 - 3,5-sobna
 - 3-sobna
 - 2-sobna
 - garsonjere

Vseljivo: I. faza – december 93
II. faza – december 94

Informacije:
in prodaja

SGP POMGRAD – VISOKOGRADNJE, d.o.o.
KOMERCIALNA SLUŽBA
Štefana Kovača 10
M. Sobota
tel. 32 740, 21 685
telefaks 32 244

NOVO

Informacije in prodaja pri
avtobusnem prometu M. Sobota na
avtobusnih postajah v M. Soboti,
Lendavi, Ljutomeru in G. Radgoni

– za vse članе družine – od najmlajšega do najstarejšega
– cena – ne boste verjeli!

DRUŽINSKA MESEČNA VOZOVNICA

VOZITI SE S PIŠTEKOM!

- izognete se podrazitvi!
- vozite se šest
- plačate pet mesecev,
- izkoristite najatraktivnejši popust
- podrazitve ne vplivajo na Mariško

«MARIŠKA»

LETNA SŠ-VOZOVNICA

«PIŠTEK»

POLETNA SŠ-VOZOVNICA

NOVO

Dijaki in dijakinje
Skupaj premagajmo inflacijo

AVTOBUSNI PROMET
Murska Sobota d.o.o.

Likovna kolonija mladih

»Monošter 93«

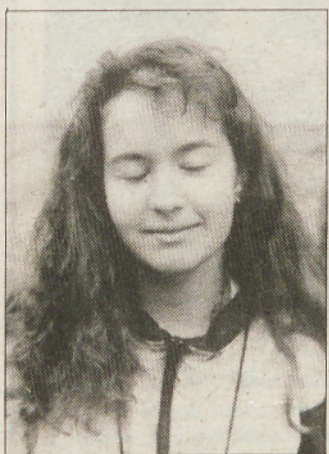
V Monoštru na Madžarskem je bila zadnji teden počitnic 23. avstrijska likovna kolonija mladih. Na njej je sodelovalo več kot 50 mladih iz Slovenije in mladi Slovenci iz Korške, Trškega in Porabja. Namen likovne kolonije je, da se mladi naučijo različnih tehnik oblikovanja in še posebej, da obnove in se naučijo slovenskega risanja, katerega mnogi kar radi pozabljajo, kako so kolonijo doživeli mladi?

občutki. Jokal se sicer ne bom, ampak bilo je zelo lepo. Lako pa bi bilo še lepše.

Maja Viher, 12: Rišemo, slikamo, izdelujemo iz gline. Najraje delam iz gline in o tem smo se tudi največ naučili. Sedaj sem v Koloniji že šesto leto. Najlepše mi je bilo v Celovcu, ampak tudi od tu bom odšla s čudovitimi občutki, kajti našla sem si številne prijateljice iz Avstrije in Italije.

Jasmina Jevtič, 14: Letos sem prvič na likovni koloniji. Najlepše mi je bilo včeraj, ko smo delali z glino. Poleg tega delamo vse z likovnega področja, od gline do pastelov. Vse tehnike so mi pri srcu, še najraje pa delam pastele. Naučila pa sem se izdelovati zapestnice. V koloniji je bilo zelo zanimivo, veliko je stvari, ki

smo se jih naučili, dobili smo nove prijatelje.

Natalija Pinter, 14: Do sedaj smo delali iz gline, risali v vasi in podobno. Najraje izdelujem

iz gline. Največ smo se naučili o izdelovanju iz gline, kako se izdelujejo lonci in podobno. Na koloniji sem tretjič, enkrat v Vuzenici, Italiji in sedaj tu. Spoznala sem veliko novih prijateljev, domov pa bom odšla z lepimi občutki.

Lojze Gobec, ravnatelj likovne kolonije: Do sedaj nismo bili navajeni, da bi otroci živeli skupaj, ampak so bili razporejeni po družinah. Zato so si imeli prvo noč, ko smo prišli, kar veliko povedati. Začeli smo z likovnim delom, mladi so slikali motive iz Števanovcev, delali pa smo tudi z glino in keramiko. Otroci so se zelo hitro živeli. Naredili so zelo lepe in izvirne izdelke, kateri

bomo razstavili na zaključni prireditvi v Monoštru. Pripravili bomo tudi časopis. Kolonijo bomo izkoristili tudi za potovanje po Porabju ter spoznavanje kulture in ljudi, ki tukaj živijo. Pri tem pa bomo iskali tudi zanimive motive.

ALEKSANDRA NANA
RITUPER

Rok Grimovc, 14: Veliko risamo, kiparimo, ustvarjamo s plastilino, gline in keramiko. Najraje delam z barvo in tudi s pastelom. Vendar se nisem naučil nič novega. Na srečanju je malo »pobov«, samo pet od 15 udeležencev. Moti me tudi, če moram zgodaj vstati. Iz Monoštra bom odšel s čudovitimi

Uteha izgubljeni generaciji

Razen v redkih izjemah vojni pregnanci iz Bosne v Sloveniji niso obiskovali srednjih šol. Vprašanje pa je, kako bo letošnja jesen...

»Moj mladost pripada samo meni, a so mi jo nekateri ljudje vzeli. Zdaj, ko začnem spoznavati lepote življenja. Nekateri so si žadali, da mi to odvzamejo. Odvezli so moje mesto, moje družbo, moje srečanje s pomladjo, odvzeli so mi življenje. Kaj naj mislim o teh ljudeh?« tako piše in se sprašuje 17-letna Leja Karabegović iz okupirane Dervente v severni Bosni, ki je nastanjena v zbirnem centru v Veržeju.

»Dedek je objavljeno kot avtor in posebnem listu, ki je, kot piše v kolofonu, priredil Hans, Almira, Selmer, Džemal in Samir s pomočjo mentorice Emme Tibaut in Leje Zemljčič. Izdala ga je fakulteta univerza iz Ljutomeru imenovane po imenu slovenske kulture.

»Ta so zbrane izpovedi o preteklemu pouku v glasbeni šoli, o porušeni gimnaziji, o požgani četiri v Sarajevu, o ubitih prijateljih in o ubitih prijateljicah, o ustavi umiranje nemogočnosti, če bi se lahko vrnili domov, pa čeprav smo bili v svojo Bosno.

Solo je obiskovalo 21 učencev iz Bosne, deklet in fantov od 14 do 20. leta starosti, ki so bili v ljutomerski oziroma lendarški občini. Po njihovi želji, s 16 udeleženci, je bilo tudi v Murski Soboti. Poleg tega je bilo tudi drugje v Slo-

»Ča del populacije pregnancev ni bil deležen nobenega vzdrževanja, zato je vsaka družina, ki je bila prisiljena, da se preseli, bila preganec kot prvi pogoj za preživetje. Čeprav se ne morejo, se bo to sploh zgodilo, saj za uredništev je zamisljena zagotovljena finančna sredstva,« pravi Franc

Jurša, vodja begunskega centra v Veržeju.

»Živel sem v Sarajevu, v mestnem predelu Vraca, od koder smo bili Muslimani pregnani. V življenju sem izgubil že preveč, med drugim tudi leto dni šolanja. Namen mojih staršev, pa tudi moj je, da nadaljujem tam, kjer sem moral prekiniti, v tretjem razredu zobotehniške šole...« poudarja Haris Bajramović.

Haris bi se lahko v takšno šolo vpisal v Ljubljani, a zdaj živi v Lendavi. Tudi Almira Lalič bi morala v Ljubljano, na višjo medicinsko šolo. Nekateri bi lahko šli bližje, v Mari-

bor. Mediha Maslić iz Tuzle bi lahko šolanje nadaljevala v Rakičanu, saj je obiskovala kmetijsko šolo. Almir Grabovica iz Rogatice pa bi se lahko vpisal v elektrotehniško šolo v Murski Soboti. Nekaj je tudi kandidatov za srednjo gostinsko šolo, pa Radenci niso daleč od Veržeja, kot nista Ljutomer in

Na izletu - srednješolci iz Bosne, ki zdaj živijo v Pomurju, so v sklopu programa Poletne šole spoznavanja slovenske kulture obiskali Ljutomer

Lendava oziroma srednje šole v teh dveh mestih...

Isnam Taljić
Fotografije: Filip Matko

kulturni koledar

Razstave

LJUTOMER: Slike in risbe akademskega slikarja Vladimira Potočnika so razstavljene v galeriji Antea Trstenjaka. Ogledate si jih lahko do 4. septembra.
MORAVSKE TOPLICE: V galeriji hotela Ajda si lahko ogledate razstavo otoških risb OTROCI ODRASLIM. Za podporo likovni ustvarjalnosti najmlajših jo je pripravil Petrol.
RADENCI: V galeriji prenovljenega muzeja Radenske je na ogled razstava DLUPP-a Društva likovnih umetnikov Prekije in Prekmurja.
RADENCI: V muzeju Radenske si lahko ogledate eksponate in prikaz razvoja njihovega naravnega zdravilišča. Muzej je odprt vsak dan od 10. do 12. ure, v so-

boto in nedeljo pa od 15. do 17. ure.
RADENCI: V razstavnem salonu hotela Radin je odprta razstava likovnih del akademskega slikarja Jožeta Denka.
LENDAVA: V gradu je na ogled stalna razstava del dosedanjih mednarodnih kolonij. Obenem si lahko ogledate tudi freske Zoltana Gaborja. Na ogled pa je tudi stalna razstava Otiris.
MURSKA SOBOTA: V pokrajinskem muzeju sta na ogled stalna zbirka in stalna likovna razstava, ki je odprta vsak dan razen nedelje od 10.00 do 12.00.

Prireditve

MURSKA SOBOTA: Dantes ob 17. uri se bosta predstavila v grajski dvorani s klasičnimi

ročno izdelanimi lesenimi marionetami Stan in Dorothy Parker z lutkovno igrico Stanelljev super cirkus.
LJUTOMER: V petek, 6. septembra, bo v Domu kulture ob 11. uri sklepna prireditev mednarodnega kviza. Vodil jo bo Miki, nastopila pa bo plesna skupina iz Ormoča.
LENDAVA: Lendarški center za estetsko vzgojo organizira Poletno šolo igranja na cimbalu in poletno igralsko šolo, slednja poteka ob sredah popoldne. Za igranje na cimbale pa zaenkrat še ni dovolj prijav.
LENDAVA: Na dvorišču podjetja Gidos je kiparska kolonija, na kateri sodelujejo kiparji Colin Foster iz Anglije, Takumi Matsomoto iz Japonske ter Ferenc Kivaly iz Lendave.

Za zeleni jezik (45)

O zapisovanju vrstnih številnikov s številko

Pogosta oblika obveščanja o različnih javnih prireditvah so plakati. Skorajda je ni prireditve, ki je organizatorji ne bi »reklamirali« tudi na ta način. Žal vse prevečkrat opažamo, da jezikovni (besedilni) deli plakatov niso dovolj skrbno pripravljeno. Ena najpogostejših malomarnosti ali nevednosti so ločila, in to ne le v skladišnji rabi (med deli in na koncu povedi), ampak tudi v neskladenjski (kaj je mišljeno z neskladenjsko rabo, je razvidno iz zadnjega dela članka). Ker je ena glavnih sestavin plakatnih besedil informacija o kraju in času (dan, ura) prireditve, je najpogostejša pravopisna napaka v njih odsotnost t.i. neskladenjske pike za številkami, ki označujejo vrstne številke.

Tudi plakati, s katerimi organizatorji polepljajo stebre, izložbe, stene, vrata itn. na levem in desnem bregu Mure, niso izjema. Nazadnje smo si nekaj značilnih mest izpisali s plakata, ki je vabil na letošnje BUJRASKE DNEVE v Ižakovcih. Ker je besedilo na plakatu predstavljalo več prireditev oz. dogodkov in njihovih časovnih določnic, je bila odsotnost pike, ki je signalizator vrstnosti številnika, kadar je zapisan s številko, več kot očitna: »Ponedeljek, 9. 8. ob 10() uri... Petek, 13. 8. ob 15() uri... Nedelja, 15. 8. ob 7() uri... ob 9()uri... ob 10() uri«.

Da bi sestavljalci plakatov v prihodnje glede tega ne bili več v dvomih, navajamo določila Slovenskega pravopisa 1990. Le-ta na 37. strani (paragrafi 249, 250, 251, 252, 254, 255) določa, da neskladenjsko piko pišemo:

1. »za okrajšavami posameznih besed«: mag. (magister), itn. (in tako naprej), t.i. (tako imenovat-a-o);
2. »za številkami, kadar zaznamujejo vrstne številke«: 19. (devetnajsti) avtomobil v 2. (drugi) koloni, 6. 1. 1959. leta, 90. (devetdeseta) leta;
3. »za številkami, kadar zaznamujejo prislove tipa prvič, drugič«;
4. »med deli števil, da ločijo enote različnih stopenj« (npr. minute od ur: ob 10.20 - ob deset dvajset ali ob desetih in dvajset minut, tudi tisočice od nižjih enot: 844.230 - osemsto štiriinštirideset tisoč dvesto trideset) »ali kot znamenje množenja« (npr. 5 * 5 - pet krat pet); po pravopisnih določilih naj bi bila pika med deli števil stična, v pomenu »krat« pa nestična in privzdignjena.

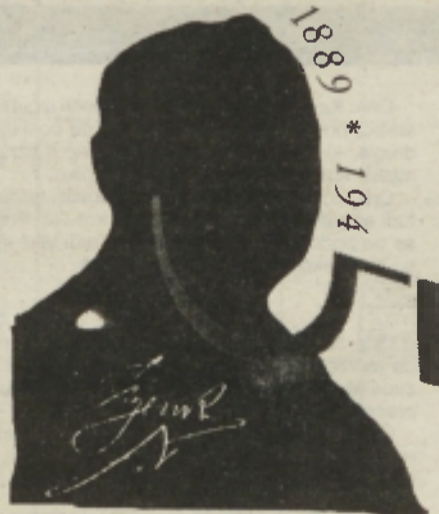
FRANCI JUST

ZKO vabi vse ljubitelje gledališča in opere, da se vpišejo v abonma upokojeanci SNG Maribor za sezono 1993/94. Abonma zajema 3 predstave, premierno izvedene v sezoni 93/94, in 3 ponovitve iz preteklih sezon. Cena abonmaja s 30-odstotnim popustom je 7000 tolarjev. Prijave zbira ZKO, Trubarjev drevored 4, po telefonu 21 957, od 10. do 12. ure do 6. septembra.

Soboški dnevi

V okviru Soboških dnevov se bodo zvrstile tudi kulturne prireditve. Danes ob 19.40 bo Etno večer, kjer se bodo predstavili folklorna skupina Beltinci, tamburaši, Marko banda in ansambel L. Korpiča. Zvečer po 21. uri pa vas bo zabavala Marko banda. V petek, 3. septembra, bo ob 17.30 koncert pihalnega orkestra iz Ingolstadta. Soboto so poimenovali DAN PRIJATELJSKIH MEST. Prisuhihli boste lahko glasbenikom iz Sobote, Ingolstadta, avstrijske Radgone, Ženavec (Jennersdorfa) in Monoštra. Zjutraj ob 9. uri bo promenadni koncert pihalnega orkestra po Slovenski ulici. Ob 17. uri bodo nastopili ljudski in narodnozabavni ansambli ter pihalni orkestri. Večer pa je namenjen mladim. Pa veliko zabave! ANR

Josip Benko

Mit in Resničnost

Junija 1993 je Temejno sodišče v M. Soboti rehabilitiralo predvojnega tovarnarja in politika Josipa Benka, ki ga je ljudska oblast junija 1945 po montiranem sodnem procesu likvidirala. V času, ko se boj za neprecenljivo Benkovo dediščino šele začne, približa med bralce knjigo, ki je prvo celovito in dokumentirano pričevanje o Benkovem vzponu in padcu.

NAROČILNICA

Po prednaročniški ceni 1.300,00 SIT, v katero sta vsheta tudi poštnina in prometni davek, naročam(o) knjigo Branika Žunca JOSIP BENKO-MIT IN RESNIČNOST. Knjigo bom(o) plačal(i) po povzetju. Pošljite jo na naslov:

Naročam(o) izvodov knjige. Naročilo potrjujem(o) s svojim podpisom:

ne zgodi se vsak dan

Najdeni tolar

Našel sem lep svetel in bleščeč tolar. Zelo sem se ga razveselil, potem pa me je začelo skrbeti. Kaj pa če me je kdo videl? Prvotna radost se je spremenila v skrb.

Vzel sem v roke obrazec za napoved dohodnine. Plača ta tolar že ne bo, stimulacija tudi ne, ne regres, nadomestilo plače iz tujine tudi ne, še manj pokojnina.

Iskal sem naprej, moj tolar me je pekel kot judežev denar, končno sem našel rešitev, moj tolar sodi med prejemke, dosežene s priložnostnim opravljanjem storitev, v tem primeru s pobiranjem s tal.

Odleglo mi je, spet sem bil poštenjak, ne bom goljufal države. Te naše mlade, lepe države, za katero smo toliko trpeli, za katero so generacije naših prednikov... itd. (po že znanih šablonah).

Potem sem se pa spomnil HIT-a, VIS-a, jugomafije, narkomafije, udbomafije, podkupovanj, lopovskega lasninjenja delavskih tovarn, korupcije, malverzacije, zastoj stanovanj, državnih avtomobilov, privilegijev, bonitet, črnih gradenj in še marsičesa.

Razmišljal sem, kako trpim zaradi najdenega tolarja, vest me peče, ne želim škodovati domovini (mladi državi itd.). Nehala me je peči vest, zakaj neki le? Če so vsi barabe ali skoraj vsi... Odločil sem se, moj tolar ne bo šel v dohodninsko napoved.

Spet mi je odleglo, potem sem se pa nuenkrat začel počutiti kot butec. Oni milijone, drage avtomobile, privilegije, jaz pa tolar. Ušiv tolar. A mi je takoj postalo žal, da sem tako razmišljal, naš tolar ni ušiv tolar. Lep bleščeč tolar je, naš, čisto naš je. Vsaka baraba ima že polne žepe dolarjev, mark, kron, frankov in podobnega, tolar pa je samo naš, naš in Marije Terezije.

Saj res, oni goljufajo na veliko, za prgišče ne vem česa že dobijo tovarno, ki jo je pomagalo spraviti skupaj več generacij pridnih delavskih rok, s pranjem denarju ali prodajo orožja, mamil zaslužijo več na en mah kot ta isti delavec v vsem svojem življenju.

Z enim prigoljufanim avtomobilom pridobijo več koristi, kot je bo nekdanji delavec, sedaj gojenec závoda za zaposlovanje, pridobil v vsem svojem življenju. Lopovi vseh barv (političnih), ras in veroizpovedi z enim samim poslom, ki ga blagoslovi neki boter iz nekega uglednega združenja časopisnih mož, zasluži več, kot so sedaj nezaposleni delavci zaslužili, ko so desetletja dvigali na noge kako tovarno.

Postalo mi je nerodno, jaz s takimi že ne bom šel v »španovijo«, če me hoče kdo podkupiti, naj me podkupi za velik denar, če me hoče korumpirati, naj me korumpira za mastne devize, če bom lopov, bom z lopovi skupaj prepeval, ne pa za en sam ponosni tolar, simbol naše mlade, lepe itd. itd. domovine.

Kaj torej z njim? Če ga poklonim kakšnemu fondu, recimo za moralno vzdigovanje padlih deklet (kako lepo to zveni, padla dekleta namreč!), se mi bodo smejali.

Nisem mogel več spati, končno sem se odločil. V svoji dohodninski napovedi ga bom enostavno prikril, da pa ne bi bil tak, kot so drugi (vsaj večina), ga ne bom uporabil za kakšne luksuzne namene ali razvrat, dal ga bom pozlatiti in mu tako ohranil vrednost.

Borivoj Repe

V cumprnije Bela ne vorje, tak kak Soboški občinarji, šteri so dali čarobne kamne (kopati v soboškon parki, ka bi naj drevje bole raslo, zraso je pa samo veliki plevel na štiraj parcelaj v sredini varaša, nad šterimi občina "rokou gor drži". Liku je pa po Belekovan vseedno edna velka cumprnija bila, ka se je po največji sušji toga stoletja v našoj deželi, začno dež lejvati gluj na tisti den, gda je vlada začnola razpravlati o sújši. Pa tou gluj té gda so si najvišiji predstavniki naše državne oblasti šteli razdejanje po sújši poglednoti na kraju samem vpricho prizadeti občenoj, so si nej mogli zatou, ka se je lejvalo kak s škafa.

Ker je pa dež začno iti gluj v trajanji radgonskoga senja, je Bela začno grdo premislavati od magije pa cumprnije, pa se te malo nagiba k tomu, ka bi glude vorvanja v cumprnije potegno s soboško občinsko vodilno strukturo. Belekof sousid je komentejro, ka se o ton spleča razmisliti, ker so v stari časaj cumprnjake zažigali na grmadaj, zdaj ji pa občina cilou finančno podpira. Ja časi se spreminjajo. Na boukše.

Tak si tudi mislijo tisti, šteri so si začnoli prisvajati del pasaže v Kocljevoj ulici v Soboti. Pasaža ali podhod pod neskončno dugin blokou, šteri center Sobote tala na dva dela naj bi pešcon omogočala, ka lejko z enoga kraja Sobote prijo do drugoj kraj. Zaj so si pa lastniki lokala v bližini začnoli pasilno prievajiti tou pasažo. Takša okupacija skupni uporabni površin v Soboti je že običajna, pa Bela ne vej zakoj se lidje zdaj sekejrajo. Džouži

Naj se nam zdi japonski borilni šport samo zaradi debelosti športnikov še tako tuj, v deželi vzhajajočega sonca je neskončno popularen. Predstavlja ga pa tudi drugod po svetu. Na našem posnetku je borilec z nadobudnim podmladkom na ekshibicijski turneji v Kaliforniji.

Nevarni Bikini

Čeravno so Američani že pred leti prenehali z jedrskimi poskusi, je pacifiški atol Bikini še vedno nevarno območje. Četudi skušajo predstavniki ameriške vojske to zanikati.

Medtem ko so nedavno izjavili, da bodo s časom dovolili celo naselitev otočja, na katerem pa ni bilo prav veliko domačinov, je imela ekipa nemške televizije SAT-1 kar precej težav, preden je dobila dovoljenje za snemanje na območju, ki je nekoč veljalo za najbolj skrbno varovano.

Američani so prvi jedrski poskus na otočju opravili 1. junija 1946. kasneje pa so v obdobju osmih let preskusili še 22 atomskih in celo eno vodikovo bombo. Nemški televiziji so imeli, kljub načelnemu dovoljenju, pri snemanju nenehne težave, razglasili so ga celo za »pravo kriminalko«. Ameriški upravniki so jih namreč nenehno poskušali odvrtiti od snemanja, posebno pa so se upirali, da bi Nemci odnesli s seboj vzorce zemlje in morja. Meritve so namreč pokazale, da celo sevanje kokosovega oreha petkrat presega dopustno mejo varnosti za človekovo življenje. Kljub trditvam Američanov, da otočje ne ogroža človeških življenj in da bo kmalu naseljivo, pa trdijo nemški izvedenci, da bo tam smrtno nevarno bivati še 50 let po prenehanju poskusov.

Redki primerki Svetega pisma na dražbi

Pri londonskem Shothebyju so na dražbi prodali tri primere Svetega pisma, ki sodijo med najredkejše in najbolj iskane svetovno. Zanje so kupci odšteli 221.000 funtov, to je dvakrat več njihove ocenjene vrednosti. Gre za Wyclifove prevode Svetega pisma iz latinščine v angleščino. Prvič po mnogih stoletjih se je zgodilo, da so se vsi trije primerki znašli hkrati na trgu. Wycliff (1330-1384) je bil verski reformator, ki je prvi prevod Biblije iz latinščine. Prevod ni bil uradno dovoljen (Wycliff je razglasil za krivoverca) in vsakogar, pri katerem so ga našli, so zažgali na grmadi. Zato so vsi trije primerki tudi ustrezno redki. Dva od njih merita desetkrat osem centimetrov. Besedila so mogoče brati le s povečevalnim steklom.

Dvanajst milijonov dolarjev za...

Pri londonskem Christieju je bil prodan za skoraj 12 milijonov dolarjev nemški računski stroj iz 19. stoletja, ki je največja vsota, ki je bila doslej plačana za znanstveno napravo. Zanj sta se potegovala dva kupca (zbiratelj dobil pa jo je tretji, ki je po telefonu ponudil zanj 350.000 dolarjev, kot je bila izključna cena. Dražba je zbudila veliko zanimanja, saj so takšni instrumenti na ogled samo v nekaj muzejih in se doslej še nobenemu zbiralcu ni posrečilo, da jih kupi.

Napravo je prodala družina nemškega astronoma, ki je bila tematika, ki je bil veliko let v službi indijskega princa. Njegov oče je napisal, da jo je izdelal Johann Christoph Schickel, okoli leta 1820. V premeru meri 21,5, visoka pa 10 centimetra.

Znanstveniki vietnamskega ministrstva za gozdarstvo in organizacije World Wildlife Fund za gozdarstvo so našli v gozdu vzhajajočemu od osom severno od 18. vzporednika doslej neznane vrste živali iz družine kobil, kateri sodijo tudi kobilice, in domače govedo. Žival meri od glave do repa približno 1,6 metra, teži okoli sto kilogramov. Na novo vrsto govedo, ki je dobilo ime vu-quang, so znanstveniki pozorno opazili pri lohanju in rogovi imeli domačini kot feje.

Nov ameriški statusni simbol

Nov, a zanesljivo minljiv statusni simbol ameriške družbene smetane je majhen žepni računalniški navigator znamke Panasonic. Ta 1200 ameriških dolarjev vredna komaj 330-gramska ročna priprava lahko do petnajst metrov natančno določi točko kjer koli v daljnem svetu. Določa zemljepisno širino, dolžino in nadmorsko višino. Uravnava se prek 18 satelitov, ki krožijo okrog zemlje. Primerna je za jadranje na odprtem morju, pilotiranje in ekstremni trekning.

zvezde vam kažejo

OVEN

Ona: Kar je enkrat zaradi neumnosti izgubljeno, se le stežka ponovno pridobi. Bolje bo, da poskusiš tudi kje drugje, kjer imaš morebiti veliko več možnosti, kot si misliš. Koristil ti bo obisk pri zdravniku.

On: To, da si nekaj želiš, še ni dovolj, potrebno se bo tudi angažirati in storiti potrebne korake. Predvsem pa se ne podcenjuj, saj si sposoben tudi takšnih stvari, ki so bile nekoč resnično nedosegljive.

BIK

Ona: Na eni strani boš precej izgubila, po drugi strani pa še več pridobila. To velja predvsem za tvoje osebne zadeve, še posebej pa se tiče ljubezni. Nekdo te že precej časa pozorno ogleduje.

On: Do prijateljice boš začel čutili več kot prijateljstvo. Vprašanje pa je, ali bo za stvar tudi ona. Vsekakor se ti obeta zelo zanimiv konec tedna, zato se nikakor ne boš dolgočasil.

DVOJČKA

Ona: Včasih se spleča tudi malo potrpeti, saj je pozneje uspeh toliko slajši in prijetnejši. Zato se nikar ne vznemirjaj zaradi trenutnih neuspehov - tvoj čas šele prihaja. In noč ima svojo moč, zato jo izkoristi do konca!

On: Začel se boš spraševati, ali je določen dogodek le golo naključje ali pa premišljeno delo nekoga, ki se ti že dolgo motovili pod nogami. Nikar se ne zanašaj na svojo srečno zvezdo, ampak stori kaj konkretnega!

RAK

Ona: Začela se boš ukvarjati z zadevo, od katere ogromno pričakuješ, vendar bo izkupička bore malo. Nikar se ne zapri vase, ampak se posveti raje drugim, veliko realnejšim in dosegljivejšim ciljem.

On: Nikar ne postavlja svojega ugleda na kocko, saj sedaj ni ravno čas, da bi se igral s srečo. Poskusi raje z malo bolj zanesljivimi naložbami, ki prinašajo manjši, a zanesljivejši dobiček.

LEV

Ona: Čeprav se zavedaš, da ogromno tvegaš, boš vendarle storila, kar te mika. Rezultat bo prav presenetljiv, povsem zunaj vseh tvojih pričakovanj, tako negativnih kot pozitivnih. A vseeno ti bo razplet zelo všeč.

On: Zaradi nerodnosti boš izgubil priložnost, ki se zlepa ne bo več ponovila. Predvsem pa bo veliko bolje, če se za nekaj časa potuhneš in si nabereš novih moči. Opozorilo bo prišlo za malenkost prepozno.

DEVICA

Ona: Malo se ozri po svoji družbi in kaj hitro boš opazila, da si dobila novega oboževalca. Edino kar ti lahko nagaja, je »nevoščljivost« tvojih prijateljic, ki pa je nikar ne vzemi popolnoma resno.

On: Še vedno si ne boš uspel pojasniti nepričakovane odločitve, ki ti je dobobra zagrenila življenje. Raje prenehaj tuhtati in se posveti tistemu, kar ti je preostalo. Čaka te prav prijetno presenečenje.

TEHTNICA

Ona: Naj te občutek zadovoljstva ne zabava v lenobnosti, saj si lahko s takšnim ravnanjem zapraviš res čudovito priložnost. Nekdo, ki ti veliko pomeni, te bo docela zmedel, a predvsem v pozitivnem pomenu besede.

On: Marsikaj bo potrebno podrediti poslovnim ambicijam in ena od teh stvari bo tudi tvoje ljubezensko življenje. S partnerico se bosta kar precej razhajala, popustiti pa ne bo hotela, še manj pa ti.

ŠKORPIJON

Ona: Sicer se boš odločila za kočljivejšo različico rešitve svojih ljubezenskih problemov, vendar pa se moraš zavedati morebitnih posledic. Toda mogoče je prav, da greš na vse ali nič.

On: Veliko si boš prizadeval zaradi kratkotrajne zažubljenosti, končalo pa se bo precej komično. Toda nikar tega ne razglašaj naokoli, saj bo edini učinek, da se ti bodo smejali tudi drugi.

STRELEC

Ona: Prisiljena boš, da se postaviš na svoje najsi to zadeva zasebno ali poslovno zadevo, se reko, da se boš še kar znašla, seveda manjših spodsrlajev enostavno ne bo moglo.

On: Pričakuji obisk, ki ti lahko dobro spravi življenje. Naj ti ne bo žal izdatkov, saj brez tveganja bo pravih rezultatov. Konec tedna te čaka avantura, le oseba ne bo tista, ki bi si jo želela.

KOZOROC

Ona: Nikar ne obešaj svojih neuspehov na veliki zvon, saj te bodo slišali celo v deveto utegne biti zelo neugodno, saj lahko pridejo napačna ušesa. In nikar se ne prenagli.

On: Zabredel boš v težave in le s pomočjo bo uspelo vsaj za silo urediti razmere. Zaveži se, preveč ne izpostavljaj, ampak raje poskrbi za varovanje svojih interesov.

VODNAR

Ona: Nikar ne upaj da ti bo partner kar tako zadnji spodsrlaj, saj postaja zaradi tvoje raje že rahlo nestrpen. Preveliko tveganje ti lahko izgubo, zato raje dvakrat premisli.

On: S prijatelji se boš odpravil na veselo noč, ki pa bo imelo drugačne posledice, kot si predvidevali. Drugič pa raje dvakrat premisli, če boš ponovno spustil v neodgovorno početje.

RIBI

Ona: To kar si nekoč ljubila in občudovala popolnoma brez sledu. Preteklost je pač ostane za večno globoko v nas. Toda nikar ne prižigaj priložnosti, ki se ti ponuja.

On: Nikar se ne zatekaj v stalne depresije pravi način za reševanje težav. Sprejmi prijatne osebe, s katero bi si želel tudi kaj pa bo to odvisno le od tebe in tvojega nas...

Iz župnijskih kronik: Markovci (41)

Faro so razdelili

Z razliko od prejšnjih župnijskih kronik, kjer sem najprej navajal starejše zgodovinske podatke, prinašam iz župnije Marijinega obiskanja Markovci (praznik je bil 31. maja) na samem začetku novejših informacij. Dal jih je župnik iz Dolencev Vili Hribernik, ki od 1988. leta soupravlja markovsko župnijo. V tistem letu je namreč umrl markovski župnik Ludvik Varga, ki je bil doma iz Strehovec, župnik v Markovcih pa je bil od 1948. leta. Več o njegovem delu in življenju v nadaljevanju.

Markovčani in Čepinčani se razdajajo

Župnija Markovci je bila nekoč zelo velika, saj je zajemala še del porabskih vasi, v tem stoletju pa jo sestavljata le Markovci in Čepinci. V obeh krajih živi 730 katoličanov, katerih 40 odstotkov se v povprečju udeležuje nedeljskega bogoslužja v Markovcih. Statistični podatki o rojstvih in smrtih niso ravno spodbudni, kajti leta 1991 je bilo v župniji 5 krstov, 2 poroki in 6 pogrebov. Lani so imeli 5 krstov, 2 poroki in 12 pogrebov. Letos do sredine avgusta je župnik krstil 3 novorojenčke, zakrament svetega zakona je podelil 2 paroma in k večjemu počitku je pospremil 6 ljudi. Nič kaj spodbudni tudi niso podatki za štiri leta nazaj: leta 1989 je bilo v markovski župniji krščenih 5 otrok, bilo je 6 porok, iz Markovca in Čepincev pa je umrlo 8 ljudi. Porazna je tudi statistika za leto 1986: 6 rojstev oziroma krstov in 18 pogrebov. Čeprav fara nima veliko ljudi, si ti po svojih močeh prizadevajo za ohranjanje in posodabljanje svoje cerkve. Nazadnje (1992) so verniki na dali deske za izdelavo spovednice, v čemer vidi sedanji soupravitelj župnije simboliko oziroma čutno znamenje (dajanje) za nekaj, kar je skupno vsem verujočim: prostor, kjer človek, ki se pokesa, dobi odvezo za svoje grehe. Iz novejšega časa je tudi blagoslovitev križa v Čepincih, ki ga je dal zgraditi Karel Jakič in s tem izpolnil zaobljubo, dano za srečno vrnitev iz tujine. Križ je blagoslovil škof Jožef Smej, med množico vernikov pa so bili tudi ljudje iz sosednjih porabskih vasi. Tudi duhovnik Štefan Toth. Leta 1987 so v Markovcih elektrificirali zvonove. Leto dni prej so nanovo prekrili župnišče. Bogoslužni prostor so v skladu z novimi liturgičnimi predpisi (darivni oltar, obrnjen proti ljudstvu), uredili 1984. leta. Leto dni pozneje je markovski župnik Ludvik Varga blagoslovil prapor upokojenec iz Čepincev in mašni plašč, ki so ga kupili predvsem z darovi ljudi, ki so nekoč delali v Franciji, ob prvih prejemih francoskih pokojnin pa so bili velikodušni ne le do svojcev, ampak tudi do potrebe cerkve. Le-to so pa temeljito prenavljali v letih 1979-1980, kajti več kot sto let star omet s pročelja so odstranili in ga nanovo uredili, v naslednjih dveh letih so prekrili streho, na zvonik pa so dali bakreno pločevino. Leta 1982 so na mesto dotrajane goda v cerkvi postavili »tekače«. In če pokukamo še nekaj let nazaj, potem moram zapisati še najmanj tole: 1977: nabavili so stole in klopi ter jih dali oblaziniti; 1976: beljenje cerkve od znotraj, na pokopališču so postavili kamniti križ, ki ga je v istem letu, ko je bila birma, blagoslovil škof Vekoslav Gmčič; 1972: preurejanje župnišča; 1968: ureditev zakristije in nabava hrastovih klopi; 1963: pozidali so novo zakristijo, povečali cerkev, uredili pa so tudi veroučno učilnico v velikosti 10 krat 4,5 metra; 1971: opaženje notranjih sten cerkve z ladijskim podom v višini 1,40 metra; 1955: elektrifikacija cerkve; 1953: povečali so kor; 1947-1948: v cerkvi so postavili leseni pod in na stropu ventilator za prezračevanje...

te), so iz obdobja njegovega delovanja. Ob njegovi smrti je zdajšnji dekan soboški dekanije Martin Poredoš med drugim zapisal: »... V Markovcih, v mirni in tihi dolini ob Krki je zastavil svoj duhovniški plug in oral trdo goričko ledino. Tako je več kot 40 let stal na braniku vere in slovenske Cerkev - na skrajni severni točki mariborske škofije in naše domovine. S svojo zrelo duhovniško osebnostjo je bil priča za nadnaravni božji svet preprostemu prekmurskemu človeku. Sejal je seme božje besede in bil delavec božjih skrivnosti... Peš je nešteto krat prehodil svojo župnijo po dolgem in čez; v poletni vročini,

Cerkve Marijinega obiskanja v Markovcih že nekaj let nima rednega župnika, ampak župnijskega soupravitelja Vilija Hribernika iz bližnjih Dolencev, vendar kljub temu živi popolno življenje. - Fotografija: S. S.

v mrazu in blatu, podnevi in ponoči. Kristusova ljubezen ga je priganjala, da se je razdajal in izgoreval za božje kraljestvo... Ni miroval, dokler ni do kraja znotraj in zunaj obnovil markovske cerkve, ki je sedaj ozaljšana kot nevesta za svojega ženina. Obnovil, dogradil in olepšal je tudi župnišče. Delal je postopoma, s skromnimi sredstvi, a vztrajno. Bil je nepopustljiv. Sam je tudi veliko fizično delal. V mlajših letih je v potu svojega obraza obdeloval trdo goričko zemljo, da bi se lažje preživljal. Daleč naokrog je bil znan kot dober čebelar, umni sadjar in modri svetovalec. Pri njegovem duhovniškem in ostalem delu mu je vse do smrti stala ob strani njegova sestra Julka in skupaj z njim vse svoje življenjske moči posvetila markovski župniji... Tu naj takoj dodam, da je sestra župnika Varga še zdaj na župnišču v Markovcih in lepo skrbi za cerkev in župnišče. Dolenskemu župniku Viliju Hriberniku, ki soupravlja markovsko župnijo, je zato veliko lažje, saj prihaja v cerkev oziroma župnišče, ki nista zane-marjena. V Markovcih sicer mašuje ob nedeljah ob 8.45 uri.

In kdo so bili predhodniki župnika Varga? Imena srednjeveških duhovnikov, ki so bivali v Markovcih ali Čepincih niso znana. Zgodovinar Ivan Zelko pa je odkril v raznih arhivih, da so župnijo v letih 1592-1672 upravljali predikanti (protestantski pridigarji), ki so bivali na Gornjem Seniku. Prvi znani predikant je bil neki Vitus, ki je deloval ob koncu 16. stoletja. Vizitacija iz leta 1627 omenja evangeličanskega duhovnika Mihaela Medvedoviča. V letih 1646-1651 je vodil dušno pastirstvo Nikolaj Donkóczy iz Dankovec. Pozneje, ko so župnije v soboški dekaniji spet postale katoliške, je bil v Markovcih sedež katoliške župnije, od koder je duhovnik upravljal še Gornji Senik, Martinje in Trdkovo. Leta 1698 je bil župnik Martin Franković, doma iz Karlovca. V Markovcih je deloval 8 let. V tistem času je bilo hudo pomanjkanje duhovnikov, zato so določene verske obrede opravljali licenciat. To so bili verni, pošteni možje in primerno izobraženi. Od škofa so prejeli pooblastilo (licenco), da smejo učiti vernike resnice svete vere, krščevati, poročati in pokopavati mrliča. Licenciat so ob nedeljah in

drugih praznikih brali v cerkvi berila in vodili molitve, torej besedno bogoslužje. Ime tistega, ki je deloval leta 1714, ni znano. Pač pa obstoji pisni dokaz, da je tam okrog 1738. leta prebival v Markovcih cisterijanski redovnik iz Monoštra Mihael Hanžek, ki je bil verjetno župnik.

Župnija Markovci se omenja že 1669. leta, vendar sedež le-te ni bil vseskozi v Markovcih. Župniki oziroma župnijski upravitelji, ki jih bom navedel zdajle, v oklepajih pa so leta njihovega delovanja, so prebivali v Gornjem Seniku: Nikolaj Borbžly (1742-1753), Ivan Hanžek z Gornjega Senika (1753-1759), Matjaž Cipot iz Mlajtinec (1759-1762), Franc Perkonig (1762-1769), Štefan Hüll iz Dolnjih Slaveč (1769-1776), Matija Cvetan od Sv. Marjete (1776-1789), Peter Fidelis Bernjak (1789-1790), Janez Marič od Sv. Jurja (1790-1800), Janez Lutar iz Sebeborec (1800-1808), Matija Flisar iz Domajincev (1808-1829), Jožef Košič iz Bogojine (1829-1867), Peter Kodela od Sv. Benedikta (1868-1894), Ivan Prša iz Ižakovec (1894-1913), Geza Töll od Sv. Martina ob Rabi (1913-1915), kaplan Jožef Ragasits (1913-1915), Vince Kos iz Presike (1928-1936) in Janos Kchar iz Gradišča (1936-?). Ti so torej prebivali na Gornjem Seniku, delovali pa so tudi v Markovcih. V samih Markovcih pa so prebivali in župnikovali: Karel Ficko iz Boreče (1918-1948), Ludvik Varga iz Strehovec (1948-1988), po njegovi smrti pa, kot že zapisano, markovsko župnijo soupravlja dolenski župnik Vili Hribernik. Tako je že peto leto in nič ne kaže, da bi kmalu prišel duhovnik, ki bi izključno skrbel za vernike iz Markovca in Čepincev, kajti katoliških duhovnikov primanjkuje.

Kaj piše v zapisniku?

»Da je bila v Markovcih župnija že v srednjem veku, spoznamo po stenskem tabernaklju, ki ga je imela prvotna cerkev. Vizitacijski zapisnik iz leta 1698 pri opisu cerkve pravi: »Svetišče je obokano in v njem je zelo star oltar s kamnito menzo. Tabernakelj je prostoren in je bil nekoč zelo lep; po stari navadi je bil v zidan v severno steno.« Po tem tabernaklju se spozna, da je bila markovska cerkev prvotno župnijska in iz obdobja, ko so bili v navadi še stenski tabernaklji. Sedanje tabernaklje je predpisal tridentinski koncil iz let 1454-1563,« je zapisal Ivan Zelko.

Vse do konca prve svetovne vojne, ko je državna meja razdelila župnijo, so v župnijo spadale te-le vasi: Čepinci, Markovci, Martinje, Trdkova in Gornji Senik, ki je oddaljen na madžarski strani. Na Gornjem Seniku je bilo tudi pokopališče za to naselje in Martinje ter Trdkovo. Da je bila v Markovcih prej cerkev kot pa v Gornjem Seniku, je razvidno iz vizitacijskega zapisnika iz leta 1698, kjer piše, da je v Gornjem Seniku podružnična cerkva markovske župnije. Tamkajšnja cerkva je bila posvečena v čast sv. Janezu Krstniku, markovska cerkev pa Marijinemu obiskanju. Zanimivo pa je tudi, da zgodovinski viri vse tja do konca 19. stoletja navajajo župnijo v Čepincih. Neke vrste pojasnilo je v vizitacijskem zapisniku, kjer piše: »Čeprav se imenujeta cerkev in župnija Čepinci, sta cerkev in župnija na ozemlju Markovca.« In domnevni vzrok za to »zmešnjavo«? Prekmurski zgodovinar Košič o nastanku »čepinske« cerkve piše, da so jo najprej nameravali zgraditi na čepinskem hribočku Veliki Vrh, kjer je imel župnik vinograd. Potem pa naj bi neka deklica z dolgimi lasmi ponoči z vozom z dvema voloma gradbeni material zvozila na mesto, kjer stoji sedanja markovska cerkev. Ko so jo pazniki spraševali, zakaj to dela, jim je brez odgovora izginila izpred oči. Po tem so tedanji kristjani sklepali, da je bila to sama Blažena devica Marija, ki si je izvolila sedanje mesto.

Sedanja markovska cerkev je po vrsti že tretja. Prva, ki jo zgodovinski viri omenjajo 1664. leta, je pogorela. Od druge je ostal le zvonik, h kateremu so v letih 1883-1884 prizidali sedanjo cerkev. Že od svojega nastanka je bila cerkev posvečena v čast Marijinega obiskanja. S pripravami na gradnjo seda-

nje cerkve so menda začeli 1881. leta, ko so prišli na Goričko italijanski opečni mojstri in s pomočjo domačinov naredili na travniku blizu cerkve 100.000 kosov zidne opeke. Zidarska dela je prevzel mojster Lang iz Monoštra. Les za ostrejšo so podarili redovniki cisterijanci iz Monoštra. Cerkevni stolp je ostal od prejšnje cerkve in kot tak nespremenjen do 1939. leta, ko so ga povišali za 4 metre, da bi potem lahko namestili še tretji zvon.

»Cerkev je zidana v novoromanskem slogu. Zoženo svetišče je delno gotsko žarkaste oblike. Cerkev s stolpom vred je dolga 27 metrov in široka 9,50 metra in ima meter debelo zidovje. Leta 1953 so povečali kor v vsej širini cerkve za 1,5 metra. Leta 1963 so na južni strani cerkve zgradili dozidek v vsej dolžini cerkve (10 krat 4,5 metra) in v njem so prostori: spodaj zakristija in del cerkve v velikosti 4 krat 4,5 metra, v nadstropju pa je v celem veroučno učilnica.

Okna so na obeh straneh cerkve, zato je zelo svetla. V svetišču sta dve okni s slikama Brezmadežne in sv. Jožefa. Ki sta ju (okni) darovali dve družini. Ostala okna z železnimi okvirji imajo barvna stekla,« je zapisal o svoji župniji nekdanji župnik Ludvik Varga.

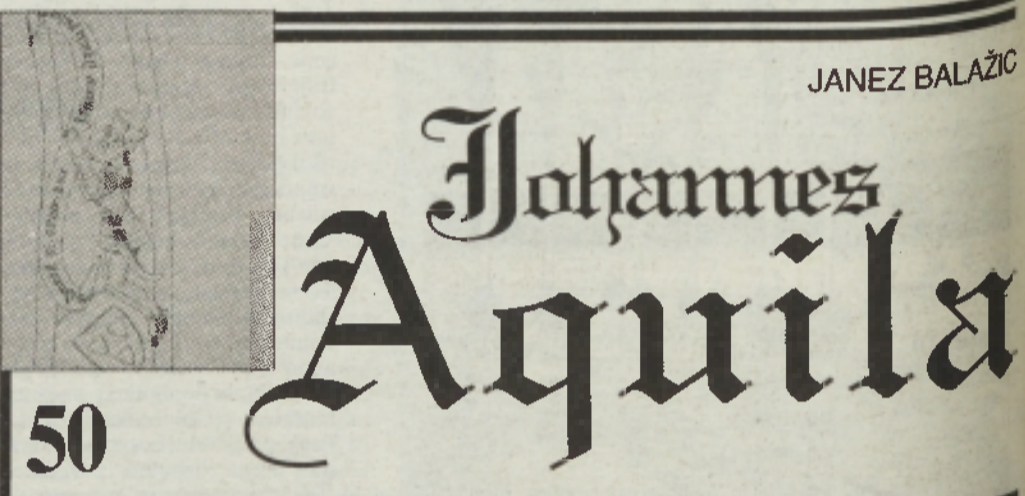
Ponovno župnija

Leta 1831 je bilo v Markovcih in Čepincih 924 katoličanov, v letu 1853 jih je bilo 866, v letu 1899 so jih našteali 1.144, leta 1914 je bilo katoličanov 1.330, 1924. leta so jih evidentirali 1.304, leta 1980 pa 680. Stanje v letu 1993 sem že omenil. To sta kraja z močno prevladujočimi katoličani, saj je bilo v obeh krajih leta 1980 le 22 evangeličanov. Po tem je mogoče sklepati, da reformacija, ki je zajela Prekmurje, še zlasti pa Goričko, v župniji Markovci ni ljudi spreobrnila iz prvotnega (rimokatoliškega) verovanja. Vernikom se je tudi izpolnila želja, da so spet pridobili samostojno župnijo. Škofjski ordinariat je 3. julija 1913 izdal odlok številka 3368 za ustanovitev samostojne duhovnije v Markovcih za vasi Markovci in Čepinci. Z dekretom je bil nekdanji cankovski ka-

plan Jožef Ragasič pooblaščen za prevzem nove administrature. V Markovcih je ostal leto dni, nato kar so ga vpoklicali v vojsko za kurata. Nato je spet soupravljal markovsko duhovnijo seniški župnik. 6. decembra 1918. leta pa je Markovce prevzel Karel Ficko. ki je bil dotlej vojaški duhovnik. Za pa božji (škofjski) mlini meljejo počasi, kajti šele 1. januarja 1944. leta je župnija Markovci dobila slovo prave župnije. O tem je zapisano v škofjski odločbi številka 3243/1943.

Iz župnijske kronike Markovci, ki jo pišejo od ponovne ustanovitve župnije v 1913. letu, morda še tole: leta 1924 so povečali župnišče na dve sobi, shrambo in klet. V tistem letu so tudi nabavili 520- in 265-kilogramska zvonova. Leta 1928 so povečali gospodarsko posopje. 1939. leta so kupili stranski oltar Tega in glavnega pa so 1939. leta dali pobarvati in pozlatiti. Zvonik za že omenjeni tretji zvon, tehtal 650 kilogramov, je povečal zidar mojster Štefan Krajcer, na zvonu pa je napis: Dika bodi Bogi oči in Sini in Sv. dčhi, kak je bilo v četki, tak zdaj in na vse veke!

ŠTEFAN SOBOČAN

50

Po šolanju sodeč, bi smeli Akvili pripisati imenitno mladost. Svoje prvo znano delo - poslikavo cerkve v Veleméru - je snoval dve leti. Vse bogastvo likovnega izraza mladega slikarja najdemo tamkaj, kaže pa se v obilici mehkih plastičnih formulacij v obravnavi svetniških postav, zlasti pa v čudovito domišljenih, lahko lirično razpoloženih obrazilih naslikanih. Akvila se v Veleméru razodene, če skušamo njegovo slikarstvo ugledati tudi v tej perspektivi, kot slikar samosvojega, poetičnega razpoloženja, toda hkrati je to samozavesten mož, pripadnik slikarskega čeha, česar tudi v vseh drugih delih nikdar ni pozabil jasno zaznamovati. Nobenega dvoma ni, da je moral biti mojster cenjen član slikarske kaste. Posebno poglavje zahteva tudi njegovo sodelovanje s plemiči, ki so vedno veljali za izbirčne in petične naročnike. Dasiravno Janez Akvila ni bil plemič, saj o tem ni najti nobenega trdnega dokaza, pa je z imenitniki svojega časa moral vzdrževati precej dobre, mogoče je celo reči tesne stike.

O tem nam na najboljši način govori monumentalna poslikava v stari turniški cerkvi. Četudi je imela cerkev pomembno vlogo kot sedež župnije, pa je iz njene umetnostne, se pravi Akvilove zapuščine mogoče prepoznati plemiško ozračje. Turniško cerkev z bogato ikonografijo, naslonom na duha viteštva, ki se razkriva zlasti v imenitem Ladislavovem ciklusu, moramo videti predvsem kot plemiško ustanovo mogočne dolnjelendavske rodbine Hahold oz. Bánffy. Akvila je slikal za Haholde-Bánffyje v svojih najboljših ustvarjalnih letih.

Viteškega duha je slikar vnesel tudi v svoje tretje delo, poslikavo kletnega prostora v Radgoni. S prizori Obleganja mesta, posebej pa z upodobitvijo zgodbe o Priamu in Tizbe, je duha viteštva vnesel v tedanjo meščansko življenje svojega mesteca. Tu je najverjetneje kasneje poslikal tudi farno cerkev Janeza Krstnika, domnevamo pa lahko, da je v svojem domačem okolju poslikal še kakšno notranjščino, kajpak pa je čas dolgih stoletij zakril vse sledove.

Akvilo seveda poznamo predvsem kot stenskega slikarja, se pravi kot freskanta, toda skoraj gotovo je, da se je ukvarjal tudi s tabelnim slikarstvom. O tem najdemo tudi v stenskih poslikavah kopico dokazov. Nemara kaže tisti mični naslikani tridelni oltarček iz prizora Stigmatizacije Frančiška Asiškega na severni steni turniške ladje na slikarjevo dejavnost v dolgih zimskih mesecih, ko pač ni mogel slikati po razmeroma hladnih

Fürstenfeld, portret, Janez Akvila, ok. 1405

notranjščinah cerkva. Morda bo temu vprašanju potrebno v prihodnje nameniti več časa. Mojstvo, bolje delavniško življenje pa je bilo po opravljenih delih v Veleméru, Turnišču in Radgoni povezano z nastankom in poslikavo martjanske župnijske cerkve. Tu je mojster v prezbiteriju zasnoval, najbrž ne brez sodelovanja znamenitega župnika Erazma, sklenjeno in v vsebinskem smislu presenetljivo odlično vizijo nebeskega Jeruzalema. Hkratnost formalnih tendenc, vplivi likovnih predlog iz velikih umetnostnih središč, mojstrov avtoportret ter dokumentarni napis, ki govori o letnici 1392 in Johannesu Aquili iz Radgone, predstavlja vrhunec v gotski umetnosti, posebej stenskem slikarstvu tega dela Srednje Evrope.

Naposled, toda že v novem ozračju začetka 15. stoletja, mojster in pomočniki poslikajo notranjščino avguštinske cerkve v Fürstenfeldu. Iz nje se utrinja

podoba Kristusa iz prizora Votivnike s prtom. Lik je presenečljivo realističen, ekspresiven v svojem notranjem življenju. Toda mar gre za podobo trpečega Kristusa, ker bi smeli pričakovati znake mučenišva? Nikakor. Morda gre za Akvilovo lastno podobo, avtoportret, kjer se pod tradicionalnim obrazstavnim obrazcem skriva obraz moža, ki je prehodil poti neštevilnotranjih, torej duhovnih stanj, lastnih razmišljajočemu, mlajšemu človeku. Kot je mlinjivo živ-

Akvila je zapisan v zgodovino umetnosti. Za njim ostaja spornost zapečaten s pečati njegovega ustvarjalnega dela. Bil je slikar, mojster svojega dela. Znamenitost je svoj prostor delovanja z duhovno vrednostjo, ki generira čez pred njim in zavezuje še danes. V molku njegovih zgodovinskih dob, v tišini spominajočemu, zapisano njegovo izročilo. (Kocenc)

Vsaki četrtek
Vestnik

Vseobčinsko gasilsko tekmovanje

Vaje z motornimi brizgalnami...

V soboto se je zbrala v Filovcih množica gasilcev z območja soboške občine. Tekmovali so z motornimi brizgalnami, gasilskim oodjem, v štafetnem teku, gasilci-pionirji pa z vedrovko in v štafeti s prenašanjem vode.

In rezultati? Med člani skupine A so največ točk dosegli gasilci iz Korovec (925,7 od 1.000 možnih), ostalih 14 enot pa se je takole razvrstilo: Dolnji Slaveci, TO Murska Sobota, Sodišinci, Šalovci, Puženci, Sv. Jurij, Fokovci, Melinci, Selo, Moravske Toplice, Dokležovje, Petanjci, Trojanci in Domanjševci. Med člani skupine B pa so bili najboljši gasilci iz Murske Sobotice (925 točk), nato pa so se zvrstile te-le enote: Filovci, Bezovci in Bukovnica.

V soboški občini pa delujejo tudi gasilke oziroma članice. Na tekmovanju v Filovcih so se najbolje odrezale gasilke iz Vardar (95 točk), tem pa so sledile Predanovčanke, Filov-

čanke, Melinčanke, Ižakovčanke in Cankovčanke.

V skupini mladinci je tekmovalo 5 gasilskih enot. Prvi so Radovci (24 točk), nato Černelavci, Fokovci, Šalovci in Gančani. Pomerili sta se tudi dve enoti mladink. Prve so bile iz Dankovca (777 točk), druge pa iz Bogojine.

Če kje, potem ima gasilstvo podmladek v Pomurju. Na občinskem gasilskem tekmovanju v Filovcih so se najbolje odrezali pionirji iz Murske Sobotice, nato iz Rakičana, Korovec, Puconec in naposled še iz Sela.

Poveljnik občinske gasilske zveze Murska Sobota Štefan Pintarič je z doseženimi rezultati gasilskih enot nadvse zadovoljen. Prav gotovo pa bi bili še

boljši (več točk), ko bi bilo ugodnejše vreme. Najbolje uvrščene enote bodo sodelovale na regijskem tekmovanju, ki bo prihodnje leto.

Š. S.

TEKMOVALCI - Na občinskem gasilskem tekmovanju v Filovcih se je v soboto pomerilo 37 ekip članov, članic, mladincev, mladink in pionirjev. - Fotografija: Š. S.

Prispevki za boj proti raku

Pomurskemu društvu za boj proti raku so darovali: Kolektiv zdravstvene postaje Petrovci (za pokojno Marijo Horvat iz Beltincev) 3.000 tolarjev; delavci Osnovne šole Puconci (za pokojnega očeta Štefana Novaka iz Mačkovec) 3.000 tolarjev; dr. Štefan Gruškovnjak iz Murske Sobotice (za pokojnega Martina Gazivoda z Dunaja) 5.000 tolarjev; Štefan Kranjc iz Martjanec (za pokojnega Franca Sukiča od Martinja) 1.000 tolarjev; osnovna organizacija sindikata uprave občine Murska Sobota (za pokojno taščo sodelavca Mitje Slavince iz Murske Sobotice) 3.000 tolarjev; kolektiv Losnovne šole iz Murske Sobotice (za pokojnega očeta sodelavca Andreja Perhavca iz Murske Sobotice) 1.000 tolarjev; kolektiv Elrad-Anten iz Gornje radgone 3.200 tolarjev; Terezija Pavel iz Murske Sobotice (za pokojnega bratranca Ludvika Gorčana s Cubra) 2.000 tolarjev; družina Šavel iz Murske Sobotice (za pokojnega bratranca Ludvika Gorčana s Cubra) 2.000 tolarjev; društvo upokojencev iz Kroga (za umrle člane v letu 1992: Jožeta Perkiča, Mirka Čacinoviča, Milana Pajiča, Matijo Kuharja, Alojza Laposija in Franca Krefca) 3.000 tolarjev; družina Balazic iz Martjanec (za pokojnega Kolomana Kereca) 500 tolarjev; Janez Oeri iz Murske Sobotice (za pokojnega Ivana Šzecla iz Murske Sobotice) 3.000 tolarjev; osnovna organizacija sindikata Agromerkurja iz Murske Sobotice (za pokojnega očeta sodelavke Irene Peček) 3.000 tolarjev in (za pokojnega moža sodelavke Marije Fujs iz Puconec) 3.000 tolarjev; družina Vučko iz Murske Sobotice (za pokojnega Mirka Rajnarja iz Murske Sobotice) 3.000 tolarjev; Štefan Sreš iz Radencev (za pokojnega Rudija Kmetca iz Maribora) 3.000 tolarjev.

drugi (vzrokov) nakazujte na žiroračun: 51900-678-48545, za prejemnika napišite na položnici Pomursko društvo za boj proti raku, v rubriki na položnici pa navedite namen nakazila. Imena darovalcev objavljamo v Vestniku. Hvala za pomoč.

Vsem darovalcem iskrena hvala! Prispevke (namesto vencev, cvetja na grobove umrlih in morebitne prispevke iz

Večja varnost otrok

Skrb za varnost otrok je tudi kakovostno zavarovanje

Prihaja jesen in z njo novo šolsko leto. Starši smo z nakupi številnih šolskih potrebščin za svoje šolarje finančno zelo obremenjeni, zato se zdi vsak dodaten strošek odveč. Vendar pa kljub temu ne smemo pozabiti na kakovostno zavarovanje naših otrok. Da bi vsaj malo omilila materialne posledice morebitnih nezgod med šolskim letom, je Zavarovalna družba Adriatic pripravila ponudbo zavarovanja šolskih otrok, dijakov in študentov.

Zavarovanje zagotavlja kritje za primer invalidnosti in izgube zaradi nezgode, pa tudi dnevno odškodnino oziroma denarno nadomestilo za čas, ko otrok ne more opravljati šolskega dela (npr. pisati ali risati). Odškodnino bo otrok prejel tudi, če je pri šolskem pouku sodeloval z omejitvami, ko na primer zaradi imobilizacije ni mogel uporabljati roke. Zavarovanje velja od dne, ko otrok odda prijavnico v vrtcu ali šoli, pa do naslednjega šolskega leta, torej tudi med počitnicami.

V Adriaticu se zavadajo, da je ob začetku šolskega leta marsikateri družinski proračun dobobra izčrpan, zato si prizadevajo, da bi bilo zavarovanje otrok čim ugodnejše.

Pripravili pa so tudi posebno akcijo, s katero želijo otrokom približati pomen skrbi za lastno varnost, kamor

sodi tudi kakovostno nezgodno zavarovanje.

V Adriaticu poudarjajo, da je poleg kakovosti zavarovalne ponudbe zelo pomembna tudi preventivna dejavnost za večjo varnost otrok v prometu. Zato so organizirali lani z republiškim svetom za preventivo in vzgojo v cestnem prometu akcijo za večjo prometno varnost otrok, ki se bo nadaljevala tudi v letošnjem šolskem letu. Lani so 200 najbolj ogroženih krajev v Sloveniji opremili s tabli, ki voznike opozarjajo na bližino šole.

Vozniki so to tablo dobro sprejeli in jo tudi upoštevali. Letos pa bodo voznike na začetek šolskega leta in povečano ogroženost šolarjev po vsej Sloveniji opozarjali še večji občestni plakati. Voznikom je namenjeno tudi sporočilo v obliki otroške pesmi, ki jih bo pozivala k večji previdnosti, in ki bo predvajana na osrednjem slovenskem radijskem programu.

Za večjo varnost mladine si prizadeva tudi ministrstvo za notranje zadeve, ki septembra pripravlja posebne zloženke, namenjene otrokom, vsebujejo pa svetovanje in ukrepanje ob številnih srečanjih z nevarnostmi v življenju. Tudi to akcijo je kot glavni pokrovitelj podprla Zavarovalnica Adriatic.

agencija za trženje
Slovenska 41, M. Sobota
tel. 22-403, 21-383

Minula nedelja na Hotizi je bila v znamenju dveh pridobitev in dveh slovesnosti. Dopoldne sta imela domači župnik Vili Kovač in odranski župnik Lujze Kozar blagoslovil sodobno urejeno mrliško vežico. Stavba je zgrajena tako, da bodo lahko v njenem posebnem prostoru ljudje bedeli ob pokojniku, seveda če se bodo svoji odločili za tak način izkazovanja spoštovanja do umrlega. Za zdaj pa pospremijo umrlega na pokopališče še vedno od doma. Z dokončno ureditvijo veže je že tako ali tako lepo urejeno pokopališče še lepše.

V nedeljo popoldne pa je bila slovesna blagoslovitev gasilskega doma in gasilske opreme ter slike zaščitnika gasilcev sv. Florijana. Obred je ob sodelovanju domačega župnika opravil odranski župnik Lujze Kozar. Slovesnosti se je udeležilo veliko krajanov in gasilcev iz okoljskih krajev, tudi iz Medžimurja. Kulturni program so izvedli mladinci in malčki iz otroškega vrta.

Š. S.

Poroke

MATIČNI URAD MURSKA SOBOTA: Drago Vuzem, obdelovalec iz Lucove, in Milena Zakoč, natakarka iz Sulincev; Marjan Novak, elektroelektronik s Petanjec, in Tatjana Belovič, natakarka iz Murske Sobotice; Marjan Seršen, železokrivec iz Vanče vasi, in Tadeja Karoli, medicinska sestra iz Gederovec; Marjan Jug, natakark z Vaneče, in Vera Markič, natakarka iz Murske Sobotice; Viktor Novak, soboslikar iz Murske Sobotice, in Svetlana Horvat, ekonomska tehničarka iz Markišavca; Robert Vratar, strojni obdelovalec kovin iz Rakičana, in Renata Forjan, predajalica iz Rakičana; Goran Perkič, strojni tehnik iz Murske Sobotice, in Valerija Barbarič, ekonomska tehničarka iz Nemčevca; Milan Bertalančič, strojni inženir iz Rakičana, in Jožeta Slamar, krojačica iz Murske Sobotice; Dušan Depona, vzdrževalec vozil in strojev iz Zenkovec, in Darja Kuzmič, administrativna delavka iz Zenkovec; Robert Zrinski, sofer iz Salamencev, in Marjan Pintarič, ekonomska tehničarka iz Zenkovec; Matjaž Cigan, strojni inženir iz Murske Sobotice, in Ingi Kranjec, tekstilna konfekcionarka iz Murske Sobotice; Dušan Ostrič, kuhar iz Čepincev, in Darinka Kovač, prodajalica iz Ocinja, in Marija Gider, tekstilna konfekcionarka iz Ocinja; Tomaz Ovsenjak, strojni tehnik iz Mlajtinec, in Jožefa Štodi, diplomirana strojni inženirka iz Veščice pri Murski Soboti; Alojz Felkar, strojni inženir od Sv. Jurja, in Olga Švec, diplomirana ekonomistka iz Mlajtinec; Ludvik Vukan, delavec iz Doline, in Marija Horvat, kmetovalka iz Bukovnice; Matija Lazar, elektrotehnik-elektronik iz Murske Sobotice; Roman Jančič, kmetovalec iz Noršincev, in Melita Horvat, ekonomska tehničarka iz Mlajtinec; Franc Pok, ekonomski tehnik iz Bakovec, in Mojca Magdič, ekonomska tehničarka iz Murske Sobotice.

ČESTITKE OD VESTNIKA!

PRVIČ V PREKMURJU - NE ZAMUDITE PRVIČ V PREKMURJU - NE ZAMUDITE
4. DIRKA DRŽAVNEGA PRVENSTVA REPUBLIKE SLOVENIJE V AUTOCROSSU

AUTOCROSS AUTOCROSS

PUCONCI 5. SEPTEMBRA 1993 ob 13. uri

v soboto 4. 9. od 15 - 18 trening, zvečer spoznavni večer z tekmovalci

CROSSTRADE d.o.o.
ORGANIZACIJA ŠPORTNIH
PRIREDITEV IN TRGOVINA

šport

NTK Arcont Gornja Radgona

V petek Arcont - Euromirex

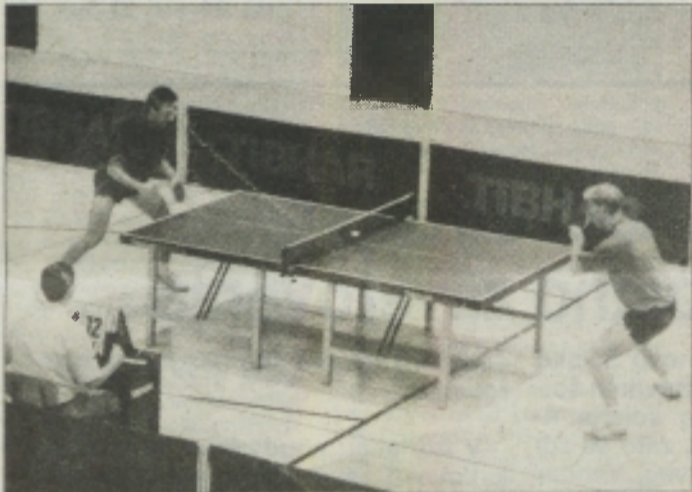
V evropskem pokalnem tekmovanju državnih prvakov bo gostil prvak Slovenije radgonski Arcont prvaka Poljske Euromirex iz Radoma. To bo gotovo pravi namiznoteniški spektakl, saj tako kakovostna ekipa, kot je prvak Poljske, doslej v Pomurju še ni gostovala. V ekipi Euromirexa igrajo namreč trije državni reprezentanti Poljske: Leszek Kucharski, Piotr Skierski in Marcin Kusinski. S prihodom Roberta Smrekarja pa ima tudi Arcont močno ekipo. Poleg Smrekarja bosta za Arcont nastopila še Grega Komac in Boris Rihtarič. Čeprav so gostje favoriti srečanja, saj so njihovi igralci na evropski lestvici višje uvrščeni, pa imajo tudi Gornjeradgončani lepe možnosti za uspeh, zlasti še, ker igrajo na domačem parketu. Tekma prvega kola bo v petek, 3. septembra 1993, ob 19. uri v telovadnici osnovne šole Radenci. Sicer pa želijo Gornjeradgončani, ki so lani prvič osvojili naslov državnega članskega prvaka, ta uspeh ponoviti tudi letos. To so povedali na tiskovni konferenci predstavniki pokrovitelja in kluba. Zato so v svoje vrste tudi pritegnili odličnega igralca Roberta Smrekarja. Podjetje Arcont iz Gornje Radgone bo tudi v naslednji tekmovalni sezoni glavni pokrovitelj, je povedal direktor Branko Kurbus. Dogovorili so se tudi, da bo klub odslej drugače deloval. Ustanovili so namreč odbor pokroviteljev in strokovni odbor. Predsednik upravnega odbora pokroviteljev je Branko Kurbus, strokovni odbor pa vodi Ivan Drozdek, ki je tudi trener članske ekipe Arconta. Dogovorjeno je bilo, da bo NTK Arcont, ki deluje v okviru društva Partizan, deloval na nekoliko drugačnih osnovah. Upravni odbor pokroviteljev, ki bo skrbel za finančna sredstva, bo imel namreč vpogled v poslovanje kluba ter ugotavljal doseganje ciljev. Pričakovati je, da bo tako organiziran NTK Arcont iz Gornje Radgone še močnejši in trdnjši.

Feri Maučec

Namizni tenis

Arcont drugi

V okviru Kmetijsko-živilskega sejma je bil v Radencih prvi mednarodni namiznoteniški turnir, na katerem so sodelovale štiri ekipe. Bil je to kakovosten turnir, po pričakovanju pa je zmagal prvi favorit Industrogradnja iz Zagreba - prvak Hrvaške, ki je nastopil brez poškodovanega

Atikoviča. V odločilnem srečanju so Zagrebčani premagali slovenskega prvaka Arcont s 4:3. Edini neporaženi igralec je bil Karkovič (Ind.), Komac pa je premagal veterana Šurbeka. Rezultati: Industrogradnja : Potrošnik 5:2, Velkom 5:2, Arcont 4:3; Arcont : Velkom 6:1, Potrošnik 7:0; Potrošnik : Velkom 4:3. Vrstni red: 1. Industrogradnja (Zg), 2. Arcom (GR), 3. Potrošnik (MS) in 4. Velkom (VG).

M. U.

Solar presenetil

V Murski Soboti je bilo 24. odprto prvenstvo pionirjev v namiznem tenisu, za katero so značilne množična udeležba, dobre uvrstitve domačinov in odlična organizacija. Sodelovalo je nad 120 igralcev iz 24 klubov Hrvaške in Slovenije. V ekipni konkurenci pionirjev (igralo je 35 ekip) je prva ekipa Potrošnika (Solar, Kocuvan) zasedla četrto mesto. Prijetno je presenetila ekipa mlajših pionirjev Potrošnika (Šbul, Koščak), ki je prav tako zasedla četrto mesto. V konkurenci posameznikov je bil odlični domačin Miran Solar, ki se je uvrstil pri pionirjih v finale, kjer ga je premagal zmagovalec in hrvaški državni reprezentant Juzbašić tesno z 2:1. Kocuvan se je pri pionirjih uvrstil med 16 najboljših med 72 igralci. Pri ml. pionirjih je presenetil Dejan Šbul, ki se je uvrstil med osmerico. Koščak pa med šestnajsterico.

Po končanih pripravah v Kranjski Gori, kjer so sodelovali štirje igralci Potrošnika, je bil pregledni turnir. Strašek je bil pri mladincih peti, Solar pa pri pionirjih četrti.

M. U.

Šah - državno prvenstvo članic

Števančeva osma, Maričeva deveta

V Murski Soboti je bilo tretje državno šahovsko prvenstvo za članice. Med 18 igralkami so bile tudi tri članice ŠD Radenska-Pomgrad iz Murske Sobotice. Državna prvakinja je postala KRMELJEVA (Iskra, Ljubljana) s 7 točkami. Lea Števanec je bila osma, Katarina Marič pa deveta, obe sta zbrali po 5 točk. Majda Kovač pa je s 3,5 točke zasedla petnajsto mesto. Rezultati - 3. kolo: Košir : Marič remi, Kovač : N. Mihec 0:1, Krmelj : Števanec 1:0; 4. kolo - Marušič : Marič remi, Kovač : Rižnar 0:1, Potočnik : Števanec 0:1; 5. kolo - Marič : N. Mihec remi, Števanec : Ličina 0:1, Potočnik : Kovač 0:1; 6. kolo - Marič : Rižnar 0:1, Orel : Kovač 1:0, Tkalec : Števanec 0:1; 7. kolo - Kovač : Števanec remi, Potočnik : Marič 0:1; 8. kolo - Marič : Ipavec 0:1, Števanec : M. Mihec 1:0, Kovač : Nadvešnik remi; 9. kolo - Košir : Števanec remi, Založnik : Marič 0:1 in Žugaj : Kovač 1:0.

Avtokros v Puconcih

AMD Krostrade team iz Borovnice prireja v nedeljo, 5. septembra 1993, ob 13.30 v Puconcih tekmovanje v avtokrosu za državno prvenstvo. Pričakujejo blizu 30 domačin in 6 tujih avtomobilistov. Trening bo v soboto med 15. in 18. uro.

Mali nogomet

ONL GR - skupina A

Table with 5 columns: Team, W, D, L, Pts. Rows include Videm, Police, Remet, Garfild, Črešnjevci, Porkys (-1), Center, Negova, Apače (-1), and Rodbina (-1).

ONL GR - skupina B

Table with 5 columns: Team, W, D, L, Pts. Rows include Ščavnica, Stavešinci, Bulls, Apače vet., Lomanoše, lhova, Zlatorog, Camel, and Lešane.

ONL GR - skupina C

Table with 5 columns: Team, W, D, L, Pts. Rows include Sahara, Jagoda, Cross, Zoro, Grabonoš, Podgrad, Plitvica, and Nasip.

ONL GR - Radenci

Table with 5 columns: Team, W, D, L, Pts. Rows include Radenska, Boračeva, H. Mota, Biser, Žabjak, Vrčak, Šum, Pepsi, Kapela, and Gales.

Motokros

Lang deveti

V predzadnji dirki za državno prvenstvo v motokrosu, ki je bila v Šentvidu, sta sodelovala le dva pomurska tekmovalca v razredu 80 ccm. Lang je bil deveti, Kežmah pa petnajsti. Vrstni red se ni spremenil. Rogan je še vedno četrti, Lang pa peti, oba pa imata v zadnji dirki možnost, da zasedeta tretje mesto.

Športni obrazi

Leon Lang - obetaven motokrosist

V Pomurju imamo nekaj mladih in obetavnih motokrosistov, ki se v zadnjem času vedno bolj uveljavljajo na državnem prvenstvu. Med te vsekakor sodi štirinajstletni Leon Lang iz Puzevec, član Mototouring kluba Radenci. Za ta atraktiven šport ga je navdušil oče, ki mu je kupil tori, s katerim se je naučil osnovnih veščin vožnje. Potem je dobil motor Malaguti, s katerim se je prvič preskusil na dirki v Sotini pred štirimi leti in v razredu 50ccm zasedel četrto mesto. Ta uspeh ga je spodbudil, da se je vključil v MTC Radenci, kjer je začel sistematično vaditi. Vidnejši uspeh, drugo mesto, je dosegel pred dvema letoma na dirki v Ljubstavi pri Ptujju. Odlično je začel lansko tekmovalno sezono, saj je zasedel na dirki v Slovenkih Konjicah v razredu 80ccm tretje mesto. Potem pa je moral zaradi poškodbe počivati. Na tekmovalno stezo se je vrnil letos, ko je dosegel nekaj odličnih uvrstitev. Na dirkah za državno prvenstvo v razredu 80ccm je zasedel dve drugi mesti na Janževem Vrhu in v Mačkovičih. Na zadnji pozivni dirki v Dolenskih Toplicah pa je bil drugi. Z dosedanjimi uvrstitvami je zadovoljen, saj je med tistimi, ki se bodo uvrstili prav na vrh. Če bo dobro vozil še na preostalih dveh letošnjih dir-

kah za državno prvenstvo, potem se lahko uvrsti med tri najboljše tekmovalce v razredu 80ccm. Pri tem so mu največji konkurenti: Jelen, Rogan, Mežnar in Goleš. Tudi drugo tekmovalno sezono bo nastopal v razredu 80ccm, potem pa ga čaka tekmovalje v razredu

125ccm. Želi si, da bi bil med prvimi tremi tekmovalci. Seveda pa je veliko odvisno tudi od pokroviteljev, saj je motokros drag šport. Doslej sta mu pomagala Murska trans in Drago Pirnat. Želimo, da bi se mu načrti uresničili in da bi tudi v prihodnje navduševal ljubitelje motokrosa.

F.M.

Ob 15-letnici spidveja v Lendavi

Zopet dirka za »zlato čelado«

Lendavski spidvejisti praznujejo letos pomemben jubilej - 15-letnico delovanja. V okviru AMD Gorenje Varstroj Lendava so namreč leta 1978 ustanovili spidvejsko sekcijo, ki je delovala vse do pred treh let, ko je prišlo do finančnih težav, zato so opustili to dejavnost. Da pa lendavski spidvej, ki je dosegel odlične rezultate in se uveljavil ne samo v republiškem in državnem, temveč tudi v mednarodnem merilu, ne bi propadel, je nekaj zanesenjakov ustanovilo samostojni Spidvejski klub Lendava. O delovanju, uspehih in težavah lendavskih spidvejstov smo se pogovarjali s predsednikom Spidvej kluba Lendava Borutom Gornjemcem.

- Spidvej je drag šport. Kako v Lendavi zberete v današnjih ramerah toliko denarja, da lahko organizirate tekmovanja in omogočite tekmovalcem, da se udeležujejo dirk?

»Res je spidvej zelo drag šport. Naj povem, da stane samo organizacija ene dirke za državno prvenstvo okrog 4.000 DEM, zelo dragi pa so tudi motorji in oprema. Da lahko klub deluje, se mi, ki z veseljem delamo v njem, lahko zahvalimo nekaterim pokroviteljem, ki nam pri tem pomagajo. Poleg pokroviteljev, med katerimi so družbena in zasebna podjetja ter obrtniki, sta nam letos pomagali tudi lendavska občinska skupščina in občinska športna zveza. Z denarjem, ki smo ga dobili, smo pripravili dirko za državno prvenstvo in dvoboj med spidvejisti Avstrije in Slovenije ter srečanje veteranov. Poleg tega smo kupili dva najnovejša motorja znamke Java, nekaj rezervnih delov in goriva.«

- Kako pa je s članstvom. Kolikim tekmovalcem lahko omogočate tekmovalje?

»V našem klubu imamo okrog 30 zelo delavnih članov, ki živijo za spidvej. Na državnem prvenstvu pa sodelujejo trije naši tekmovalci. To so Artur Horvat, Andrej Matjašec in Jože Koren. Letos so sodelovali na treh dirkah za državno prvenstvo v Lendavi, Ljubljani in Krškem ter na mednarodnih dirkah v Prelogu in Krškem. Tačas je naša najuspešnejši tekmovalcec Artur Horvat, saj je po treh dirkah za državno prvenstvo na petem mestu, Andrej Matjašec in Jože Koren pa

sta uvrščena okrog 10. mesta. V preostalih treh dirkah, ki bodo v Lendavi, Ljubljani in Krškem, pa imajo vsi možnosti, da uvrstitve izboljšajo. Moram tudi povedati, da Korena zaradi poškodbe nekaj časa ni bilo na tekmovalnih stezah.«

- Kdo pa vzdržuje stadion v Petišovcih?

»Vzdrževanje stadiona je največji problem, s katerim se srečujemo pri našem delu. Kolikor se le da, ga vzdržuje klub. Nekoliko lažje je v zadnjem času, ko nam pomagajo pokrovitelji.«

- Letos se pripravljate še na organizacijo dveh prireditev. Katerih?

»Res je. Letos nas čaka organizacija še dveh pomembnih prireditev. Že 5. septembra bomo v Petišovcih pripravili dirko za državno prvenstvo, 26. septembra pa bo po osmih letih v Petišovcih zopet mednarodna dirka v spidveju za »zlato čelado«. Sodelovali bodo spidvejisti iz Avstrije, Madžarske, Italije, Češke, Nemčije, Hrvaške in Slovenije.

S to dirko bomo proslavili 15-letnico delovanja. Prvo mednarodno dirko za »zlato čelado« so namreč v Petišovcih organizirali 8. oktobra 1978.

- Kakšni pa so vaši načrti oziroma želje?

»Ker smo bili doslej brez trenerja in so tekmovalci vadili kar sami, smo se dogovorili s prejšnjim tekmovalcem in trenerjem Štefanom Kekcem, da bo v teh dneh zopet prevzel vadbno tekmovalcev. Pod njegovim strokovnim vodstvom se lahko nadajamo tudi boljšim tekmovalnim dosežkom. V prihodnje želimo tudi poglobiti srečanja z avstrijskimi spidvejisti. Prvo naše srečanje je pokazalo, da se za sodelovanje zanimata obe strani in da so bili na prvem srečanju v Lendavi zelo zadovoljni. Čelo več predlagali so, da bi letos organizirali še eno srečanje. Sicer pa smo se z njimi tudi dogovorili, da bodo prihajali na treninge v Petišovce. Avto zvezi Slovenije pa smo predlagali, da bi namesto dosedanjih dveh vsak klub organiziral tri dirke za državno prvenstvo. Tako bi tudi dobili ugotovljamo, da so naše dirke v zadnjem času vedno bolj obiskane. Če bomo imeli denar, pa bi radi kupili še en tekmovalni motor. Seveda pa si v klubu prizadevamo, da bi pritegnili več mladih tekmovalcev.«

Feri Maučec

Konjske dirke

Zmagal Soulman (Makoter)

V Šentjerneju so bile konjske dirke. Poleg osmih voženj je bilo na sporedu tudi srečanje z izžrebanimi kasači amaterjev Slovenije, Hrvaške in avstrijske Štajerske. Zmagala je Štajerska z 38 točkami pred Avstrijo z 22, in Slovenijo, 20 točk. Od preostalih dirk velja posebej omeniti vstop najhitrejših kasačev, kjer je zmagal Soulman (Makovec), Lassa Roc (Osterc) je bila peta. Od Ljutomerčanov sta bili uspešni še: Agron (Osterc), ki je v tretji dirki druga, in Fina As (A. Slavič), ki je v peti dirki zasedla drugo mesto.

Veterani lendavske Nafta, ki tekmujejo v drugi občinski nogometni ligi Lendava, paznujejo letos 15-letnico delovanja. V minulem prvenstvu so zasedli peto mesto. Poleg liganskega tekmovanja pa se udeležujejo raznih turnirjev, kjer dosegajo lepe rezultate. Štirikrat so bili finalisti, enkrat pa tudi zmagali na mednarodnem turnirju veteranov v malem nogometu v Zalagerszegu na Madžarskem. Uspešno so gostovali tudi v Nemčiji, Avstriji, Slovaki in Hrvaški. Na fotografiji stojijo od leve: Horvat, Vučak, Vukelj in Marton, Dominko, Hack, Farkaš, Feher, Krpan, Kavaš in Kapovec (teh. vodja); čepijo: Kapun, Lukič, Čeke, Pečelin, Pač, Ambros, Preradovič in Balaško.

Fotografija: Franc Bobovec

Mednarodni šah

Pomurci na Madžarskem

Pretekli teden je bil v Egru na Madžarskem mednarodni šahovski turnir, na katerem so sodelovali tudi pomurski šahisti. V skupini A, kjer je sodelovalo 68 šahistov, je bil Boris Kovač 19. Sledijo: Jože Gerencsár (Radenska-Pomgrad) 27. Oba sta osvojila po 5 točk. Sledijo: Jože Režonja (Radenska-Pomgrad) 43, zbrala sta po 4,5 točke, ter Štefan Režonja (Radenska-Pomgrad) s 3,5 točke na 49. mestu. V skupini B je bil Robert Lovenjak (GR) s 7 točkami 12, v skupini C pa je zmagal Branko Hvala (GR) s 7 točkami, Mitka Kovač (Radenska-Pomgrad) pa je s 4 točkami 19.

šport

Prva državna nogometna liga

Istragas Jadran : Mura 0:2 (0:1)

Izola - Igrišče Izole, gledalcev 1200. Sodnik: Žunič (Kranj). Strelca: 0:1 Belec (11), 0:2 Gliha (85).
MURA: Boškovič 7, Slavic 7, Cifer 7, Breznik 8, Ilič 7, Baranja 6, (Kokol -), Cener 6 (Granov -), Bakula 7, Gliha 7, Belec 8, Emeršič 6.

Potrošnik : Maribor Branik 0:0

Beltinci - Igrišče Potrošnika, gledalcev 2.500. Sodnik: Hlavič (Nova Gorica).
POTROŠNIK: Stankovič 8, Godina 7, Tratnjek 7, Kosič 7, Jančič 8, Božič 7, Džafič 6, Prekazi 7, Pek 6, (Črnko -), Gabor 6, (Hartman -), Škaper 6.

Druga državna nogometna liga

Nafta : Rudar (T) 1:0 (0:0)

Lendava - Igrišče Nafta, gledalcev 500. Sodnik: Novarič (Maribor).
STRELEC: L. Rob, enajstmetrovka (68).
NAFTA: Limani, Sarjaš, Bukovec, Novak, Baša, Drvarič, Pal, Šabjan, Herceg, Hranilovič, Rob. (FB)

Štajerska pivovarna : Turnišče 1:2 (0:1)

Maribor - Igrišče v športnem parku, gledalcev 250. Sodnik: Jozic (Velenje). Strelci: 0:1 Lebar (28), 1:1 Valetan (43), 1:2 Dominko (53).
TURNIŠČE: Stamenkovič, Ternar, Lebar, Mujdrica, Koveš, Pucko, Dominko, Rous, Lackovič, Novak, Casar.

Beltrans : Steklar 2:3 (0:2)

Veržbe - Igrišče Beltransa, gledalcev 300. Sodnik: Glažar (Ptuj).
STRELEC: 0:1 Kukič (15), 0:2 Lukačevič (43), 1:2 Stojko (59), 1:3 Kidrič (60), 2:3 M. Osterc (84).
BELTRANS: Rajh, Radikovič, Brunec, A. Osterc, Puklavac Berendiš, M. Osterc, Sreš, Kutuš, (Vožlič), Modlic, Stojko. (NŠ)

Tretja državna nogometna liga

Drava : Ižakovci 5:2 (3:2)

Ptuj - Igrišče Drave, gledalcev 500. Sodnik: Vivod (Dolič). Strelci: 1:0 Zlatk (18), 1:1 Gruškovnjak (23), 1:2 Šebjan (28), 2:2 Lončarič (30), 3:2 Veseljak (40), 4:2 Lončarič (52), 5:2 Kornik (85).
IŽAKOVCI: Maučec, Nedelko, D. Vučko, Poredoš, Vori, Zver, (F. Smodiš), Kustec, Gruškovnjak, (Lopert), Zrim, S. Smodiš, Šebjan.

Nagrado dobi Boris Lanjščak

V športni napovedi št. 2 je vseh deset pravih tipov napovedal Boris Lanjščak, Murska Sobota, Prešernova. Nagrado lahko dvigne v uredništvu Vestnika. Murska Sobota, Slovenska 41. Osem pravih tipov pa je napovedala tudi Lidija Felbar, Hotiza 174.

Rezultati športne napovedi št. 2: Potrošnik : Maribor 0:0, Istragas Mura 0:2, Nafta : Rudar (T) 1:0, Beltrans : Steklar 2:3, Železničar Črna 1:2, Drava : Ižakovci 5:2, Bogojina : Bakovci 0:2, Dokležovje : Kozalovci 1:1, Hotiza : Črenšovci 0:2 in Renkovi : Mladost 3:0.

SPORTNA NAPOVED

V športni napovedi št. 3 sodeluje dolgoletni nogometaš in športni delavec Jozic Puklavac iz Veržbe. Prognoziral je takole:

Pari	Tip
1. MURA : Cosmos	0
2. Koper : POTROŠNIK	1
3. TURNIŠČE : Set Vevče	1
4. Rudar (T) : BELTRANS	0
5. Finali : NAFTA	1
6. IŽAKOVCI : Papirničar	1
7. Bakovci : Rakičan	1
8. Ljutomer : Dokležovje	1
9. Bistrica : Dobrovnik	0
10. Črenšovci : Nedelica	1

SPORTNA NAPOVED ŠT. 3

Pari	Tip
1. MURA : Cosmos	
2. Koper : POTROŠNIK	
3. TURNIŠČE : Set Vevče	
4. Rudar (T) : BELTRANS	
5. Finali : NAFTA	
6. IŽAKOVCI : Papirničar	
7. Bakovci : Rakičan	
8. Ljutomer : Dokležovje	
9. Bistrica : Dobrovnik	
10. Črenšovci : Nedelica	

izpolnjene lističe pošljite na uredništvo Vestnika, Murska Sobota, Slovenska 41, najpozneje do sobote, 4. septembra 1993. Pri zrebanju nagrade bomo upoštevali 8 pravih tipov.

Priimek in ime ter naslov

I. MNL MS

Rezultati - 1. kolo

Bogojina : Bakovci	0:2
Tišina : Cankova	2:1
Tigop : Ljutomer	0:0
Dokležovje : Rogašovci	1:1
Serdica : Remet	2:2
Čarda : Grad	1:1
Gančani : Rakičan	0:0

II. MNL MS

Rezultati - 1. kolo

Romah : Puconci	0:6
Filovci : Bratonic	prel.
Križevci : Šalovci	0:4
Tešanovci : Tromejnik	0:1
Hodoš : 11 plavil	0:0
Prosejnak : Apače	4:1

I. ONL Lendava

Rezultati - 1. kolo

Odranci : Mostje	2:0
Kobilje : Olimpija	2:0
Hotiza : Črenšovci	0:2
Nedelica : Bistrica	2:1
Dobrovnik : Polana	0:1
Renkovi : Mladost	3:0

II. ONL Lendava

Rezultati - 1. kolo

Nafta B : Lakoš	2:5
Kapca : Graničar	3:3
Panonija : Žitkovci	3:1
Zvezda prosta	

Nogomet

Pomurci na pripravah

V Črni na Koroškem so bile enotedenske priprave mladih nogometašev Slovenije. Na pripravah, ki jih je vodil Mahmut Kapidžič, med tremi pomočniki pa je bil tudi Feri Horvat iz Lendave, so sodelovali tudi pomurski nogometaši: Posavec, Erniša, Benko in Preininger (vsi Mura) ter Dominko (Nafta). Mladi slovenski nogometaši so odigrali prijateljski tekmi s selekcijo avstrijske Koroške. Obe sta se končali neodločeno. (FB)

Turnišče tretje

Kadeti Turnišča in Nafta iz Lendave so sodelovali na nogometnem turnirju v Repcelaku na Madžarskem. Med 6 moštvi, ki so bila razdeljena v dve skupini, sta Turnišče in Nafta druga v skupini, v končni uvrstitvi pa je bilo Turnišče tretje, Nafta pa četrta. (FB)

Mali nogomet

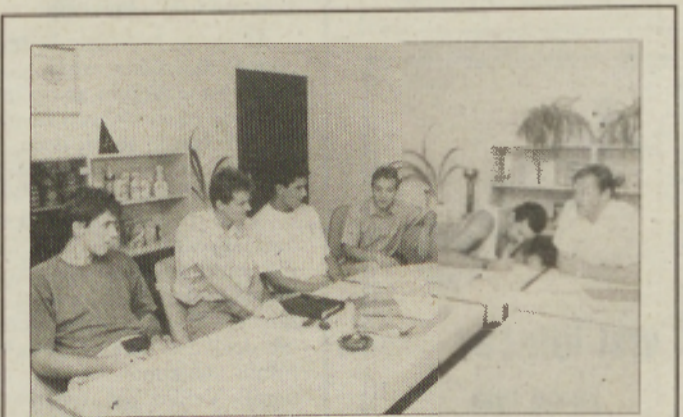
Prve Železne Dveri

Klub malega nogometa Junior Stara nova vas je v Križevcih pripravil 24. pozivni turnir SRP v malem nogometu. Med 9 ekipami so zmagale Železne Dveri, ki so v odločilnem srečanju premagale Meteorplast s Cvena z 2:0. (NŠ)

Rokomet

Memorial Mateja Klopčiča

Rokometni klub Gornja Radgona organizira tradicionalni rokometni turnir veteranov za 8. memorial Mateja Klopčiča. Turnir bo v soboto, 4. septembra 1993, ob 9. uri na igrišču športnorekreativnega centra v Gornji Radgoni. Pravico nastopa imajo rokometarji, stari 35 let in več. Na turnirju bo sodelovalo 9 ekip iz severovzhodne Slovenije.

Te dni so podpisali pogodbe s predstavniki odbojarskega kluba Vigros Pomurje iz Murske Sobotte štiri novi igralci, ki bodo v novi tekmovalni sezoni nastopali za soboškega ligaša v prvi državni ligi. To so: Dejan Fujs (Fužinar, Ravne), Sašo Topovšek (Vileđa), Bruno Marič (Bosna, Sarajevo) in Boris Kempa (Bratislava). Po prvem delu priprav v Murski Soboti so bili soboški odbojkarji na enotedenskih pripravah v Kranjski Gori. Ob koncu priprav so odigrali prijateljsko tekmo s Salonitom, pred prvenstvom, ki se bo začelo 16. oktobra, pa bo Vigros Pomurje sodeloval še na kakovostnih mednarodnih turnirjih v Avstriji, na Madžarskem in v Murski Soboti. Na fotografiji od leve proti desni: Dejan Fujs, Sašo Topovšek, Bruno Marič, Roman Ratkai (pom. trenerja), Boris Kempa in Boris Cipot (teh. vodja).

Foto: N. Juhnov

Nogometni komentar

Mura, Nafta in Turnišče v vodstvu

V drugem kolu tekmovanja v prvi državni nogometni ligi je soboška Mura gostovala v Izoli in premagala novega prvotigaša Istragas Jadran iz Dekanov. S to zmago so Sobočani dokazali, da visoka zmaga v prvem kolu ni bila naključna in da so za novo tekmovalno dobro pripravljeni. Sobočani sicer niso blesteli, so pa znali izkoristiti priložnosti, ki so se jim ponudile. Takrat v moštvu Mure še ni bilo Jančarja, ki ima zlomljen prst, in Jermaniša, ki pa ne bo smel igrati dva meseca po registraciji.

Svojo pravo vrednost pa bodo Sobočani pokazali že v nedeljo, ko bodo gostili ljubljanski Cosmos. Drugi pomurski prvotigaš Potrošnik iz Beltincev je gostil Maribor Branik in iztržil točko. To so Beltinčani tudi zaslužili. Tekma je bila zlasti v prvem polčasu zelo razburljiva in ostra s številnimi prekrškmi, saj sta si obe moštvi prizadevali, da bi po porazu v prvem kolu prišli do prvih točk. Z vstopom Jančiča v igro so Beltinčani postali stabilnejši v obrambi, žal pa sta bila malo opazna napadalca Škaper in Džafič. Posebej velja pohvaliti dobro obrambo obeh vratarjev.

V drugoligaški konkurenci so prijeto presenetili nogometaši Turnišča, ki so v Mariboru premagali Štajersko pivovarno (prej Železni-

čar) ter tako osvojili drugi par točk. Nogometaši Turnišča so dobro igrali le do 60. minute igre, potem pa popustili, žal pa gostitelji niso znali izkoristiti njihovih slabosti. Drugi par točk je osvojila tudi lendavska Nafta, ki je doma premagala trboveljskega Rudarja. Lendavčani so imeli sicer več od igre, vendar pa je tekmo odločil Rob z enajstmetrovko, ko so v drugem polčasu v kazenskem prostoru podrli Hercega. Tudi gostje niso bili brez možnosti. Najlepšo priložnost za gol je imel Žlak ob koncu polčasa, vendar se je žoga odbila od vramice. Veržejski Beltrans je gostil lanskega prvotigaša Steklarja iz Rogaške Slatine in ostal prazen rok. Gostitelji so igrali brez poškodovanih Zorana Osterca in Maria Hošpela, in to se je poznalo v igri. Kljub temu pa bi lahko osvojili točko, če bi bili napadalci prodornejši in spretnejši na koncu tekme.

V tretji državni nogometni ligi je edini pomurski predstavnik Ižakovci v prvem kolu gostoval pri novincu Dravi na Ptujju. Ižakovčani so bili v prvem polčasu enakovredni tekme, žal pa so v nadaljevanju popustili, to pa so izkoristili gostitelji ter zasluženo zmagali. V obrambi Ižakovci se je poznala odsotnost Vučka.

Feri Maučec

Sodniki na Madžarskem

Lendavski nogometni sodniki so gostovali v Zalaegerszegu na Madžarskem in odigrali prijateljsko tekmo s tamkajšnjimi sodniki. Zmagali so gostitelji z 2:1. Gol za Lendavčane je dosegel Ternar. Povratno srečanje bo 18. septembra v Lendavi.

Triatlon Vereš tretji

V Bohinju je bil 9. triatlon jeklenih (7 km veslanje, 30 km kolesarjenje in 8 km tek). Med 78 tekmovalca sta sodelovala tudi Mirjan Vereš in Peter Zrinski iz soboškega diviziona TO. Lep uspeh je dosegel Vereš, ki je zasedel tretje mesto. Zrinski je bil enainpetdeseti.

Rokometni turnir

Bakovci drugi

V Rabagyarmatu na Madžarskem je bil ženski rokometni turnir štirih dežel. Sodelovala je tudi ekipa Bakovec in zasedla drugo mesto. Bakovčanke so premagale Oberwart (Avstrija) z 21:6, neodločeno 18:18 so igrale z gostiteljicami ter izgubile s Koko Varadžin s 14:16. Najboljša strelka je bila Hozjanova s 17 goli.

Ženski nogomet Reprezentanca v Ižakovcih

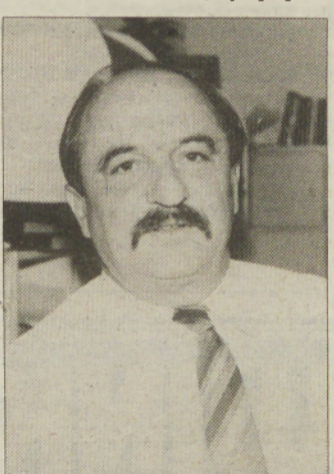
Pred odhodom na mednarodni turnir v Bratislavo je odigrala slovenska ženska nogometna reprezentanca v Ižakovcih prijateljsko tekmo z domačim moštvom. Kljub zmagi reprezentance s 3:1 (Rekova 2 in Korpičeva za Slovenijo ter Denševa iz enajstmetrovke za Ižakovce) so bile gostiteljice solidne nasprotnice izbrankam selektorja Rudija Corna in trenerja Branka Elsnerja mlajšega. V Bratislavo so s slovensko reprezentanco odpotovala tudi tri igralke Ižakovci: Anica Korpič, Majda Karo in Simona Semen. Na turnirju bodo sodelovale reprezentance Litve, Slovaške, Hrvaške in Slovenije. To bo zadnja preizkušnja slovenske reprezentance pred kvalifikacijsko tekmo za sodelovanje na evropskem prvenstvu z Anglijo, ki bo 15. septembra v Ljubljani.

Drago Žižek - predsednik Aerokluba Murska Sobota

Razstava letal in evropsko prvenstvo balonarjev

Soboški aeroklub, ki sodi med najaktivnejše tovrstne klube v Sloveniji, se je že doslej uveljavil kot odlični organizator najzahtevnejših letalskih in drugih prireditvev. Tudi v prihodnje načrtuje nekaj zahtevnejših prireditvev. Že v soboto in nedeljo (4. in 5. septembra) bo na letališču v Rakičanu pripravil mednarodno razstavo letal in letalski miting. Prihodnje leto pa bo organizator evropskega prvenstva toplozračnih balonarjev. Več o tem smo se pogovarjali s predsednikom kluba Dragom Žižkom.

V soboto boste na letališču v Rakičanu odprli mednarodno razstavo letal, v nedeljo pa pripravili letalski miting. Kaj boste prikazali obiskovalcem?

»Z namenom, da bi čim bolj obogatili mednarodno letalsko razstavo, smo obiskali dva letalska kluba in letalsko šolo tovarne Zlim na Češkem. Dogovorili smo se, da bosta na razstavi in mitingu v Rakičanu sodelovali akrobatsko letalo Zlim in malo dvomotorno letalo Turbolet s 17 sedeži. S slednjim bodo lahko poleteli tudi obiskovalci. Seveda pa bodo na razstavi in mitingu sodelovala tudi letala iz Avstrije, Nemčije, Hrvaške in Slovenije. Skupno bo razstavljenih 35 tipov letal, kar bo doslej največ na letališču v Rakičanu. Poleg tega bodo na razstavi sodelovali tudi zmagarji in modelarji, na ogled pa bo tudi razna letalska oprema. Na letalskem mitingu, ki bo v nedeljo, bodo v 17 točkah spreda sodelovali akrobatska letala, padalci, he-

likopterji in motorni zmagarji. Ob lepem vremenu bo to enkratna prireditvev.

Poleg prikaza najodobnejših letal pa imata razstava in miting gotovo tudi širši pomen?

»Naš namen je, da bi širšemu krogu ljudi prikazali dejavnost, s katero se ukvarjamo. Hkrati pa želimo navezati tesnejše stike z letalskimi klubi iz drugih držav tako zaradi izmenjave izkušenj kot pomoči. Pogovarjamo se tudi o najemu letala za kakšen mesec dni, ki bi na letališču omogočalo prešolanje pilotov. To sicer precej stane, vendar pa si bomo na ta način poskušali pridobiti finančna sredstva. Sami si namreč ne moremo privoščiti nakupa večjega letala.«

Prihodnje leto boste organizator evropskega prvenstva balonarjev. Kako to, da so vam zaupali organizacijo te zahtevne prireditve?

»Evropsko prvenstvo toplozračnih balonov, ki bo pri nas septembra prihodnje leto, bo gotovo največja prireditvev doslej na letališču v Rakičanu. Kot nam je povedal član mednarodne zveze balonarjev gospod Peterson, so izbrali nas med več kandidati za organizacijo prireditve iz več razlogov. To so: letališče ni preveč oddaljeno od mesta, na odmočju 6 kilometrov lahko zagotovimo tisoč prenočišč in pa, to je zelo pomembno, Konfiguracija zemljišča zagotavlja varnost posadkam. Tekmovanje bo potekalo na območju Murske Sobotte-Ptuj, naš namen pa je, da bi pritegnili vse občine na tem območju. Prireditvev nima le športnega, temveč širši značaj za gostinstvo, trgovino, turizem... Na prvenstvu bo sodelovalo predvidoma 70 balonov s 500 udeleženci.«

Ali taka prireditvev ne bo zahtevala tudi večjih vlaganj?

»Za to evropsko prireditvev bodo na letališču potrebne nekatere naložbe, ki jih sami v celoti ne bomo zmogli, pač pa nam bodo pri tem morale pomagati občine in drugi dejavniki. Nujno bo potrebno urediti dve dovozni poti na letališče, eno za tekmovalce in eno za gledalce. Obnoviti bomo morali delavnice, ki jih sedaj uporabljamo za proizvodnjo, in jih spremeniti v računalniški center ter dokončno urediti letalski stolp s kupolo.«

Feri Maučec

iz naših krajev

Prlēški füčkēc

Püstmo zaj mi lepo pri miri tistē lūblanske pučkē, kerī so prē zbētēžali ta kak mōla deca; pa püstmo pri miri toti lūblanski vinski sējēm, na kerēn so f pondelēk začēli lūdi fčiti piti! Prlēki žē vēmō, kak sē pijē, sē si lēhko fsoki dēn naprovīmō vinski sējēm duma f pivnici, pa tūdi stručno poskušjo vīna. Kūharof Pišta, kerī sē jē pismēno hvōla, ka prē nēgūvlē vīno f Škrjōnčōvoj klēti v Cerōfci, ka prē na sejmi dobivlē zājēga nagródē, dē Škrjōnčōvin zihēr da malo trinkgēlda, ka so jēmī nē vrgli iz kliti pučkēlof, pa jih potočili do po brēgi.

Pa ka si tē lidjē mislijo, ka samo vētēr delajo, pa v kōti čupijo na vošējo, ka gdo dela pa guči. ka bi ga zājēbali. Gē jē kultura, vas pītan?

Kultura – sē zgrožajo Prlēki, kerī pridejo na Ptuj – jē v vētri! Ja, čī sē pēlaš mūjmo ta glōvnēga odlagališča ptujskih odpōdkof, tē ti pjē vētēr zvrtniči f ksiht celē kupē papira, pa drugē nēsnoğē. Ēnēmī so prē s totē nēzgrūntano svinskē jamē prilētēli f ksiht prē tajni papiri stōrē ptujske Udbe, pa prē Visa. Zaj pa si naj ta novī šef k sēbi pripīšē, čī do napravili znavič afero zavolo izdōjē držōvnih skrivnōstī! Naj tan postōvijō držōvno policijo, ka dē lovila tajnē dokumentē v vētri – bančnih rōparof tak ali tak nē vlovī. Pamēr brēz mējōša!

Pamēr z vekin mējōšon pa so meli tisti, kerī so 22. afgusta vūn zbōbjali »Igrē brēz mējōša« pri Blagūškēn jēzeri. Tan so pjē napovedali tekmovojē v mētaji črēvlof, pa v žogaji hlōdof namesto ka bi stōrē kvērglē pa drugo svijarijo pōbrali vūn iz zōsranēga jēzēra, pa iz lesō malo zrihtali okolico. Tekmovalna točka jē bila tūdi: skōkajē v vodō. Nišē nē vē, kako jih jē f tisto gnōjšnco skočilo, kēko sē jih jē v vodi zadušilo, pa kēko jih jē priplavalo vūn. Vē pa sē, ka sē jē v Blagūškēn jēzeri frōpilo žē dosti lūdi. Do vēsoljskēga potōpa do jēzēro tē vēnda žē spūcali, ka dē lahko čista voda notri tēkla, pa ka dē lēhko Noē tan parkēra svojo lōdjo, ta kak negda Rādēnska, gda jē, namesto fūlaja vodē, htela izdelivati luksuznē jadrmicē. Vūn so vrgli mōlo mōrjē pēnēzof; potli pa jē f sē skūper pālo v Blagūško jēzēro; zatō pa jē zaj tak hūdo zapōljēno! Pa osmrđjēno.

Püstmo zaj mi tō lepo pri miri, ka jē lotmērski turistični španig šē bolē zapōljēni. Vōjzna jē kak negda Hūbrlovī jūnci v sovjačkēn klōnci, gda ga jē hūdi dēž – ta kak tisti prējši tjēdēn – razmōča v pocasto blato.

Le poglēdnitē, puno turističnih pajzlof žē mōjo, zaj pa šē tē odpirajo ēno turistično kanclijo, f kerōj do prē toti pamēmni »ajnstajnarī« skrbeli žē domōči turizēm. Ka do tē zaj sčāprdkali. Čī pa šē stōrē turističnē agēncijē nēmajo kaj delati, pa z domačin hotelon Jeruzalēm nē vējo narētī nič rēšēn našēga, domōčēga. Pa z narōvnih bazēnon za zdrāvilno kališajē v Morōfcih pri Mōloj Nēdli nē vējo nič ponūcnēga f kūper scimprati. Tam bi turisti lēhko hodili k Viktorovoj Hīldiki frīškē kōzjē zvōrē pi.

Prlēki so zaj skūnštivali, ka jih prē čējo s totimi poplōvami pīsan naprčkati ta desni, Pētērletovī ali, ali pa ta levi, naši, Kučanovī, ka bi tē prlēški turizēm bija šē dalē f tēmi pri gučli – pa v tistoj drogoj knjigi z naslōvon Prlēkija, kero so ormoški planinci nadrukali z lēvoj rokōj. F tistoj knjigi jē fšē drugō, samo Prlēkijē skoro nēga tan. Pa jē rēka Japēk s Hardēka: »Tota kniga jē kak tista cirkuška kača, kera roši slōna. Prispēfkē, kerī so bli kaj vērdni, tūdi od profesorov – so prē vūn sprēčrtali!«

Püstmo lepo tō pri miri; pa začnimo pučkēlē namakati, pa rōgos žmīkati.

Bili smo na kraju dogodka

Prisilna izselitev v Cerovcu

Po večletnih pravadnjih je temeljno sodišče Maribor, enota Ormož 29. julija 1993 izdalo sklep številka I-299/93 o prisilni izselitvi Štefana Kuharja iz Ljubljane in vseh njegovih stvari iz nepremičnine (stavbe Olge Škerjanec in Ignaca Glavača) v Cerovcu številka 17. V sklepu, katerega faksimile smo objavili v prejšnji številki Vestnika, je zapisano, da se »dolžnik (Štefan Kuhar) poziva, da navedeno nepremičnino v roku 8 dni sam izprazni in jo izroči upniku (Olgi Škerjanec in Ignacu Glavaču), ker bo sicer prisilna izpraznitev s posredovanjem sodnega izvršitelja in organov milice na stroške dolžnika 25. 8. 93 ob 10. uri. Dolžnikove stvari, ki jih ob izpraznitvi nepremičnine ne bo prevzel, bodo predane v hrambo na njegove stroške. Če dolžnik teh stvari ne bo prevzel niti po preteku 15 dni, jih bo sodišče prodalo in iz kupčička poravnalo stroške hrambe in prodaje.«

Glede na pravnomočnost sklepa o izvršbi, saj dolžnik ni podal ugovora, je bila v sredo, 25. avgusta 1993, ob 10. uri prisilna izselitev večine predmetov, ki jih je Štefan Kuhar hranil v kleti Olge Škerjanec in Ignaca Glavača. Delavci so zvalili iz kletnih prostorov sod vina, iznosili so množico praznih in z vinom napoljenih steklenic, potem nekatero vinogradniško orodje, stare lonce in vrčke... ter vse to »zložili« na prosto v bližini stavbe; v kleti, v kateri je nered, da bog pomagaj, so na zahtevo Olge Škerjanec in Ignaca Glavača, ki sta sicer doma na Melincih, pa so pustili veliko hidravlično stiskalnico, električni mlin za mletje grozdja... Le-ta sta to »zarubila«, ker da jima Štefan Kuhar dolguje najemnino v vrednosti okrog 8.000 mark.

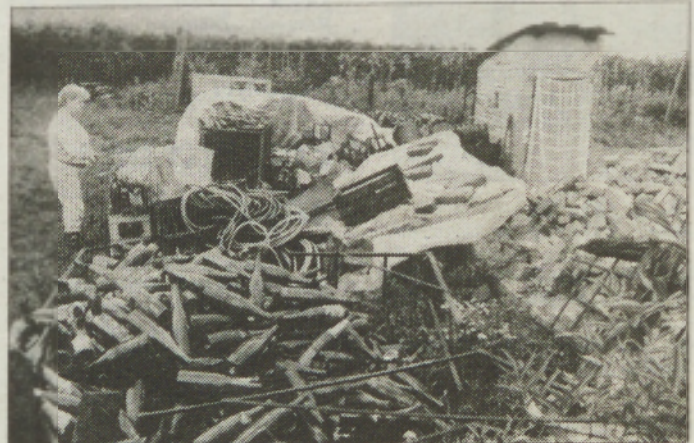
Vasica, ki se po novem imenuje Cerovec Stanka Vraza, saj ki prav tako merijo 27 krat 7 metrov, v zemljo segajo 3 metre, so obokani in – dobro ohranjeni. In kar je za vinogradnike oziroma kletarje najpomembnejše: klet je tudi v vročih poletnih mesecih dovolj hladna in idealna za hrambo žlahtne kapljice.

Olga Škerjanec in Ignac Glavač sta Vestnikovemu novinarju povedala, da sta bila pripravljena dati prostore (zlasti kletne) v najem, da bi tako pridobila nekaj denarja za obnovu stavbe. Najelo naj bi jih vinogradniško društvo, Štefan Kuhar pa se je izdajal za njegovega predstavnika. Kmalu po pisnem dogovoru, ki ima datum 25. 9. 1989, naj bi se omenjeni kar vselil v del stanovanjskega poslopja, v kleti pa naj bi »odložil« pridelek iz svojega

je omenjano vinogradniško društvo, je bil namreč sklenjen za nedoločeno čas, to pomeni, da sta lastnika objekta lahko dovoljevala uporabo svojih prostorov dotlej, dokler sta imela za to interes. Ker ko pripovedujeta, ni odgovarjane na pisma ne na listke, ki sta

OPREMA – V kleti sta z konca Škerjanec-Glavač zadržala stiskalnico in mlin za grozdje, orodje in drugo »navlak« pa sta znosila na prosto.

VINO – Ker Štefan Kuhar sam ni odstranil iz Škerjanecove oziroma Glavačeve kleti svojih predmetov, zlasti pa vina, so to storili drugi.

se je tam rodil ta pesnik, nabiralec ljudskega blaga, propagator ilirizma... je v bližini Jeruzalema, torej na vinogradniškem območju. Hiša s številko 17 je prešla v last Olge Škerjanec po očetovi smrti, saj je je del podedovala, deleže, ki so pripadali njenim štirim bratom in trem sestram, pa je izplačala. Vrsto let je delala v Nemčiji. Stavba, dolga 27 in široka 7 metrov, je morala biti nekoč zelo lepa. Zdaj jo sicer že močno načenja zob časa, kot pravimo, vendar pa ta ne more do živega kletnim prostorom,

bližnjega vinograda in vinogradniško ter kletarsko opremo in orodje. Pozneje so prišli predstavniki domnevne vinogradniškega društva, ki pa niso pokazali zanimanja za najem. Olga Škerjanec in Ignac Glavač sta bila pripravljena nazadnje oddati prostore v najem tudi Štefanu Kuharju kot fizični osebi, seveda za ustrezno najemnino (menda 100 mark mesečno), vendar ta ni kazal za to zanimanja. 21. januarja 1990 sta mu dala pisno odpoved o izselitvi. Prejšnji dogovor o najemu, v katerem

jih puščala na stavbi, je dal Ignac Glavač na vhodna vrata svojo »lakat« (obešanko). Potem ga je Štefan Kuhar tožil za motenje posesti... Vmes je bilo še veliko tožarjenj in sodenj, končno pa je le prišla veliko pričakovana pravnomočna sodba o prisilni izselitvi. Ta akt pa dolžnika ni prestrašil (ali pa ga ni jemal resno), kajti svojih stvari iz kleti, kjer mu je bilo odpovedano gostoljubje, do določenega datuma in ure ni odstranil in jih shranil na ustreznem mestu, ampak so jih morali znositi iz kleti oškodovana Olga Škerjanec in Ignac Glavač ter pomočniki. Vsa dela so potekala ob asistenci sodnega izvršitelja, uradne osebe iz ormoškega sodišča, zato oškodovanca (Škerjanec-Glavač) prav gotovo ni sta odgovorna, kaj se bo (če) zgodilo z vinom in predmeti, ki so se (z)našli na prostem.

Besedilo: Š. SOBOČAN

KLET – Enako kot pritična hiša meri tudi klet 27 krat 7 metrov in je obokana ter idealna za hrambo vina. Nekoč naj bi imeli v njej (skupna površina je 189 kvadratnih metrov) celo gostije.

UPRAVNI ODBOR SKLADA VIKTORJA IN JULIJANE KUKOVEC RAZPISUJE

Štipendije sklada Viktorja in Julijane Kukovec za študijsko leto 1993/94

Štipendije Sklada KUKOVEC lahko dobijo študentje 1. letnika medicinske fakultete, ki so končali srednjo šolo s prav dobrim ali odličnim uspehom in uspešno opravili sprejemni izpit, ter študentje višjih letnikov z vsaj dobro poprečno oceno opravljenih izpitov (7) in so občani občine Ljutomer.

Kandidati za dodelitev štipendije morajo predložiti:

1. prošnjo in življenjepis
2. potrdilo o vpisu na medicinsko fakulteto,
3. zaključno spričevalo oz. potrdilo o opravljenih izpitih.

Prošnjo z navedenimi prilogami naj kandidati pošljejo do 10. septembra 1993 na naslov: Sklad Viktorja in Julijane Kukovec, Vrazova 1, 69240 Ljutomer.

O rezultatih razpisa bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po končanem razpisnem roku, tj. do 25. 9. 1993.

UPRAVNI ODBOR SKLADA V. in J. KUKOVEC

TRGOVINA

Beltinci, Ravenska 27
tel.: 42151

Črenšovci, stara šola
tel.: 71077

POLETNA RAZPRODAJAI

V avgustu smo znižali cene!
● Poletna garderoba cenejša kar do 50%

NOVO

izdelava vseh

WINK HAUS

NOVO

vrst ključev

že od leta

Za vsa vrata uporabljajte VS-cilindrične vložke

- Varni pred vlomom
- Varni pred vrtanjem
- Odporni proti obrabi

Uporabite prednosti varnega WINKHAUS VS – sistema (Različne kombinacije zaklepanja – en ključ za več vrat.)

Ključavničarstvo GOMBOŠI
Slomškova 45, Murska Sobota Tel.: 069 21 497

Bakovci najlepši v Pomurju

Bakovci, gručasta vas blizu reke Mure, razpotegnjena po obeh bregovih Mokoša in še precej na jugozahod, so se letos v akciji Izberimo najbolj urejen turistični kraj v Sloveniji zelo dobro odrezali: razglašeni so bili za tretji najlepši turistično-tranzitni kraj v Sloveniji.

Akcijo je organizirala Pomurska turistična zveza, potekala pa je najprej na občinski, nato pa na državni ravni. Člani komisije so pri ocenjevanju krajev upoštevali splošno urejenost, se pravi celostno podobo kraja, kamor spadajo urejenost zelenic, parkirnih prostorov, prometna urejenost, podoba javnih zgradb, industrijsko-obrtnih delavnic, lokalov, še celo hišnih balkonov, oken in ograj. Veliko pozornosti so namenili infrastrukturnim objektom in odlagališčem odpadkov in na koncu ugotovili, da v Bakovcih za zelene površine zelo lepo skrbijo, lepo sta urejena športnorekreativski kompleks, pokopališče, organiziran je odvoz odpadkov, asfaltiranih je enajst kilometrov in pol vaških cest, balkoni in okna so polni rož. V vasi imajo organizirano kinološko društvo, ribiško in

lovsko društvo, čebelarstvo, rokometni klub, nogometni klub, vse to pa kaže na pestro dejavnost vaščanov. Premalo je edinole informativnih tabel, ki bi usmerjale popotnike.

Na vprašanje, kdo ima v Bakovcih za to zasluge, je predsednik komisije za varstvo okolja v vasi Štefan Čizmazija odgovoril, da krajani,

ki so zelo prizadevni. Vsako leto organizira komisija za varstvo okolja delovne akcije; tako so posadili že precej dvesto okrasnih drevov po pobrezjih Mokoša, kjer bi zelo radi postavili tudi klopi. Veliko se v zadnjem času govori o uresničitvi projekta Lukačeva struga, za katerega so se zavzeli tudi zeleni. Gre za odprtje mrtvega rokava Mure – »Čarne mlake«, kamor naj bi po dolgem času zopet hodile drstit ribe. Čizmazija je še povedal, da si in mnogi, predvsem stariji Bakovčani, želijo, da bi v strugi Mokoša spet žuborela voda in da upa, da se bo to tudi kmalu zgodilo.

VESNA FISTER

Ivanka Klopčič

7

Popotovanje v Ande

Muzej zlata

Znova smo v Limi, prestolnici Peruja, ki nam je zaradi umazanih predmestij in prvih izkušenj s tatovi ostala v slabem spominu. A ljudje smo prilagodljiva bitja; revščine smo se v tem mesecu dni navadili, pred tatovi pa postali previdnejši. Le dan dva smo še tukaj, zato je potrebno pripraviti zadnje stole (sol = perujska denarna enota), še nakupiti spominkov in se naučiti lepote tega mesta, da bo zadnje dejanje poti ostalo v lepem spominu.

Najimunitnejše od vsega, kar vidimo, je muzej zlata. V pritličju hrani zelo bogato zbirko rezača, v kleti pa zlate izdelke vseh kultur, ki so se zvrstile v zgodovini Peruja. Čudoviti zlati predmeti so tu: vaze s podobo človeške glave, pretanjeno izdelane roke, številni mitji - obredni noži, ki pred-

ušle pohlepu španskih osvajalcev.

Inki so zlato častili kot kovino, posvečeno sončnemu bogu, in so ga v ogromnih količinah hranili v svetem mestu Cuzcu. Menda so Španci potem, ko so 1532. leta vdrli sem, od tod odpeljali 200 ladij zlata. Pripovedi o bajnih zakladih, po katerih je hlepelo toliko osvajalcev, so bile torej resnične. V 16. stoletju je bila Španija obsedena od pohlepa po bogastvu neznane južne celine in odločitve o odpravah je sprejemal španski dvor.

Inki so zaničevali španski pohlep po zlatu. Novi gospo-

Spet v Evropi

do Rima in naprej v Benetke. Od tod nas avtobus zapelje v Ljubljano, Prekmurce pa kombi še do Murske Sobotice. In ko v nekaj urah prevozimo vso Slovenijo, se nam zdi ta ljuba domovina tako neskončno majhna!

Se nam bo od njenih gora, ki se nam zdijo najlepše na svetu, še kdaj zahotelo drugam?

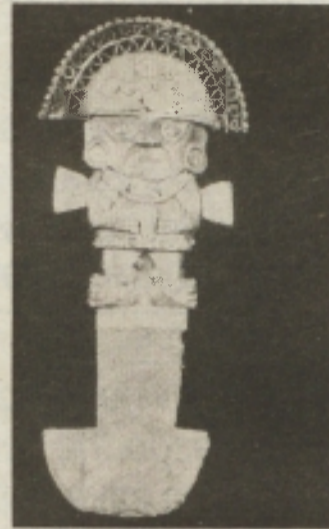
Pravi odgovor je v besedah Neja Zaplotnika: »Kdor išče cilj, bo vedno ostal prazen, ko ga bo dosegel. Kdor pa najde pot, bo cilj vedno nosil v sebi.«

Zahvala

Iskreno se zahvaljujemo vsem podjetjem, ustanovam in posameznikom, ki so nam z denarnimi in drugimi prispevki pomagali uresničiti naše potovalne želje.

Zahvaljujemo se podjetjem: Mura Murska Sobota, Planika Turmische, Rašica-Beltinka Beltinci, Mlinopek Murska Sobota, Elektro Marbor, Petrol Ljubljana, Murska Sobota, Planinsko društvo Matica Murska Sobota, Elgrego - Rudi Drevenšek Murska Sobota, Frizerstvo Silve Posavec Moravske Toplice, Pletilstvo Prosenjakovci, Zavarovalnica Triglav Murska Sobota, Občina Murska Sobota, Krka - tovarna zdravil Ljutomer, Galenski laboratorij Murska Sobota, Radgonske gorice Gornja Radgona, Mir - Mesna industrija Gornja Radgona, Pomurska banka Murska Sobota, Creditanstalt - Nova banka Murska Sobota, Pomurske mlekarne Murska Sobota, Potrošnik Murska Sobota, Zdravišče Radenska Radenci.

Zahvaljujemo se tudi vsem drugim, ki so sodelovali s simboličnimi prispevki in tovariškimi spodbudami: Člani odprave Andi '93, Inž. Vili ŽIŽEK, Lado KLAR, dr. Arpi NORČIČ, Boris KUKANJA, Ivanka KLOPČIČ, Marinka JERIC, Arpi NORČIČ ml., Renata KERČMAR, Laslo LIGETI.

(Eksponat iz muzeja) INTI - ziat obredni nož

Ne sprašujte popotnika in gornika, kdaj bo nehaj hrepeneti po novih poteh in vrhovih.

Perujska skupina

svajajo boga z naglavnim okrasom, vladarski plašči iz zlatih in srebrnih ploščic, nakit, posoda in miniaturne lam, žudi in drugih predmetov iz nekdanjega življenja. Inki so izdelovali in so torej polni, nekatere kulture (Chimu, Chavin, Moche) pa so izdelovale velike izdelke. V zlatarstvu se uporabljajo velika spretnost, v nenavadni ornamentiki pa farazija.

Pa vendar je vsa ta za naše oči velika zbirka zlata v tem muzeju in sploh tisto, kar je še ostalo v Peruju, le nekaj drobnosti dragoceni umetnin, ki so

Kakšne vtise odnašamo s seboj iz krajev, povsem drugačnih od naših? Svojim prijateljem je na eni od kartic Arpi, naš najmlajši v odpravi, sporočil: »Južna Amerika je ful odštekana deželca.« Res je drugačna od Evrope, a neskončno zanimiva in njenim ljudem nedvomno tako draga, kot so nam kraji, kjer smo pustili korenine. Tako se indijanski kmetje kljub neugodnemu podnebnju na Antiplano nočejo seliti v nižinske kraje, kjer jim država ponuja zemljo. »Nikamor več ne grem,« pravi v šali Maruša, ki je obhodiła Eyropo, videla del Srednje in Severne Amerike. »Še najbolj se razlikuje narava. Ljudje pa so preveč enaki.« V nečem so si ljudje ne glede na to, kje živijo, zares podobni: revni živijo v uboštvu, bogati pa v blaginji in za preživetje se je treba truditi vsepovsod; tod, kjer nas je vodila pot, morda celo bolj, ker so naravne razmere tako trde.

Lažji za nekaj kilogramov in srečni, da je pot končana brez večjih težav, letimo čez ocean

darji so jih silili k delu v rudnikih, kjer so množično umirali. Nadomeščali so jih sužnji iz Afrike. Krutost pohlepa je bila neizmerna. Pravica je res na strani močnejšega, to bo verjetno veljalo za vse veke človeškega rodu.

Konec poti

Po tistih cestah, ki so nas prve sprejele na drugi strani sveta, zdaj odhajamo iz Lime, zapuščamo Južno Ameriko. Mesec dni je naokoli in včasih nas je že obšlo domotožje. Doma so maja in junija zorele jagode in češnje, cveteli so

travniki. A kateri čas ni lep, ko se ti zahoče doma?

Na podlagi 8. člena Zakona o prometu z nepremičninami (Ur. list RS št. 19/76)

razpisuje

RS MNZ - Uprava za notranje zadeve Murska Sobota dne 17. 9. 1993 ob 10. uri

JAVNO DRAŽBO

za prodajo garaže v stanovanjskem bloku v Ljutomeru, Postružnikova ulica 8, velikost 14,10 m², izključna cena 619.619,00 SIT. Varščino v višini 10% od izključne cene je potrebno položiti uro pred dražbo na PP Ljutomer. Uspesnemu ponudniku bo varščina vračunana v kupnino, neuspelim ponudnikom pa vrnjena po končani dražbi. Ogled garaže je možen vsak dan na PP Ljutomer.

Juš Makovec

Čarovnička iz Veržeja po raznih virih

Kranjc se je teh grdob rešil šele, ko mu je hlapec Stefan, ki je prav tako spal v tistem hlevu, prinesel žegnano vodo, ki jo je delno spil, delno pa se je z njo poškopril. Hudo obne prikazni, ki so nosile v eni roki kozarec, v drugi pa luč, so potem nenadoma izginile. Med tistim nagajanjem je Kranjc slišal Polonin glas. Ta je tudi od drugih zahtevala, naj ga pustijo pri miru. Torej Kranjc je prepoznal samo Polono in nikogar drugega.

To so bili torej prvi »dokazi«, ki jih je dostavilo veržejsko trško vodstvo v zvezi s Polono Heric, sodišču v Gornji Radgoni. Toda sodnemu upravitelju Francu Jožefu Kuku se poslano ni zdelo dovolj, da bi lahko odredil preiskavo. Ko so to zvedeli v Veržeju, je dobil trški pisar povelje, da izdelava osterje dokaze za opravičevanje njihovega suma glede Heričke.

11. oktobra 1744 so v Veržeju zasliali tri ljudi, ki so obtožili Polonino hčerko Nežo Slana skrivnega dogovarjanja s svojo materjo, in da je ob peči izkopala nekakšno pobarvano zemljo. Neža je na zaslišanju na navzkrižno izpraševanje odgovarjala zelo odločno. Ker se je trškemu pisarju zdelo vse skupaj premalo obremenjujoče za Nežo, je zapisnik končal z dodatkom, v katerem je zapisal, da je izrazila nekatera nanugovanja, da nič ne ve, da se raje da mučiti, kot da bi kaj priznala, in da je preklinjajoč odšla z zaslišanja.

Naslednje zasliševanje je bilo 14. oktobra, iz Neže pa niso izvickli

ničesar drugega kot »besede zasramovanja in kletvice«. Končno je bistroumnim verženskim svetovalcem dalo misliti, da so pri Herički našli deset četrtink svežega masla, in pa le dve ubogi kravi (v popisu inventarja samo eno)!

K temu zapisniku so dodali še nekakšno izjavo v imenu celotne trške občine:

Mi, župan in svetovalci trga Veržeja, podaniki hlagorodne grofovske graščine Wildenstein, skupaj z vso trško srenjo potrjujemo s tem svojo pripadnost ljubi resnici, da je šel že pred več kot dvanajstim leti po našem trgu glas o tem, da je Polona Heric obremenjena s čarovništvom in da se je vedno, ko se je zgodilo kaj zoprnega ali neprijetnega, glede škode pomislilo nanjo, dokler niso končno tri priče vsega o omenjeni izpovedale, to je bilo sicer deželnemu sodišču v pisni obliki že posredovano, in tako popolnoma osvetlile vse tisto, kar jo bremeni. Nič manj ne zagotavljamo zgoraj omenjeni, da je takrat, ko smo Polono ugrabili in zaprli, navzočim in omenjenim trem pričam rekla tole: »Vi ničvredneži (ali siroteki, op. J. M.), ali sem vas samo jaz pretepala? Zakaj ne omenjate tudi nekaterih drugih, ki da so bili zraven?« in s temi besedami je že potrdila, kar jo bremeni, in se hkrati sklicevala tudi na številne sokrivce. Vse kar tu stoji, je neovrgljiva resnica, in to potrjujemo s trškim pečatom. Akt Trga Veržeja, dne 10. oktobra 1744. Omenjena izjava je prava moj-

strovina, kako iz nič napraviti slona.

Trditve o ničvrednejih je bila kasneje zvijačno uporabljena. Kot je kazalo, je Herička to nič lepo besedo naslovila samo na tri priče, ne pa tudi na trški magistrat. To za pojasnitev nedolžnosti postavljeno vprašanje s strani obtožene je postalo priznanje za nedokazano krivdo. Očitno so bili vsi trije, ki so pričali proti Poloni Heric, pravi neumniki. Obtožena je imela o njihovih možganskih sposobnostih boljše mnenje, kot so si ga zaslužili, in jih je zato imenovala za ničvredneže.

Dne, 14. oktobra je trški pisar Turteltaub podal sodišču posebno pojasnilo, in sicer da bi bilo treba vključiti v preiskavo tudi Polonino hčer Nežo. Pri tem se je oslonil na Polonino izjavo o »še nekaterih ženskah«, kot je bilo v zapisniku z dne 10. oktobra.

Deželnemu sodniku v Gornji Radgoni tudi te dodatne trditve in pojasnila Veržencev niso bila dovolj in slišali so, da bo Polona poslana domov. Prestrašeni zaradi tega so 9. novembra 1744 župan in svetovalci naslovili v imenu vse trške srenje posebno pisanje na deželnega sodnika Kukca, v katerem protestirajo proti morebitni izpustitvi Polone Heric. Zahtevajo zadostenje za zasramovanje, ko je rekla obdolženka na zaslišanju v Veržeju vsem navzočim »vi neumniki« (čeprav je iz zapisnika z dne 10. oktobra jasno razvidno, da so veljale te besede le trem pri-

čam). Prav tako zahtevajo zasliševanje vseh prič in k temu dodajo: »Ko neka občina v celoti in enodušno potrjuje resnico o že dolgo razpitem glasu... potem mora biti nekaj na tem... Z eno besedo, ves trg je zaradi nameravane izpustitve tako razburjen, da ni za pričakovati nič dobrega. Pri tem je nerazumljivo, da tudi njena hči zaradi tiste izkopane zemlje ni ničesar kriva in tudi ne glede tega, v kakšen namen sta z materjo zemljo porabili. Že dolgo let imamo zaradi takšnih hudob velikih škod tako na poljih kot v vinogradih. Kako bo v prihodnje, če bo prišla domov, razburjala celotno sosesčo. Če sodišče ne bo prisluhnilo našim bridkim predstavam in bo Polono Heric izpustilo, potem se bomo obrnili na predpostavljeno veleslavno notranjeavstrijsko vlado.«

Verženci končujejo svoje pisanje z zagotovilom, da bodo poravnali vse sodne stroške, česar pa vseeno niso storili: poravnani so bili iz skromnega Heričkeinega premoženja in iz graščinske blagajne.

Iz poteka dogodkov oziroma iz pisanja trškega magistrata sodišču je lepo razvidno, kako so v Veržeju razširjali obtožnico, kako so vedno dodajali nekatere nove »dokaze«.

Župan in svetovalci v Veržeju se niso mogli pomiriti tako dolgo, dokler niso zaprli tudi Neže Slana, hčerke glavne čarovnice. To so storili 22. novembra. S posebnim spremnim pisanjem so jo predali gornjeradgonskem sodišču. V pisa-

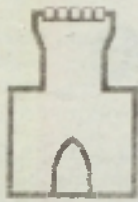
nju so poudarili, da se je Neža Slana ob aretaciji zelo obrepljivo obnašala: »Kakor sem bila nedolžna sem privedena, tako bom nedolžna tudi odšla«. Prav tako je tudi že ob aretaciji svoje matere izjavila: »Če bi moja mater samo za eno uro izpustili, bi videli ti psi, kaj bi jih doletelo.« To je jasno ogrožanje trga v celoti in to potrjuje povezanost glavne čarovnice s temnimi podzemnimi silami, je bilo zapisano v spremnem pismu.

V tem pismu je trški župan sodišču sporočil, da so zaprli Simona Kugla, prav tako osumljenega čarovništva, v Radgono pa da ga bodo pripeljali v treh dneh. Na koncu pisma je bila opomba, da je omenjeni človek dovolj premožen in da bodo vsi stroški sodnega procesa zlahka poravnani. Kugla so čez nekaj časa izpustili, oktobra 1745. ponovno zaprli in v času ponovne preiskave je 14. marca 1746 umrl. Kugl je bil človek, ki je cenil življenje po lažji plati, najbrž nekakšen veseljak. Primer kaže, kakšni ljudje vse so lahko prišli v čarovniški mlin.

Iz vseh teh pisarij in prilog je moral sodnik ugotoviti, da Verženci Polone in njene hčerke Neže za nobeno ceno ne bodo sprejeli medse. Moral se je torej odločiti za čim podrobnejšo preiskavo, da bi svoje postopke lahko zagovarjal tudi pred notranjeavstrijsko vlado v Gradcu. Sodnik pa je bil očitno prosvetljen mož, ki ni bil več ujet v mreže čarovniške miselnosti. Se nadaljuje

25 LET OBRTNE ZBORNICE MURSKA SOBOTA

MDCCLXXXIV

SLOVENICA

zavarovalniška hiša d.d.

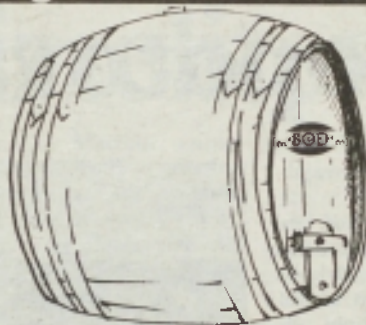
Če vas boli zob, je hudo, če vas začne boleti glava pa je...

- zavarovanje v družbenem in zasebnem sektorju
 - premoženjska zavarovanja
 - avtomobilska zavarovanja
- paketno zavarovanje obrtnih dejavnosti in podjetij, d.o.o.
 - zavarovanje živine in posevkov
 - življenjska in nezgodna zavarovanja
 - transportna zavarovanja

Z Vami v deželi ob Muri zastopništvo v Slovenski 48 v M. Soboti (prostori nekdanjega socialnega zavarovanja), telefonski številki sta (069) 31 340, 31 550.

Ko previdnost postane modrost!

Trgatev se bliža!

Pravočasno si priskrbite hrastove ali akacijeve sode!

- v zalogi sodi vseh velikosti po ugodnih cenah in z možnostjo plačila na dva obroka.

Izdeluje in prodaja:

Podjetje **m·SOD·m** Marjan Maučec, Gančani 149, telefon: 42 000

NOVOST NA TRŽIŠČU

- hrustljavi in okusni SMAKI, koruzni napihnjenci, kot jih doslej še ni bilo

ZAHTEVAJTE JIH V SVOJIH TRGOVINAH!

KOVINOPLASTIKA

Pavlinjek ing. Stefan, ing. Irena

MURSKA SOBOTA, TEMLINOVA 4, telefon 069/32 174, 21 903
POSODE ZA VINOGRADNIŠTVO, KMETIJSTVO IN INDUSTRIJO

Priporočamo se z izdelki za vinogradništvo iz plastičnih mas:

- okrogle kadi (60 do 1000 l) s pokrovi
- oglate kadi
- plastični sodi za vino
- rezervoarji za vodo
- posode za nabiranje, transport in kvašenje grozdja in sadja
- posode za kisanje zelja

TURISTIČNO DRUŠTVO MURSKA SOBOTA

ČETRTEK

PETEK

SOBOTA

NEDELJA

SOBOŠKI DNEVI '93

Sam délo oprávo, se v lejši gvant správo, po dobro volou bom v Sóboto šou.

2. SEPTEMBER

- 10.00 otvoritev razstave obrtnikov
- 14.00 okregla miza
- 17.00 lutkovna predstava Staniljev super cirkus
- 19.00 godba na pihala
- 19.30 otvoritev Soboških dnevo' 93
- 19.40 etno večer:
 - folklorna skupina Beltinci
 - tamburaci Beltinci
 - Marko banda
 - ansambel L. Korpláa s pevkami iz Porabja
- 20.30 modna revija Mura
- 21.00 ognjemet Marko banda

galerija
Zavajevalna Trigar
grajsko dveriláce
grajsko dveriláce
grajsko dveriláce

3. SEPTEMBER

- MURSKA SOBOTA - mesto dobrega nakupa**
- 17.30 koncert godbe na pihala Ingolstadt
 - 19.00 slavnostna akademija Obrtne zbornice
 - 20.00 zabavnozabavna prireditve ansambel Magnet

grajsko plesad
inodvorana
za Blagovnico

4. SEPTEMBER

DAN PRIJATELJSKIH MEST

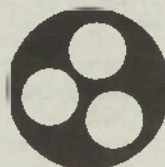
- 09.00 - promenalni koncert godbe na pihala
- folklorna skupina OŠ Bakovci, gimnastična skupina M. Sobota in bend iz Ingolstadta
- 17.00 mimohod godb na pihala - na prireditveni prostor
- pozdrav prijateljem
- polzkusnja piva pivovarne Ingolstadt
- nastop ljudskih, narodnozabavnih ansamblov in pihalnih orkestrovo M. Sobota, G. Radgona, Lendava, Ljutomer, Ingolstadt, Radkersburg, Jennersdorf, Monoóter
- 19.00 koncert za mlade v gradu (bend skupina iz

Slovenska ulica

5. SEPTEMBER

- MEDNARODNA RAZSTAVA ŠPORTNIH LETAL**
- 14.00 letalski miting
 - 11.00 13. dan pomurskih planincev

letališáe Raklióan
grajsko dveriláce

OBRтна ZBORNICA MURSKA SOBOTA

Leta 1952 je bila ukinjena takratna obrtna zbornica in je nastala praznina v organiziranosti obrtništva vse do leta 1968. Tako je bilo decembra 1968 ustanovljeno ZDRUŽENJE SAMOSTOJNIH OBRТNIKOV IN GOSTINCEV ZA POMURJE, ki je na društveni in prostovoljni osnovi združila maloštevilne obrtnike iz občin Lendava, M. Sobota in Gornja Radona.

Celotna dejavnost združenja sta vodila upravni odbor in izvršilni odbor združenja, ki so ga v letih 1968-1978 vodili: inž. Vilij Žižek, Kornel Pustai, in nekaj časa Jože Kuhar.

Pogoji za delovanje združenja v tem desetletju niso bili lahki, saj ni bilo finančnih sredstev in ne delovnih prostorov. Celotna dejavnost je bila prepuščena iniciativnosti posameznih članov in dokaj šibki družbeni podpori. Za razvoj samostojnega obrtništva ta oblika organiziranosti ni bila najprimernejša, zato je vznikla potreba po reorganiziranosti in ustvarjalnejšem obrtništvu v tedanji družbenopolitični ureditvi. Na podlagi tega so se reorganizirala društva obrtnikov in se preimenovala v obrtna združenja, ki po novosprejetem zakonu (6. decembra 1978) obvezno združuje vse samostojne obrtnike v občini.

13. januarja 1979 pa je bilo na zboru obrtnikov ob navzočnosti, 185 obrtnikov, gostincev in avtoprevoznikov ustanovljeno obrtno združenje za občino Murska Sobota. Izvoljeni so bili tudi samoupravni organi združenja: 40-članska skupščina, 15-članski izvršilni odbor in razni od-

Prve zarnetke obrtništva v Murski Soboti zasledimo že leta 1894. ko je bil postavljen temeljni kamen za obrtno soboto dom obrtnikov. Na spominski plošči je zapisano:

1894-1952

Dom obrtnikov je zgrajen z namenom nadaljnega razvoja in procvita obrtništva Prekmurja. Dom je projektiral arh. Franc Novak.

Gradbena dela so izvajali Evgen Mihalič in OGRAD iz Murske Sobotne.

bora in komisije, ki so skrbeli za reševanje problematike obrtništva. 1. 1. 1980 pa je bil kot tajnik združenja redno zaposlen Jože ŽEKŠ.

Združenje je delovalo na širšem področju, tako na področju enačenja obrtnikov z drugimi gospodarskimi subjekti kot na področju družbenopolitičnega življenja, sejmov, mednarodnega sodelovanja, družabnega življenja itd. Takratni predsednik združenja je bil Ludvik ČERNI. Obrtno združenje je postalo središče zasebniškega dogajanja v občini, predvsem pri pridobivanju in posredovanju informacij ter reševanju obrtniške problematike. S tem se je krepila stanovska in strokovna organizacija samostojnih obrtnikov občine Murska Sobota, ki jo je kot predsednik v šestletnem mandatu vodil Jože ŠPILAK.

V letu 1991 se je začel postopek reorganizacije gospodarske zbornice Slovenije in v njej Zveze obrtnih združenj Slovenije, ki je združevala vsa tedanja občinska združenja. S sprejetjem novega statuta je Zveza obrtnih združenj Slovenije postala samostojna organizacija Obrtna zbornica Slovenije, občinska obrtna združenja pa samostojne organizacije občinske obrtne zbornice. Tako je bila 1. 6. 1991 v Murski Soboti na podlagi sklepa skupščine ustanovljena Obrtna zbornica Murska Sobota kot samostojna organizacija obrtnikov občine Murska Sobota.

Ob sprejemu ustreznih poslovnikov in pravilnikov in ob novem konstituiranju organov zbornice je Obrtna zbornica Murska So-

bota postala samostojna, finančno neodvisna pravna oseba. Za predsednika izvršilnega odbora je bil izvoljen član Štefan PAVLINJEK, za predsednika skupščine pa Jože ŠPILAK. Člani obrtne zbornice pa so redni obrtniki, popoldanski obrtniki in zasebni podjetniki občine Murska Sobota. Najpomembnejše naloge zbornice so:

- zastopanje interesov članov pred občinskimi in republiškimimi organi pri oblikovanju gospodarskega sistema in gospodarske politike,
- razvijanje poslovnoinformacijskega sistema (regulativni obratovalnic z osnovnimi podatki, baze podatkov ponudnikov in povprašavanj),
- pospeševanje zunanjih poslovnih menjave (iskanje partnerjev v tujini, navezovanje stikov)
- organizacija ekonomskih in pagandnih predstavitev članov Obrtne zbornice,
- stiki z javnostjo in obveščanje (mesečno obveščanje članov),
- svetovanje na področju davčne, obrtne in ostale zakonodaje,
- svetovanje prihodnim in mladim obrtnikom in podjetnikom,
- organiziranje in izvajanje pravnih izpitov,
- spremljanje in analiziranje poslovanja, opozarjanje na probleme obrtništva in delovanje pobud za reševanje,
- izvajanje strokovne in tehnične administrativne pomoči za člane,
- izvajanje javnih pooblastil.

Po zadnjih podatkih ima Obrtna zbornica Murska Sobota 1115 članov, do tega 863 rednih, 252 popoldanskih obrtnikov, 13 obrtnikov, ki sprejemajo goste na prenočevanje, 6 lastnikov obrtniškega kmetij in 15 izdelovalcev domače obrti.

MURNA

Radenska

Pomurska banka d.d.

televizijski spored od 3. do 9. septembra

9. SEPTEMBER CETRTEK

TV SLOVENIJA 1

10.40 Zgodbe iz kraljice - 11.30 Revija ljubljanskih zborov - 12.05 Analična mehanka, izbrana odličja - 13.00 Damski ansambel - 13.30 Poročila - 14.45 Pro et Contra - 15.55 Oči kritike - 17.00 Dnevnik - 17.10 Živ ZAV - 18.00 Studio Maribor - 18.45 Pari, tv igra - 19.10 Risanka - 19.30 Dnevnik 2 - 20.05 Zariče - 20.35 Neverjeme zgodbe: Na pomoč! Amer. oddaja - 21.25 Tednik - 22.10 Dnevnik - 22.15 Sova: Novepotekel priče iz Bel Aira, amer. nanaizanka; Reilly, vohunski as, angl. nadaljevanje

HTV 1

8.10 Poročila - 8.15 Slika na sliko - 9.00 Zvesti kakar ves svet - 9.30 Čopjeva četa - 10.00 Umetnost vsakdana - 11.30 Risanka - 12.00 Poročila - 12.05 Zvezda vodnica - 12.50 Risanka - 13.05 Monofon - 13.35 Zgodbe iz Monticella - 14.00 Poročila - 14.05 Alo, alo - 14.35 Brooklynski most - 15.05 Pravila dejavnosti - 16.00 Poročila - 16.10 Otroški spored - 16.45 Senčnik - 18.00 Poročila - 18.05 Znanost - 18.35 Saria Barbur - 19.10 Risanka - 19.30 Dnevnik 1 - 20.10 V iskanja... - 21.10 Glasbena oddaja - 22.05 Slika na sliko - 23.55 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Časovje šov - 9.30 Dežela in Julije - 10.00 Avstrija v sliki - 10.30 Argumenti in Tri lame ob žaru - 14.20 P. P. P. družine - 15.55 V kraljestvu natarave - 16.00 Otroški spored - 17.00 Mini Čas v sliki - 17.10 Spored po željah - 18.00 Čas v sliki - 18.05 Mi - 18.30 Muenchen - Čena v Hamburgu - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Sport - 20.15 I Julije iz St. Benedikta - 21.15 Pogledi strani - 21.25 Humier - 22.05 Uka Junakov, drama - 23.30 Čas v sliki - 23.55 Ujeti v oblasti - 0.20 Čas v sliki - 1.55 Tisoč mojstrov in

TV MADZARSKA

6.03 Jutranji program - 7.00 Sončni vzhod - 9.00 Čez dan, program informativnega urednitva - 9.30 Svet je čudoviti, serija - 10.30 Vitezja polja, serija - 11.30 Igra - 12.00 Opoldanski zvon in saldo - 12.12 Za mlado - 12.27 Nemci v žarku - 12.40 Sorcini - 12.55 Priradno zdravilstvo - 16.00 Dnevnik - 16.10 Nacionalni zakladi, Eger, 3. del - 16.25 Oblast in svet, serija - 17.15 Glasba - 17.35 Teleskop - 19.00 Ali veste kaj o njih? - 18.35 V gosteh - 19.00 Vprašanja kristjanov - 19.07 Večerna pravljica - 19.30 Dnevnik, telesport - 20.15 56 minut v tvoj 56 - 21.15 Malo mesto, madžarska serija - 21.50 Kipi - 22.05 Novi svet - 22.40 Kraj danja, nemška kriminalka - 0.20 Dnevnik - 0.25 Dnevnik BBC-ja

RTL

6.00 Poročila - 7.00 Dobro jutro, Nemčija - 9.00 Šef - 10.00 Bogati in lepi - 11.00 Vročna nagrada - 11.30 Opoldanski dvojevi - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Springfeldova zgodba - 13.20 Kalifornijski klan - 15.00 Umori so njen konj - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Kdo je tukaj šef? - 17.30 Grozljivo prijazna družina - 18.00 Enajst 99 - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Klic v sil - 21.15 Nevarne strani, nato poročila - 23.10 Uspoljena, strahotna - 0.50 Grozljivo prijazna družina - 1.25 Kdo je tukaj šef?

8. SEPTEMBER SREDA

TV SLOVENIJA 1

10.25 Hovi!, anal. nanaizanka - 10.30 Videospion - 11.30 Življenje za življenje - 12.00 Kromila v ulici Hoodle, drama - 1. del - 13.00 Poročila - 13.45 Soproina noč - 16.05 Sedma steza - 16.25 Tuma serija - 17.00 Dnevnik 1 - 17.10 Pozabljena skla, poljska nadaljevanje - 16.20 Svet poroka - 17.00 Dnevnik 1 - 17.10 Otroški program - 18.00 Studio Maribor - 18.45 Pari, tv igra - 19.10 Risanka - 19.30 Dnevnik 2 - 20.05 Zariče - 20.30 Film tedna: Ove, ameriški film - 22.15 Dnevnik 3 - 22.40 Sova: Burleske: Reilly, vohunski as, angl. nadaljevanje

HTV 1

8.10 Poročila - 8.15 Slika na sliko - 9.00 Slika, otroška serija - 9.25 Dvid - 10.00 Poročila - 10.05 Poletni solski program - 11.00 Beverly Hills - 11.45 Risanka - 12.00 Poročila - 12.05 Zvezda vodnica - 12.50 Risanka - 13.05 Monofon - 13.35 Zgodbe iz Monticella - 14.00 Poročila - 14.05 Alo, alo - 14.35 Brooklynski most - 15.05 Pravila dejavnosti - 16.00 Poročila - 16.10 Otroški spored - 16.45 Senčnik - 18.05 Doku - 18.35 Santa Barbara - 19.30 Dnevnik 1 - 20.05 Lato - 20.10 Folle a tuar, francoski film - 21.15 Dokumentarna oddaja - 22.35 Dnevnik 2 - 23.00 Slika na sliko - 23.55 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.05 Čas v sliki - 9.05 Časovje šov - 9.30 V žarišču - 10.15 Znanstvena oddaja - 10.30 Perry Mason in trmoglavica redovnica, ponovitev filma - 12.00 Glasbena skrinja - 12.10 Reportaže iz tujine - 13.00 Čas v sliki - 13.10 Tri dame ob žaru - 14.20 Noč v Casinoku, komedija - 15.45 Evropski turizem - 16.00 Otroški spored - 17.00 Mini Čas v sliki - 17.10 Spored po željah - 18.00 Čas v sliki - 18.05 Me ženske - 18.30 Muenchen - Čena v Hamburgu - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Sport - 20.15 Zmehajava v razrehi - Učitelj, komedija - 21.45 Pogledi s strani - 21.55 Evropski poljski, Mlečna ulica, film - 22.50 Ujeti v oblasti, film - 0.20 Čas v sliki - 1.55 Tisoč mojstrov in

TV MADZARSKA

6.03 Jutranji program - 7.00 Sončni vzhod - 9.00 Čez dan, program informativnega urednitva - 9.30 Svet je čudoviti, serija - 10.30 Vitezja polja, serija - 11.30 Igra - 12.00 Opoldanski zvon in saldo - 12.12 Za mlado - 12.27 Nemci v žarku - 12.40 Sorcini - 12.55 Priradno zdravilstvo - 16.00 Dnevnik - 16.10 Nacionalni zakladi, Eger, 3. del - 16.25 Oblast in svet, serija - 17.15 Glasba - 17.35 Teleskop - 19.00 Ali veste kaj o njih? - 18.35 V gosteh - 19.00 Vprašanja kristjanov - 19.07 Večerna pravljica - 19.30 Dnevnik, telesport - 20.15 56 minut v tvoj 56 - 21.15 Malo mesto, madžarska serija - 21.50 Kipi - 22.05 Novi svet - 22.40 Kraj danja, nemška kriminalka - 0.20 Dnevnik - 0.25 Dnevnik BBC-ja

RTL

6.00 Poročila - 7.00 Dobro jutro, Nemčija - 9.00 Šef - 10.00 Bogati in lepi - 11.00 Vročna nagrada - 11.30 Opoldanski dvojevi - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Springfeldova zgodba - 13.20 Kalifornijski klan - 15.00 Umori so njen konj - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Kdo je tukaj šef? - 17.30 Grozljivo prijazna družina - 18.00 Enajst 99 - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Ne odhajaj nikoli brez poljuba, film - 22.15 Stern tv-magazin - 23.15 Muzične sanje, studijska - 0.40 Grozljivo prijazna družina - 1.30 Kdo je tukaj šef?

7. SEPTEMBER TOREK

TV SLOVENIJA 1

10.40 Otroški program - 11.10 Univerzitetni razgledi - 11.40 Komfiktne situacije - 12.15 Zlobin v ulici Hoodle, drama - 1. del - 13.00 Poročila - 13.45 Soproina noč - 16.05 Sedma steza - 16.25 Tuma serija - 17.00 Dnevnik 1 - 17.10 Pozabljena skla, ameriška serija - 17.35 Snorčki - 18.00 Zgodba ameriška serija - 17.35 Snorčki - 18.00 Studio Maribor - 18.45 Pari, tv igra - 19.10 Risanka - 19.30 Dnevnik 2 - 20.05 Zariče - 20.45 Magija in moča - 15.45 Omižje - 17.00 Blood/lymki most, amer. nanaizanka - 17.25 Sova - 18.45 Analična mehanka - 19.30 Dnevnik 2 - 20.05 Moderska, poljska nadaljevanje - 21.35 Omižje - 22.25 Videospion - 23.05 Svet poroka - 23.55 Slika na sliko - 23.55 Poročila

HTV 1

8.10 Poročila - 8.15 Slika na sliko - 9.00 Majhen svet - 9.30 1001 Ameriška - 10.00 Poročila - 10.05 Poletni solski program - 11.00 Beverly Hills - 12.00 Poročila - 12.05 Zvezda vodnica - 12.50 Risanka - 13.05 Monofon - 13.35 Zgodbe iz Monticella - 14.05 Pravila dejavnosti - 15.05 Brooklynski most - 16.00 Poročila - 16.10 Otroški spored - 16.45 Senčnik - 18.00 Poročila - 18.05 Pravila dejavnosti - 18.35 Santa Barbara - 19.30 Dnevnik 1 - 20.05 Lato - 20.10 Folle a tuar, francoski film - 21.15 Dokumentarna oddaja - 22.35 Dnevnik 2 - 23.00 Slika na sliko - 23.55 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Časovje šov - 9.30 Klub za starejše - 10.15 Pinophthum - 10.30 Junak z n paketirom, ponovitev - 12.05 Sportna arena - 13.10 Tri dame ob žaru - 14.20 Noč v Casinoku, komedija - 15.45 Evropski turizem - 16.00 Otroški spored - 17.00 Mini Čas v sliki - 17.10 Spored po željah - 18.00 Čas v sliki - 18.05 Mi - 18.30 Muenchen - Čena v Hamburgu - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Sport - 20.15 Sprotna arena - 21.15 Pogledi s strani - 21.25 Perry Mason in trmoglavica redovnica, ponovitev filma - 22.50 Ujeti v oblasti, film - 0.20 Čas v sliki - 1.55 Tisoč mojstrov in

TV MADZARSKA

6.03 Jutranji program - 7.00 Sončni vzhod - 9.00 Čez dan, program informativnega urednitva - 9.30 Svet je čudoviti, serija - 10.30 Vitezja polja, serija - 11.30 Igra - 12.00 Opoldanski zvon in saldo - 12.12 Za mlado - 12.27 Nemci v žarku - 12.40 Sorcini - 12.55 Priradno zdravilstvo - 16.00 Dnevnik - 16.10 Nacionalni zakladi, Eger, 3. del - 16.25 Oblast in svet, serija - 17.15 Glasba - 17.35 Teleskop - 19.00 Ali veste kaj o njih? - 18.35 V gosteh - 19.00 Vprašanja kristjanov - 19.07 Večerna pravljica - 19.30 Dnevnik, telesport - 20.15 56 minut v tvoj 56 - 21.15 Malo mesto, madžarska serija - 21.50 Kipi - 22.05 Novi svet - 22.40 Kraj danja, nemška kriminalka - 0.20 Dnevnik - 0.25 Dnevnik BBC-ja

RTL

6.00 Poročila - 7.00 Dobro jutro, Nemčija - 9.00 Šef - 10.00 Bogati in lepi - 11.00 Vročna nagrada - 11.30 Opoldanski dvojevi - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Springfeldova zgodba - 13.20 Kalifornijski klan - 15.00 Umori so njen konj - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Kdo je tukaj šef? - 17.30 Grozljivo prijazna družina - 18.00 Enajst 99 - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Ne odhajaj nikoli brez poljuba, film - 22.15 Stern tv-magazin - 23.15 Muzične sanje, studijska - 0.40 Grozljivo prijazna družina - 1.30 Kdo je tukaj šef?

6. SEPTEMBER PONEDELJEK

TV SLOVENIJA 1

11.35 Hovi!, anal. nanaizanka - 11.35 Driji svet - 12.25 Znanje za znanje - 13.00 Poročila - 13.05 Alpe-Donava-Jadrano - 13.30 Sportni pregledi - 15.55 Homo turisticus - 16.25 Dohet dan - Koroska - 17.00 Dnevnik 1 - 17.10 Radio, vedni Tehek - 17.15 Otroški spored - 18.00 Studio Maribor - 18.45 Pari, tv igra - 19.10 Risanka - 19.30 Dnevnik 2 - 20.05 Zariče - 20.45 Magija in moča - 15.45 Omižje - 17.00 Blood/lymki most, amer. nanaizanka - 17.25 Sova - 18.45 Analična mehanka - 19.30 Dnevnik 2 - 20.05 Moderska, poljska nadaljevanje - 21.35 Omižje - 22.25 Videospion - 23.05 Svet poroka - 23.55 Slika na sliko - 23.55 Poročila

HTV 1

8.10 Poročila - 8.15 Slika na sliko - 9.00 Jaz, lutkar - 9.15 Svetni ljube - 9.30 1001 Ameriška - 10.05 Poletni solski program - 11.00 Beverly Hills - 12.00 Poročila - 12.05 Zvezda vodnica - 12.50 Risanka - 13.05 Monofon - 13.35 Zgodbe iz Monticella - 14.05 Pravila dejavnosti - 15.05 Brooklynski most - 16.00 Poročila - 16.10 Otroški spored - 16.45 Senčnik - 18.00 Poročila - 18.05 Pravila dejavnosti - 18.35 Santa Barbara - 19.30 Dnevnik 1 - 20.05 Lato - 20.10 Folle a tuar, francoski film - 21.15 Dokumentarna oddaja - 22.35 Dnevnik 2 - 23.00 Slika na sliko - 23.55 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Časovje šov - 9.30 Klub za starejše - 10.15 Pinophthum - 10.30 Junak z n paketirom, ponovitev - 12.05 Sportna arena - 13.10 Tri dame ob žaru - 14.20 Noč v Casinoku, komedija - 15.45 Evropski turizem - 16.00 Otroški spored - 17.00 Mini Čas v sliki - 17.10 Spored po željah - 18.00 Čas v sliki - 18.05 Mi - 18.30 Muenchen - Čena v Hamburgu - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Sport - 20.15 Sprotna arena - 21.15 Pogledi s strani - 21.25 Perry Mason in trmoglavica redovnica, ponovitev filma - 22.50 Ujeti v oblasti, film - 0.20 Čas v sliki - 1.55 Tisoč mojstrov in

TV MADZARSKA

6.03 Jutranji program - 7.00 Sončni vzhod - 9.00 Čez dan, program informativnega urednitva - 9.30 Svet je čudoviti, serija - 10.30 Vitezja polja, serija - 11.30 Igra - 12.00 Opoldanski zvon in saldo - 12.12 Za mlado - 12.27 Nemci v žarku - 12.40 Sorcini - 12.55 Priradno zdravilstvo - 16.00 Dnevnik - 16.10 Nacionalni zakladi, Eger, 3. del - 16.25 Oblast in svet, serija - 17.15 Glasba - 17.35 Teleskop - 19.00 Ali veste kaj o njih? - 18.35 V gosteh - 19.00 Vprašanja kristjanov - 19.07 Večerna pravljica - 19.30 Dnevnik, telesport - 20.15 56 minut v tvoj 56 - 21.15 Malo mesto, madžarska serija - 21.50 Kipi - 22.05 Novi svet - 22.40 Kraj danja, nemška kriminalka - 0.20 Dnevnik - 0.25 Dnevnik BBC-ja

RTL

6.00 Poročila - 7.00 Dobro jutro, Nemčija - 9.00 Šef - 10.00 Bogati in lepi - 11.00 Vročna nagrada - 11.30 Opoldanski dvojevi - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Springfeldova zgodba - 13.20 Kalifornijski klan - 15.00 Umori so njen konj - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Kdo je tukaj šef? - 17.30 Grozljivo prijazna družina - 18.00 Enajst 99 - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Ne odhajaj nikoli brez poljuba, film - 22.15 Stern tv-magazin - 23.15 Muzične sanje, studijska - 0.40 Grozljivo prijazna družina - 1.30 Kdo je tukaj šef?

5. SEPTEMBER NEDELJA

TV SLOVENIJA 1

10.15 Živ ZAV - 11.05 Huskabeery Firm in nje govi prijatelji - 11.30 Obzorja duha - 12.00 Revija ljubljanskih zborov - 12.30 Anambel Slovanija - 13.00 Poročila - 13.05 Sportni pregledi - 15.55 Homo turisticus - 16.25 Dohet dan - Koroska - 17.00 Dnevnik 1 - 17.10 Radio, vedni Tehek - 17.15 Otroški spored - 18.00 Studio Maribor - 18.45 Pari, tv igra - 19.10 Risanka - 19.30 Dnevnik 2 - 20.05 Zariče - 20.45 Magija in moča - 15.45 Omižje - 17.00 Blood/lymki most, amer. nanaizanka - 17.25 Sova - 18.45 Analična mehanka - 19.30 Dnevnik 2 - 20.05 Moderska, poljska nadaljevanje - 21.35 Omižje - 22.25 Videospion - 23.05 Svet poroka - 23.55 Slika na sliko - 23.55 Poročila

HTV 1

8.10 Poročila - 8.15 Slika na sliko - 9.00 Jaz, lutkar - 9.15 Svetni ljube - 9.30 1001 Ameriška - 10.05 Poletni solski program - 11.00 Beverly Hills - 12.00 Poročila - 12.05 Zvezda vodnica - 12.50 Risanka - 13.05 Monofon - 13.35 Zgodbe iz Monticella - 14.05 Pravila dejavnosti - 15.05 Brooklynski most - 16.00 Poročila - 16.10 Otroški spored - 16.45 Senčnik - 18.00 Poročila - 18.05 Pravila dejavnosti - 18.35 Santa Barbara - 19.30 Dnevnik 1 - 20.05 Lato - 20.10 Folle a tuar, francoski film - 21.15 Dokumentarna oddaja - 22.35 Dnevnik 2 - 23.00 Slika na sliko - 23.55 Poročila

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Časovje šov - 9.30 Klub za starejše - 10.15 Pinophthum - 10.30 Junak z n paketirom, ponovitev - 12.05 Sportna arena - 13.10 Tri dame ob žaru - 14.20 Noč v Casinoku, komedija - 15.45 Evropski turizem - 16.00 Otroški spored - 17.00 Mini Čas v sliki - 17.10 Spored po željah - 18.00 Čas v sliki - 18.05 Mi - 18.30 Muenchen - Čena v Hamburgu - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Sport - 20.15 Sprotna arena - 21.15 Pogledi s strani - 21.25 Perry Mason in trmoglavica redovnica, ponovitev filma - 22.50 Ujeti v oblasti, film - 0.20 Čas v sliki - 1.55 Tisoč mojstrov in

TV MADZARSKA

6.03 Jutranji program - 7.00 Sončni vzhod - 9.00 Čez dan, program informativnega urednitva - 9.30 Svet je čudoviti, serija - 10.30 Vitezja polja, serija - 11.30 Igra - 12.00 Opoldanski zvon in saldo - 12.12 Za mlado - 12.27 Nemci v žarku - 12.40 Sorcini - 12.55 Priradno zdravilstvo - 16.00 Dnevnik - 16.10 Nacionalni zakladi, Eger, 3. del - 16.25 Oblast in svet, serija - 17.15 Glasba - 17.35 Teleskop - 19.00 Ali veste kaj o njih? - 18.35 V gosteh - 19.00 Vprašanja kristjanov - 19.07 Večerna pravljica - 19.30 Dnevnik, telesport - 20.15 56 minut v tvoj 56 - 21.15 Malo mesto, madžarska serija - 21.50 Kipi - 22.05 Novi svet - 22.40 Kraj danja, nemška kriminalka - 0.20 Dnevnik - 0.25 Dnevnik BBC-ja

RTL

6.00 Poročila - 7.00 Dobro jutro, Nemčija - 9.00 Šef - 10.00 Bogati in lepi - 11.00 Vročna nagrada - 11.30 Opoldanski dvojevi - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Springfeldova zgodba - 13.20 Kalifornijski klan - 15.00 Umori so njen konj - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Kdo je tukaj šef? - 17.30 Grozljivo prijazna družina - 18.00 Enajst 99 - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Ne odhajaj nikoli brez poljuba, film - 22.15 Stern tv-magazin - 23.15 Muzične sanje, studijska - 0.40 Grozljivo prijazna družina - 1.30 Kdo je tukaj šef?

4. SEPTEMBER SOBOTA

TV SLOVENIJA 1

10.45 Radovedni Tehek - 11.05 Snorčki, risatoka - 11.30 Otroški spored - 12.10 Zgodbe iz Revija ljubljanskih zborov - 12.30 Anambel Slovanija - 13.00 Poročila - 13.05 Sportni pregledi - 15.55 Homo turisticus - 16.25 Dohet dan - Koroska - 17.00 Dnevnik 1 - 17.10 Radio, vedni Tehek - 17.15 Otroški spored - 18.00 Studio Maribor - 18.45 Pari, tv igra - 19.10 Risanka - 19.30 Dnevnik 2 - 20.05 Zariče - 20.45 Magija in moča - 15.45 Omižje - 17.00 Blood/lymki most, amer. nanaizanka - 17.25 Sova - 18.45 Analična mehanka - 19.30 Dnevnik 2 - 20.05 Moderska, poljska nadaljevanje - 21.35 Omižje - 22.25 Videospion - 23.05 Svet poroka - 23.55 Slika na sliko - 23.55 Poročila

HTV 1

8.10 Poročila - 8.15 Slika na sliko - 9.00 Odlajaja za otroke - 10.00 Poročila - 10.05 Življenjski stil - 10.50 Risanka - 11.15 PRO POP rock - 12.00 Poročila - 12.05 Zvezda vodnica - 12.50 Risanka - 13.05 Monofon - 13.35 Zgodbe iz Monticella - 14.00 Poročila - 14.05 Alo, alo - 14.35 Brooklynski most - 15.05 Pravila dejavnosti - 16.00 Poročila - 16.10 Otroški spored - 16.45 Senčnik - 18.00 Poročila - 18.05 Pravila dejavnosti - 18.35 Santa Barbara - 19.30 Dnevnik 1 - 20.05 Lato - 20.10 Folle a tuar, francoski film - 21.15 Dokumentarna oddaja - 22.35 Dnevnik 2 - 23.15 Slika na sliko - 0.00 Poročila - 0.15 Noč, ameriški film

TV AVSTRIJA 1

9.00 Čas v sliki - 9.05 Časovje šov - 9.30 Klub za starejše - 10.15 Pinophthum - 10.30 Junak z n paketirom, ponovitev - 12.05 Sportna arena - 13.10 Tri dame ob žaru - 14.20 Noč v Casinoku, komedija - 15.45 Evropski turizem - 16.00 Otroški spored - 17.00 Mini Čas v sliki - 17.10 Spored po željah - 18.00 Čas v sliki - 18.05 Mi - 18.30 Muenchen - Čena v Hamburgu - 19.30 Čas v sliki - 20.00 Sport - 20.15 Sprotna arena - 21.15 Pogledi s strani - 21.25 Perry Mason in trmoglavica redovnica, ponovitev filma - 22.50 Ujeti v oblasti, film - 0.20 Čas v sliki - 1.55 Tisoč mojstrov in

TV MADZARSKA

6.03 Jutranji program - 7.00 Sončni vzhod - 9.00 Čez dan, program informativnega urednitva - 9.30 Svet je čudoviti, serija - 10.30 Vitezja polja, serija - 11.30 Igra - 12.00 Opoldanski zvon in saldo - 12.12 Za mlado - 12.27 Nemci v žarku - 12.40 Sorcini - 12.55 Priradno zdravilstvo - 16.00 Dnevnik - 16.10 Nacionalni zakladi, Eger, 3. del - 16.25 Oblast in svet, serija - 17.15 Glasba - 17.35 Teleskop - 19.00 Ali veste kaj o njih? - 18.35 V gosteh - 19.00 Vprašanja kristjanov - 19.07 Večerna pravljica - 19.30 Dnevnik, telesport - 20.15 56 minut v tvoj 56 - 21.15 Malo mesto, madžarska serija - 21.50 Kipi - 22.05 Novi svet - 22.40 Kraj danja, nemška kriminalka - 0.20 Dnevnik - 0.25 Dnevnik BBC-ja

RTL

6.00 Poročila - 7.00 Dobro jutro, Nemčija - 9.00 Šef - 10.00 Bogati in lepi - 11.00 Vročna nagrada - 11.30 Opoldanski dvojevi - 12.00 Opoldanski magazin - 12.30 Springfeldova zgodba - 13.20 Kalifornijski klan - 15.00 Umori so njen konj - 16.00 Hans Meiser - 17.00 Kdo je tukaj šef? - 17.30 Grozljivo prijazna družina - 18.00 Enajst 99 - 18.45 Poročila - 19.10 Eksplozivno - 19.40 Dobri časi, slabi časi - 20.15 Ne odhajaj nikoli brez poljuba, film - 22.15 Stern tv-magazin - 23.15 Muzične sanje, studijska - 0.40 Grozljivo prijazna družina - 1.30 Kdo je tukaj šef?

3. SEPTEMBER PETEK

TV SLOVENIJA 1

9.35 Hovi!, anal. nanaizanka - 10.00 Za kralja, francoski film - 12.25 Ze veste - 13.00 Poročila - 13.05 Sportni pregledi - 15.55 Homo turisticus - 16.25 Dohet dan - Koroska - 17.00 Dnevnik 1 - 17.10 Radio, vedni Tehek - 17.15 Otroški spored - 18.00 Studio Maribor - 18.45 Pari, tv igra - 19.10 Risanka - 19.30 Dnevnik 2 - 20.05 Zariče - 20.45 Magija in moča - 15.45 Omižje - 17.00 Blood/lymki most, amer. nanaizanka - 17.25 Sova - 18.45 Analična mehanka - 19.30 Dnevnik 2 - 20.05 Moderska, poljska nadaljevanje - 21.35 Omižje

motorna vozila

Ford
S.O.S. Company
 6900 MURSKA SOBOTA, veščica 4e
 telefon 069/23 507, fax: 23 507

PRODAJAMO:
 - FORD FIESTA, 1.1 C, cena 17.500 DEM
 - FORD ESCORT 1.6 CLX 16 V, cena 25.200,00 DEM
 - FORD MONDEO 1.6 CL 16 V, cena 32.000,00 DEM

GOLF D, letnik 84, prevoženih 105.000 km, prodam. Tel.: 62 103. m785
GOLF JGL, letnik 80/12, prodam. Tel.: 70 316. m796
ZASTAVO 750, letnik 1983, 45.000 prevoženih km, prodam. Kristanci 7, Križevci pri Ljutomeru, tel.: 82 601, popoldan. m9330
ZASTAVO 101 GTL 55, rahlo karambolirano, in pralni stroj Gorenje prodam. Tel.: 87 617. m9331
DAIHATSU SCHARADE, letnik 85, ugodno prodam. Tel.: 51 216. m830
FIAT 126 P, letnik 81, registriran eno leto, prodam. Žižki 54 a. m803
MERCEDES 406 D, registriran do avgusta 94, vozen z B-kategorijo, letnik 1970, generalno obnovljen, ugodno prodam. Informacije tel.: 43 276. m805
ZASTAVO POLLY, letnik 85, registrirano do julija 94, ugodno prodam. Tel.: 43 276. m805
R 18, letnik 1979, karamboliran, registriran do novembra 1993, prodam. Sotina 4, tel.: 57 131. m818
BMW 318 i, letnik 80, registriran do 7. 94, dodatno opremljen, prodam. Horvat, Nemčavci 10, tel.: 24 718. m827

SATELITSKI KOMPLETI!

Montaža, prodaja, servis! Ugodno posojilo na 3, 7 in 13 obrokov. Informacije: (062) 731 443, vsak dan pa 16. uri.

ZASTAVO 101, staro 4 leta, ugodno prodam. Tel.: 24 237. m828
FLORIDO, 1990, registrirano do 3. 94, dodatno opremljeno, prodam: 069 46 109. m833
KADETT 1,3 S GT, letnik 86, prevoženih 77.000 km, lepo ohranjen, prodam. Puconci 202, Tel.: 45 157. m835
ZASTAVO 101, letnik 84, prodam za 2.000 DEM in moped APN 6 prodam za 20.000 SIT. Franc Mulec, Okoslavci 43, Videm ob Ščavnici. m844
ZASTAVO 101, letnik 82, prevoženih 44.000 km, prvi lastnik, prodam. Kupšinci 23. m845
WARTBURG 1,3 LIMUZINA, GOLF, MOTOR, prevoženih 36.000 km, registriran do septembra 1994, ugodno prodam. Tel.: 069 21 636. m847
PEUGEOT 205 GT 84 IN CITROEN BX 83 prodam. Zoran Horvat, St. Rozmana 8, M. Sobota. m852
MAZDO 323 F 1,6 i, letnik 91, črne barve, 17.700 DEM, prodam. Tel.: 40 251, od 15. do 19. ure. m854
FLORIDO, prevoženih 30.000 km, registrirano do junija 94, prodam. Bratovci 124 a. m862
TAM 75 T 5 B, letnik 1980, nosilnost 2,3 tone, s cerado, kleparsko-ličarsko obnovljen, s tehničnim pregledom, prevoženih 30.000 km, prodam. Tel.: 89 065. m9335
ZASTAVO 101, letnik 1978, prevoženih 83.000 km, garazirano, kleparsko-ličarsko obnovljeno, z vso dodatno opremo, prodam. Tel.: 82 341. m9340
ŠKODO 120 L, letnik 1979, registrirano do 11. 8. 1994, ugodno prodam. Štefan Košar, Veščica 37, Ljutomer, m9339

SLUŠNI APARATI SIEMENS

TUDI V POMURJU

- Ugodne cene slušnih aparatov
- Najhitrejša pot do kakovostnega slušnega aparata
- Hitri servis in garancija zagotovljena
- Možnost manjših popravil in nakupa baterij

SIEMENS

Vaša partnerica od 9 do 13 ure

ABA OPTIKA

M. Sobota, Lendavska 8
 Telefon: 21 703

GATTON

SIEMENS
 Inf. tel.: (062) 513698

KAWASAKI 500 KLE, letnik 1993, prodam. Tel.: 82 929. m9338
JUGO 45, letnik 1985, malo rabljen, bele barve, registriran do aprila 94, nujno prodam. Marjan Slavič, Orehovski Vrh 40, G. Radgona. m4213

kmetijska mehanizacija

STISKALNICO za grozdje, hidravlično, 550l, prodam. Tel.: 48 278. m780
STROJ ZA LIČKANJE KORUZE prodam. Beznovci 40. m784
PRIKOLICO, 14-tonsko, na novo registrirano, prodam. Trnje 52. m794
KOMBANJ EPPL 211 H in puhalnik Tajfun ugodno naprodaj. G. Petrovci 70. m808
TRAKTOR IMT 542 prodam. Tel.: 45 545. m853

PICE IZ KMEČKE PEČI

Lovski dom Cankova

TRAKTOR FIAT ŠTÖRE s prednjim pogonom prodam. Kobilje 9 b. m861
DVOOSNI PRIKOLICI, 5 in 7 ton, prodam. Tel.: 069 82 580, 069 81 487. m9342
AGROIZBIRA, Slavko Prosen, trgovina prodaja najcenejše akumulatorje Vesna in Topla, gume za traktorje Barum, rezervne dele za traktorje Deutz, Ursus, Zetor, IMT Fiat Štore. Cene so ugodne. Pokličite nas in se prepričajte. Tel.: 064 324 802. mop

posesti

SOBO, ogrevano, s posebnim vodom, potrebuje starejša upokojenka. Veliko odsotna. Ponudbe po tel.: 21 741 ali Elza Lesar, Lendavska 8, M. Sobota, ves dan. m781
HIŠO, nedograjeno, v Bakovcih prodam. Informacije po tel.: 55 160. m782
STANOVANJE v M. Soboti išče mlada družina od 1.10. 1993, lahko tudi neopremljeno. Tel.: 23 177. m797
SOBO v Ljubljani oddam študentkam ali študentskemu paru. Tel.: 061 267 204. mop

VINOGRADNIKI

Vinske posode iz nerjaveče pločevine, raznih velikosti prodaja po zelo ugodnih cenah GORIČKA VAS, ŠALOVCI, d.o.o. tel., telefaks (069) 59 033.

ZDOMCI, POZOR! V Ravnan na Koroskem prodam hišo na lepi lokaciji, bližina avstrijske meje. Tel.: 0602 23 100. mop
GOZD, 48 arov v k.o. Pečarovci in 13 arov v k.o. Bokrački prodam. Vladimir Veren, Slovenske Konjice, tel.: 063 755 717. m725
TRAVNIK IN GOZD, akacijev, v Veržju prodam. Tel.: 87 201. m801
VINOGRAD, 18 arov, z leseno počitniško hišico, 12 km iz M. Sobote, pri asfaltni cesti, prodam. Tel.: 22 957. m826

BIOENERGIJA – ZDRAVJE

10 let prakse in izkušenj. Zagotovo pomaga v 90% primerov pri večjih telesnih in psihičnih problemih. Tel. 042 844-171 Igor Husadžič Mursko Središče

GARSONJERO v M. Soboti prodam ali menjam za večje stanovanje. Tel.: 32 910. m851
PARCELO, 12 arov, ob glavni cesti na Metincih, primerno za gospodarsko dejavnost, prodam. Informacije po tel.: 31 850, od 18. do 21. ure, razen ob koncu tedna. m859
KMEČKO HIŠO, starejšo, z gospodarskim poslopjem, 18 arov starejšega sadovnjaka, 1 ha njiv, 50 arov gozda ugodno prodamo v Nuskovi, Gizela Peček, tel.: 062 511 600 ali 57 099. m863
NJIVO, 1 ha 26 arov, na območju Sebeborec, prodam. Cena po dogovoru. Informacije Filovci 168. m865
SOBO, 18 m², primerno za pisarno ali mimo obrt (najraje šivilstvo), dam v najem. Tel.: 21 078. m753
SOBO s posebnim vodom, ogrevano, s kopalnico, oddam resnemu študentu. Tel.: 062 39 533. m863
MLAD ZAKONSKI PAR brez otrok vzame v najem počitniško hišico v Savudriji, zunaj sezone. Plačilo po dogovoru. Informacije po tel.: 32 373. m831
STANOVANJSKO HIŠO na 18-arski parceli v Dolini prodam, tel.: 76 050, mle

TRISOBNO LASTNIŠKO STANOVANJE v M. Soboti prodam. Tel.: 23 430, od 10. do 12. ure in od 18. do 20. ure. m829
VINOGRAD prodam. Kapela, Franc Rauter, Turjanski Vrh 10. m838
NJIVO, 60 arov, prodam. Kosi, Brodarska 32, Krog, tel.: 26 139. m840
NJIVO, 28 arov, na Beltinskem (Konjšček), prodam. Tel.: 24 148. m846

živali

KRAVE breje prodam, lahko tudi na posojilo. Gomboc, Gerlinci 109. m788
DVE KRAVI, ena breja 7 mesecev, druga s teletom, prodam. Emil Marič, M. Cruci 6, tel.: 46 764. m813
DOMAČE ZAJCE prodam. G. Slaveči 110. m849
KRAVE po izbiri in brejo telico prodam. Podlessek, Pečarovci 7. m864
PUJSKE in jugo 45, letnik 90, 20.000 prevoženih km, prodam. Satahovi 5 c. m866
KRAVO, staro 3 leta, rodovniško, kontrola A, 7 mesecev brejo z 2. teletom, prodam. Skledar, Pod Logom 17, Turnišče. mop
NESNICE, MLADE JARČICE, PASMES GOLDEN KOMET super, rjave, uvoz iz Nemčije, cepljene, prodajamo po zelo ugodni ceni, tik pred nesnostjo, po 500 SIT. Vsak, ki kupi 10 jarčic, dobi eno zastoj (akcijska prodaja). Naročila sprejemamo in dajemo vse informacije v gostilni Anice Benčec v Bakovcih, tel.: 43 070, ali pri Darinki Zamuda, Galušak 6 (zidarstvo), tel.: 68 044. mop
NESNICE, MLADE JARČICE, PASMES GOLDEN KOMET super, rjave, uvoz iz Nemčije, cepljene, prodajamo po zelo ugodni ceni, tik pred nesnostjo, po 500 SIT. Vsak, ki kupi 10 jarčic, dobi eno zastoj (akcijska prodaja). Naročila sprejemamo in dajemo vse informacije v gostilni Tibija Horvata v Nemčavcih, tel.: 24 393, ali v gostilni Železen v Beznovcih, tel.: 49 025. mpp

razno

ELEKTRONSKO HARMONIKO HOHNER, 120-basno, zvočnike, trisestenske, in mikrofone po izbiri prodam. Potočnjak, Vadarci 31, tel.: 49 284. m806
ZAMRZOVALNO OMARO, 220l, zelo malo rabljeno, skoraj novo, prodamo. Tel.: 24 863, zvečer. mtu
BELO VINO, 700l (rizling, šipon), prodamo. Tel.: 82 156. m9326
CENTRALNO PEČ EMO 23, malo rabljeno, prodam. Tel.: 55 199. m783

M-SAT

STEREO SATELITSKI SPREJEMNIK S 120 PROGRAMI IN TAKOJSNJO MONTAŽO ŽE ZA 498 DEM. MOŽNOST OBROČNEGA ODPLAČEVANJA. Tel.: (069) 23 433

ŠTEDILNIK za centralno ogrevanje Gorenje MIV, star 3 leta, prodam. Zoltan Perš, V. Gomila 85. m856
KD BAKOVCI začenja v nedeljo, 5. 9. 1993, ob 9.00 tečaj za šolanje službenih psov na vadišču v Bakovcih. m857
OTROŠKO POSTELJO z vzmetnico, malo rabljeno, prodam. Tel.: 24 148. m858
RAZNE KOSE POHIŠTVA, posteljnine in montažno garažo, zaradi selitve, prodam. Luthar, Mladinska 44, tel.: 23 585, zvečer. m723
HI-FI KOMPONENTE, 2 x dvojni kasetofon, mešalno mizo, CD-player, ojačevalac, zvočnik, equalizer in analogni gramofon prodam. Informacije do 15. ure po tel.: 21 064 ali v Puconcih 185. mop
KLAVIATURI KAWA I FS 640 (NOVE) IN CASIO MT 540 prodam. Tel.: 82 438. m9336
HIPOTEKARNI GOTOVINSKI KREDITI, 12,5%, nespremenjeno, do 4 let, do 40.000 DEM, za nakup Peugeotovih avtomobilov, posebni popusti, tel., telefaks: 82 743. m9341
NINTENDO IN COMMODORE 64 z igrami in literaturo prodam. Reščič, Črešnjevci 144, G. Radgona. m4212

Podjetje ZECHMEISTER

7444 Unterloisdorf 2 pri Oberbulendorfu tel. 9943 2611 22 71 avtotel. 0663 20 685

Ugodna prodaja rabljenih tovornjakov znamke MERCEDES in STEIRER z nosilnostjo 1 do 10 ton z FI-transporterjem ali brez njega.

KORUZO, 70 arov, za silažo ali v zrnju prodam. Štefan Vučko, Srednja Bistrica 17, tel.: 70 320. m811
KORUZO, luščeno na njivi, 1 ha, prodam. Premoša, Št. Kovača 50, Turnišče. m814
GROZDJE z brajd, črno in belo, prodam. Polana 24 pri Murski Soboti, tel.: 24 705. m815
POHIŠTVO ZA SPALNICO, rabljeno, prodam. Dol. Bistrica 109. m817
LADJSKI POD, 435 SIT, z dostavo, smrekov, suh 4m, 7cm, I. kak. razred, prodam. Tel.: 063 333 43. m820
KORUZO za silažo prodam. Tel.: 24 779. m821

Ford
S.O.S. Company
 6900 MURSKA SOBOTA, veščica 4e
 telefon 069/23 507, fax: 23 507

IŠČEMO PODDEALERJA - PRODAJALCA IN SERVISERJA FORDOVIH VOZIL IN REZERVNIH DELOV ZA OBMOČJE OBČIN LENDAVA, G. RADGONA, LJUTOMER IN ORMOŽ. ZANTERESIRANI NAJ SE DO 10. SEPTEMBRA 1993 pisno prijavijo z opisom strokovne izobrazbe in življenjskih izkušenj ter poslovnih prostorov, primernih za prodajo in servisiranje FORDOVH avtomobilov.

KORUZO z njive za zeleno siliranje prodam. Tel.: 62 394. m4214
500l vina, rizling, šipon, z analizo, prodam. Gaberje 11 a. mle
TEHTNICO, visečo, novo, možno tehtanja do 210kg, prodam. Tel.: 063 34 071. mpp
LEPA SUHA BUKOVA DRVA prodam Dostava na dom. Tel.: 063 772 517. m833
KORUZO z njive, krmno peso in slamo-reznicno prodam. Kapca 134, pri tehtnici. mle

PREKLICIJEM veljavnost hranilne knjžice št. 55620-9, izdane pri HKS Panoonka M. Sobota, Martin Smej, Lipa 7. m786
KORUZO za silažo in drobljenje (miksanje) prodam. Tel.: 48 431. m787
PREKLICIJEM veljavnost hranilne knjžice št. 14318-0, izdane pri HKS Panoonka M. Sobota, Franc Legen, Lipa 53. m789
FRANOSKO POSTEJO in sedežno garnituro ugodno prodam. Tel.: 31 507, Lepoša, Lendavska 53. m791
PREKLICIJEM veljavnost hranilne knjžice št. 389700, izdane pri HKS Panoonka, M. Sobota, Miroslav Vurcer, Gradišče 37. m793
4 VINSKE SODE, 200 do 300l, prodam. Ivanci 32. m795
AVTORADIO BLAUPUNKT z zvočniki Pioneer, 40W, in anteno z ojačevalnikom prodam za 27.000 SIT. Tel.: 70 316. m796

REDNO ALI POGODBENO zaposlimo potnike za prodajo prehrablenih, papirnih in tehničnih artiklov po slovenskih trgovinah. Na voljo osebni avto. Pisne prijave z opisom izkušenj pošljite čimprej na SECOM, d. o.o., Podjunska 17, Ljubljana.

GROSISTIČNA PRODAJA NAGROBNIH SVEČ, velike 90, srednje 65 in male 50 SIT. Trgovina Rugej, Černelavci, tel.: 32 920. m823
PARAFIN po najnižji ceni zelo ugodno prodam. Tel.: 32 920. m823
POHIŠTVO ZA SPALNICO prodam po ugodni ceni. Franc Rezar, St. Kovača 25, Rakičan. m824
AVTOPRIKOLICO prodam. Petanjci 76, tel.: 46 572, po 15. uri. m825
FERDO DOMJAN obvešča javnost, da zaradi vročite ločitve in dokler ločitev ni pravomočna na sodišču, nihče ne more kupiti preminčnin in nepremičnin od Pavle Domjan iz Predanovec 21 a, ker ona ni edini lastnik. Istočasno preključem koriščenje mojih osebnih listin. m831
VŽIGALNIKE na žarilno nitko prodam za 600 SIT. Tel.: 45 298. m832
SOD za vino, 135l, nov, stiskalnice za grozdje, 25l, in čb televizor Gorenje prodam. Tel.: 21 169, Gederovska 36, Černelavci. m834
GROZDJE in koruzo za silažo ali v zrnju prodam. Tel.: 48 220. m836
KORUZO, 50 arov za silažo, prodam. Houza 42, tel.: 76 508. m839
VINO, šmarnico, prodam. Bukovnica 8. m841
ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK, 4 plošče, rjav, širina 60cm, prodam. Informacije po tel.: 22 216. m842
HARMONIKO, 120-basno, prodam. Informacije tel.: 22 602. m843
KORUZO, svežo, DEA, 10 l, cena 20 SIT, prodam. Makoter, tel.: 31 073. m850

delo

NATAKARICO IN KUHARICO lahko pripravnico, sprejem. Tel.: 079. m798

storitve

EMAJLIRAMO obrabljene kopalnice vseh barvah, garancija. Tel.: 69 235. m726
POPRAVILA IN SERVISI za japonske motocikle Suzuki, Honda, Kawasaki, Yamaha in mopede. Telefon: 069 24 066. m750

V SPOMIN

Olgici Hari
 iz Križevca v Prekm.

Dokler si živila, smo te imeli radi. Dokler bomo mi živeli, te ne pozabimo.

2. septembra je minilo žalostno in boleče leto, odkar si nas za vedno zapustila. Ni minute, ni ure, da ne bi mislili nate. Ne moremo videti tvojega nasmejanega obraza, slišati tvoje lepe besede. Pristrčna hvala vsem, ki prinašate rože in prižigate sveče na njenem preranem grobu. Za vedno boš živela v naših srcih.

Stara mama z družino

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše drage tete Mariške

Marije Zelko

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste sočustvovali z nami, izrazili številna sožalja, si poklonili cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti.

Vsem še enkrat hvala, posebno tistim, ki se je boste še kdaj spomnili z lepo mislijo.

Vsi njeni

Delo in trpljenje tvoje je bilo življenje.

ZAHVALA

V 82. letu nas je zapustila naša draga mama, babica, prababica in sestra

Ana Pucko
 iz Renkovec

Ob nenadni izgubi naše drage mame se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrini in znancem, ki ste jo pospremili na njeni zadnji poti, nam izrekli sožalje ter darovali cvetje in za svete maše. Posebna hvala g. župniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govorniku za besede slovesa. Hvala vsem sosedom za vso pomoč, posebej še družini Alojza Pucka.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoci: hčerki Marija in Verona z družinama, vnuki, vnukinja, pravnuki, brata Štefan in Jože z družinama ter drugo sorodstvo

Nekje v tebi je bolečina bila, a zamahnil si z roko, močnejši sem, zmagal bom, pa vendar ni bilo tako.

ZAHVALA

V 50. letu nas je za vedno zapustil naš dragi mož, oče, stari oče, brat, tasi in prijatelj

Karel Novak
 iz Černelavca

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in vsem, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti, darovali cvetje, nam pa izrekli sožalje. Posebna hvala osebnemu ORL oddelku bolnišnice v Ljubljani in Rakičanu ter patronažni sestri za oskrbo. Hvala g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke, govorniku g. Celecu, gasilcem, upokojencem in Robiju za odigrano Tiso.

Vsem še enkrat iskrena hvala.

Žalujoci vsi njegovi

KORUZO, 70 arov, za silažo ali v zrnju prodam. Štefan Vučko, Srednja Bistrica 17, tel.: 70 320. m811
KORUZO, luščeno na njivi, 1 ha, prodam. Premoša, Št. Kovača 50, Turnišče. m814
GROZDJE z brajd, črno in belo, prodam. Polana 24 pri Murski Soboti, tel.: 24 705. m815
POHIŠTVO ZA SPALNICO, rabljeno, prodam. Dol. Bistrica 109. m817
LADJSKI POD, 435 SIT, z dostavo, smrekov, suh 4m, 7cm, I. kak. razred, prodam. Tel.: 063 333 43. m820
KORUZO za silažo prodam. Tel.: 24 779. m821

Zaman te iščejo naše oči,
zaman te kliče naše srce,
srce ljubeče v grobu spi,
nam pa solzijo se oči.

V SPOMIN

1. septembra sta minili dve žalostni leti, odkar nas je zapustil naš dragi mož, oče, dedek, sin in brat

Franc Gerenc̃er
iz Lemerja

Tižo, žalostno in boleče je ob tvojem grobu, vendar polno lepih spominov in dobrot, saj so nam to dali tvoje srce in pridne roke. Hvala vsem, ki se ga spominjate, mu prižigate sveče in prinašate cvetje.

Vsi tvoji najdražji

Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
tiha, nema je gomila,
kjer počivaš Kristijan si.

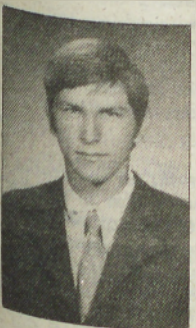
V SPOMIN

28. avgusta je minilo šest žalostnih let, odkar ni več med nami našega dragega sina, brata in vnuka

Kristjana Ciguta
iz Rankovec

Žalostno in boleče je stati ob tvojem majhnem grobu, ki beli cvetovi ga krasi, vendar polno lepih spominov nate ostalo nam je. Hvala vsem, ki se ustavite ob njegovem grobu, mu prinašate cvetje in prižigate sveče.

Vsi njegovi

Cvetič in srečen je bil najin dom,
a zdaj ko te ni več, edini sin moj,
je prazen in žalosten. Preselili so
te k očetu tvojemu, a mene bolno si
doma pustil.

ZAHVALA

V 39. letu je umrl dragi sin in oče

Vladimir Fartek
iz M. Sobote

Zahvaljujem se vsem sorodnikom, dobrim sosedom, športnim prijateljem in drugim za darovane vence in šopke, ki so prekrili njegov grob, in za izraženo sožalje. Posebna hvala g. župniku Novaku za slovo. Vsem še enkrat prisrčna hvala za vse.

Žaljujoča mama in vsi, ki so ga spoštovali in imeli radi

Sorodnikom, prijateljem in znancem sporočamo žalostno vest, da je v 80. letu umrl

Ignac Lebar
upokojenec
iz Gornje Bistrice 3

Od pokojnika smo se poslovili v ožjem družinskem krogu 25. 8. 1993.

Žaljujoči: vsi njegovi

Ni več trpljenja
in ne bolečin.
Kako je hiša srašno prazna,
odkar te zlata mama več ni.
Bila je prej tako prijazna,
zdaj čisto tuja se nam zdi.

ZAHVALA

V 69. letu je zastal korak naši dragi mami, babici, prababici in tašči

Rozaliji Gerenc̃er
iz Lendave

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno in od srca zahvaljujemo vsem sorodnikom, botrim, prijateljem, sosedom in znancem, ki ste jo cenili in spoštovali njeno veliko srce, ki poklonili cvetje in sveče, darovali za svete maše in jo v tako velikem številu pospremili na njeni zadnji poti. Posebna hvala g. duhovniku, osebju kirurškega oddelka bolnišnice Rakičan, dr. Jozetu in patronažni službi iz Lendave, ki so ji blažili bolečine. Piti-podjetju Lendava in M. Sobota ter podjetju Varis Lendava.

Vsem še enkrat velika hvala za izrečeno sožalje in za vsako lepo misel.

Žaljujoči vsi, ki smo jo imeli radi in jo spoštovali

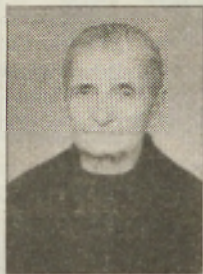
Mnogo prezgodaj, na vrhuncu svoje življenjske moči, nas je zapustil naš sodelavec

Mihael Buček

prodajalec na Petrolovem
bencinskem servisu

V globoki žalosti se poslavljamo

sodelavci Petrola

Skrb, delo in trpljenje
vajino je bilo življenje.

V SPOMIN

Boleč in žalosten je spomin na dan, ko nas je 12.2.1989 zapustila naša draga žena, mama in stara mama

Marija Franko
iz Markišavca

ZAHVALA

Z bolečino v srcu smo se 12.8.1993 poslovili od dragega očeta in starega očeta

Geze Franka
iz Markišavca

Najtopleje se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedu Bukviču, govorniku g. Glavaču in drugim sovaščanom. Posebna zahvala g. duhovniku, pevcem, gasilcem in vsem, ki so se prišli posloviti od dragega pokojnika.

Žaljujoča sin in hčerka z družinama

ZAHVALA

Gospod je k sebi poklical
nam dragega

Leopolda Kuzmiča

pleskarskega mojstra
v pokouju

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom in znancem za darovano cvetje in svete maše, darove v dobrodelne namene ter za izrečena ustna in pisna sožalja.

Zahvaljujemo se g. župniku, pevcem, govorniku g. Farkašu in družini Sabol.

Lepa hvala vsem, ki ste ga pospremili k počitku.

Žaljujoči: vsi njegovi

Ko v ranem jutru pučki so zapeli,
oznanjali so lep poletni dan,
nihče takrat še slutil ni,
da bo to žalosten dan,
ko umrl bo tvoj smehljaj,
zastal korak,
ugasnil svojih oči sijaj.

ZAHVALA

Tiho in brez slovesa nas je komaj v 56. letu starosti mnogo prezgodaj zapustil naš dragi mož, oče, dedi, tast in brat

Ernest Fujs
iz Puconca

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi se iskreno in od srca zahvaljujemo vsem sorodnikom, dobrim sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrekli sožalje, darovali vence, šopke in za sv. maše ter ga v tako velikem številu pospremili do njegovega preranega groba. Zahvaljujemo se g. duhovniku za pogrebni obred in pevcem za odpete žalostinke. Posebna hvala govornici Zlatici Temlin za poslovlilne in ganljive besede ob odprtem grobu. Hvala tudi kolektivoma Valilnice in Moravskih Toplic ter sodelavcem pri Pavlinjku iz M. Sobote. Hvala zdravniškemu osebju internega oddelka bolnišnice v Rakičanu za pomoč. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Puconci, 23. avgusta 1993

Z bolečino v srcih vsi, ki smo ga imeli zelo radi in ga bomo ohranili v trajnem spominu

Žaljujoči vsi, ki smo ga imeli radi in jo spoštovali

ZAHVALA

V 60. letu nas je zapustil naš dragi oče, brat in dedek

Štefan Rebrica
iz Bakovec

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in sosedom, ki ste ga med boleznijo bodrili in mu dajali upanje. Hvala vsem za izražena ustna in pisna sožalja, darovano cvetje in vsem, ki ste ga pospremili na zadnji poti. Posebna hvala družini Vogrinčič za pomoč. Zahvaljujemo se g. duhovniku za pogrebni obred, pevcem za odpete žalostinke in govornici KS za poslovlilne besede.

Vsi njegovi

V SPOMIN

Boleč je spomin na 6. september 1991, ko je mirno zaspala naša draga

Matilda Rebrica

Hvala vsem, ki se je kakorkoli spominjate.

Vsi njeni

Ljubljeni nam mož in očka, prekratko s tabo skupno nam je bilo življenje, v katerem smo delili radost, srečo in veselje. Zdaj pa v hladnem grobu spiš, v naših srcih pa živiš. Zapustil si nam sledove tvojih pridnih rok, zato te ne bomo nikoli pozabili, ker smo te iz srca ljubili.

ZAHVALA

21. avgusta nas je v 58. letu starosti zapustil naš dragi in nenadomestljivi mož, očka in brat

Mirko Rajnar
pleskarski mojster v pokouju,
iz M. Sobote

V globoki žalosti se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste nam v teh težkih in žalostnih trenutkih pomagali, nas tolažili in sočustvovali z nami, darovali za cvetje in svete maše. Hvala g. župniku Režonji za pogrebni obred in ganljivo slovo, cerkvenemu pevskemu zboru za odpete žalostinke, govornikom g. Eriki Hertl iz KS M. Sobota in g. Marjanu Stenovcu iz Maribora. Posebna zahvala medicinskemu osebju infektološkega in internega oddelka bolnišnice v M. Soboti, predvsem pa višji medicinski sestri Roziki za vsestransko pomoč med njegovo boleznijo. Vsem še enkrat iskrena hvala, ki ste ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

Žaljujoči: žena Elizabeta, sinova Mirko in Renato, hčerka Kornelija, sestra Irena in brat Štefan z družinama in drugo sorodstvo

Solza, žalost, bolečina
te zbudila ni,
a ostala je praznina,
ki hudo boli.

V SPOMIN

2. septembra mineva leto žalosti in bolečine, odkar nas je tragično zapustila draga hčerka in sestra

Olga Hari
iz Križevca v Prekmurju

Hvala vsem, ki se je spominjate ter se z dobro mislijo ustavite ob njenem grobu, prinašate cvetje in prižigate sveče.

Žaljujoči vsi njeni

Ko je bolečina prevelika,
se tudi solza posuši,
le duša nemo vpije,
zakaj več tebe ni.

V SPOMIN

Boleč je spomin na 1. september, ko nas je pred letom dni mnogo prezgodaj zapustila draga žena, mama in babica

Olga Čerpnjak
učiteljica v pokouju, iz Kuzme 24 a

Čas mineva, vso dobroto in ljubezen ti lahko vračamo le še s cvetjem in plameni sveče.

Mož Jože, hčerki Jasna in Lučka ter vnukinja Katja in vnuk Jure

Da ne boste mislili, da se soboški bančniki gledajo med seboj kot psi in mačke. Me dvema Pomurski banki konkurenčnina bankama se je začel zagrizen boj, katera bo pridobila Štefana Hajdinjaka za svojega zunanjega sodelavca - svetnika. Ali je to uspelo Daliborju Giderju iz SKB-ja ali Jančiju Kučanu iz Creditanstalta - Nove banke, boste izvedeli naslednjič.

Strokovna komisija prezidija je porabila več kot deset dni, da je ugotovila vzrok TRKA kočije, s katero so se popeljali po radgonskem sejmu Lojze Peterle, Jože Osterc in Ivan Obal-Idži. Natančnih vzrokov nismo mogli ugotoviti. Predpostavljamo pa, da do tega ne bi prišlo, če bil bil kočijaž Obalov brat, ta pa je žal v konkurenčni stranki.

Soboški župan si je v tem avgustovskem času obrusil nekaj parov čevljev iz telečjega boksa. (Upajmo, da službenih.) Vse to pa zaradi soboškega SEPTEMBERFESTA. Da vseeno ne bi prišlo do velike obrabe čevljev, se je sedaj usedel in riše nov plakat za SEPTEMBERFEST. Oddahnil si je tudi, ko je podpisal pogodbo za izvedbeni inženiring SEPTEMBERFESTA s Podjetjem TRIS, d.o.o. Gospod Filo si je že zategnil kravato in začel hujšati.

Prezidij je izvedel, da bo osrednja manifestacija na SEPTEMBERFESTU podiranje spomenika znage. Gerenčer je avtor idejnega načrta, saj ga je »podir« s prvega plakata. Dejansko pa ga bodo podirali Jeni Sapač & comp. Nadzor nad deli, izvedbo in varnostjo so že prevzeli Bela in Jože Banfi ter Jože Pojbič.

Geza Farkaš, predsednik največje delniške družbe v Pomurju - soboškega CATV-ja, še naprej ostro nastopa. Glavni tehnik mu mora še naprej vsako jutro raportirati. Sam pa se odpravlja na specialistični študij iz elektornike in menedžmenta v ZDA s pomočjo Tris Consultinga.

Karel Kozic je za en dan zakupil selansko rotundo, kjer bo pripravil pojedino za madžarske politike. Kot smo izvedeli, je za Mariko Požonec-Anjuko naročil odojka in purana. Lončarovec in Berkovec so zunaj - res!?

RESEDA NI KONJ

Radgonski mehurčki

Preživeli smo! Resda nisem mogel spati ne podnevi in ne ponoči, toda... preživeli smo spet en sejem! Povem vam, da ni bilo lahko! Človek nekako vse potrpi, če ve, da bo imel od tega kakšne koristi; toda od sejma nimamo ne jaz ne moji sosede in ne mesto nobenih koristi. Zamišljajte si, kako morate gledati deset dni valeče se množice, ki zapolnjujejo vse ulice v mestu, pločnike in parkirišča. Deset dni ne morete stopiti normalno na pločnik, najti parkirnega prostora, celo pred mojo hišo na hribu so parkirali, ko sem jim povedal, da naj se odstranijo, mi je eden zabrusil: »Saj pa imate tu sejem in drago vstopnino, kaj bi pa radi?« Očitno drugi sploh ne razumejo, da vse to pobirajo močvimi, da mi od te vstopnine in dragih razstavnih prostorov nimamo nič. Ko bo sejem minil, nam bodo ostale spet luknjaste ceste, kupi smeti, polne greznice, razbite luči... pa še kaj drugega, da ne bom vsega našteval.

Da ne bomo samo jadikovali zaradi sejma, moram napisati, da se je dogajalo tudi marsikaj zanimivega. Moj prijatelj, ki vsako leto služi dodatek k pokojnini kot vratar, je povedal, da je v večernih urah videl marsikaj zanimivega - eni so odhajali s sejma postrani, nekateri že skoraj po štirih, tretji so se morali podpirati na svoje hostese (pa ne zaradi pijačnosti). Tudi naš prijatelj Ivan je še vedno dobroščeren - marsikaj jim je obljubil in dal, le

kako bi lahko rekli o njem grdo besedo!! Novinarji so menda bili v treh taborih: enega je vodila lenarška gospa (se vidi, da je glavni na Pomurskem sejmu iz Lenarta), druge nekdanji radgonski novinar Kurbus v svojem kur-njaku, tretje pa Venere in lovski kočji. Ubogi strokovnjaki so morali hiteti od enih do drugih in dajati izjave - kaj hočete, demokracija je draga in zahtevna zadeva! Če smo že pri noviranjih: Radgončani smo lahko vsak večer gledali sejemski vrtiljak - najprej tistega, ki so ga posneli novinarji Murskega vala (Lidija, Dušan, Smilja, Simona in drugi), nato pa še mariborskega - radgonski »videooperater« se je znašel, brez dela lepo služi! Ni pa lepo, da hoče služiti od vseh. Zakaj potem še od nas zahteva tisoč petsto tolarjev?

Največji problem so bila vsekakor parkirišča. Zakaj ni tistega obljubljenega parkirišča med Marjanco in železniškimi tiri, kjer so zaradi tega posekali celo jelše? Kdo in kam si je zvozil tisto zemljo, ki bi morala biti navo-žena v tisto jamo?

Edino pravilno, da letos ni bilo parade - ta parada je bila tako za lase privlečena in dolgočasna, da je zadnja leta sploh nisem hodil gledat. Ne vem, kje je novinar Slovenca gledal parado, da je v ponedeljek zapisal: »V nedeljo se je sejem v Radgoni končal s tradicionalno parado!«

Radgončan

En TOTI in TOTA iz Lotmerka

Veržeji so res od siie. Ne-koč naj bi vlekli na cerkveni turen bika, prejšnjo nedeljo pa so imeli kozje dirke. *Eni TOTI* se je to jako dopadlo. Tako je lahko vsaj malo pozabila, kaj je nekaj dni prej doživela v samopostrežni restavraciji (nekoč

Družbena prehrana) v Soboti. Ko je pogledala njihov cenik, se je najprej razveselila, kaj vse je napisano na njem - tudi bograč, segedinski golač, domače kolone itd. - V resnici pa so imeli le dve ali tri stvari. In pomislite: Cene so bile v dinar-

jih! Kot da so v *toti* restavraciji še vedno v Jugoslaviji?

Ko je o tem pripovedovala *enemu TOTEMU*, ji je dejal, da lahko tudi v *Lotmerki* vidi kakšno stvar, ki spominja na 'lepe stare jugoslovanske čase'. Tako je na Glavnem trgu med drugim izobešen tudi plakat (na posebnem panoju), ki vabi obiskovalce na ogled filma *Kad sreča zakuca* (slovenskega prevoda ni), katerega izvršni producent je Beograd film. *TOTI* bi strašansko rad vedel, po kakšnih kanalih pridejo takšni filmi v Slovenijo, ko pa velja za Srbija embargo. No, mogoče takšne stvari niso prepovedane, če pa so, bi bilo treba klicati koga na odgovornost.

Gospod L. iz *Lotmerka*, ki nima nobene zveze s tem, pa bi se - tako pravijo drugi - moral za nekaj zelo lepo zahvaliti svoji ženi, in ta dolg ima (?) še od priškega sejma.

V veliko zadovoljstvo nastopajočih in številnih mladih in mladih gledalcev se je končal Mehurček, festival otroške zabavne glasbe, ki sta ga zadnje sejemsko soboto organizirala Murski val in agencija Venera. Deset mladih pevcev je že sedaj potrdilo svoj nastop na tretjem Mehurčku, ki bo prihodnje leto v času gornjeradgonskega kmetijskega sejma.

foto.: PI

Cene rabljenih avtomobilov

Na sejem rabljenih avtomobilov v Murski Soboti so prodajalci prejšnjo nedeljo pripeljali 60 vozil, prodali pa 5. Cene nekaterih:

Znamka avtomobila	letnik	prevož. km	cena
Zastava 101	1989	51.000	4.500 DEM
Suzuki Maruti	1993	4.000	9.300 DEM
Citroen BX 16 TRS	1983	150.000	5.600 DEM
Alfa 1.5	1987	25.000	11.000 DEM
Mazda 323 F	1991	15.000	17.500 DEM
Mercedes 300 D	1978	74.000	8.000 DEM
Mercedes 200 D	1979	180.000	11.000 DEM
Škoda 120 L	1989	20.500	350.000 SIT
Jugo 45	1987	54.000	2.800 DEM
R-4 GTL	1987	54.000	3.600 DEM
BMW 318 i	1981	176.000	7.200 DEM

Odkupne cene živine

	Pomurka	MIR	Panonka
E	300,00	300,00	300,00
U	290,00	290,00	290,00
R	280,00	280,00	280,00
O	260,00	260,00	260,00
P	200,00	240,00	200,00
PRAŠIČI			
do 130 kg	155,00	140,00	145,00
nad 130 kg	145,00	130,00	135,00

Vsak četrtek

Vestnik

Cene sadja in zelenjave

	Tržnica M. Soboti	Osrrednja ljubljanska tržnica
Jabočka	120,00	100,00
Breskve	200,00	100,00
Nektarine	200,00	100,00
Pomarance	100,00	60,00
Limone	140,00	70,00
Banane	120,00	80,00
Lubenice	60,00	30,00
Hruške	150,00	100,00
Krompir	60,00	40,00
Solata	120,00	100,00
Čebula	100,00	90,00
Česen	450,00	200,00
Korenje	150,00	80,00
Cvetaca	250,00	100,00
Paradižnik	80,00	80,00
Paprika	180,00	120,00
Jajca	10,00	8,00
Oreh, jedrca	850,00	700,00

Lendavski pereci

Prvotno sem nameraval pogledati v dosjeje le nekaj občanov moje občine. Seveda se do podatkov nisem mogel dokopati sam, ampak sem za to najel sodelavce obveščevalnih služb: CIA, KGB, VIS, SOVA, VOMO, še zlasti pa VIP (veze in poznanstva), od katere je pravzaprav prišlo na mizo boosa (torej mene - seju) največ strogo varovanih podatkov. Nekaj jih je ostalo še za tretjo nadaljevanko. No, moji obveščevalci pa seveda niso rimali nosov tja, kamor bi jim po pravilih lepega vedenja ne bi bilo treba, zastoj. Plačilo pa ne bo odvisno od honorarja, ki mi ga bo nakazal Veliki Boos, ampak od rezultata moje tožbe. Pričakujem namreč, da bom iztržil na račun pekoče paprike lepe denarce. Pa ne le zaradi materialne, ampak tudi zavoljo moralne škode, kajti s tem, da so se Pomurkarji poigrali z nami kmeti, so nas posredno razglasili za norce. To bodo plačali! Sedaj pa le poglejmo, kakšna je vsebina tokratnih sporočil s terena!

- Marjan Žerdin ni tekmoval na kozjih dirkah v Verzeju.
- Emil Šoš ima enoliso natakario.
- Slavko Gerič živi od gosjega perja.
- Agata Sardelič ne kadruje kogarkoli.
- Štefan Cigut je enako debel (suh) kot občina.
- Karlo Pojbič ni uspel s pretvorbo kmetov v turistične delavce.
- Katica Feher, sindikalistka, se je vrgla na piščance.
- Lojze Horvat praviloma uspe prvič.
- Jože Kuplen še ni naslikal Katice.
- Viktor Vida ve, kako se instalira.
- Marija Kamloš nima Tulpika.
- Istvan Kis ima ducat mladih Medžimurk.
- Milan Vajda ni bil zgolj finančni maček.
- Jože Kuronja je zamenjal vladu za menjalnico.
- Kristina Gyuran pogreša stare prijatelje.
- Igor Arzenšek na preprogi ni vrtil nafte.
- Anton Bakač je bil strah in trepet obrtnikov.
- Milan Balantič dokazuje, da je mogoče nemogoče.
- Zdenka Bobovec je, odkar se je zaposlila, manj glasna.
- Stanko Sraka ima menda največ deviznih dnevnic.
- Vendel Osirič se dobro razume z računovodkinjo.
- Franjo Bajs ne igra na »bajs«, ampak na (po)trpljenje.
- Eva Feher je z ambicijami postala magistra.
- Avgust Bukovec je za druženje, ne pa za menjavo parmetjev.
- Ludvik Jerebic razmišlja o zasebnem zlatokopu v Bentci.
- Štefan Prša tiska vse razen denarja.
- Franc Kasaš je le po priimku kasaš (konj).
- Blanka Horvat dobro pozna tudi moško psiho.
- Ivan Koncut se najraje da voziti ženskam.
- Martin Lebar od nedelje poveljuje sv. Florijana.
- Aleksander Marič ne strelja kaiserokoli.
- Svetlana Sanebolič je pisala Milanu K.
- Lajosu Benceju sta ostali le še dve punči.
- Anton Bensa ima velike načrte z Rusi.
- Rudolf Fritz ima zdaj rajši kot motorje - trico.
- Anica Tibaut žab ne lovi, ampak ji le cvre.
- Jani Dominko ima v Zalakarosu veliko ljubezen.
- Stanko Tadinu teži iz kmetijstva v elektroindustrijo.
- Jože Koccon ne gasi le z vodo.

Ste opazili, da so tokrat prišli trije moški na eno žensko ali narobe: ena ženska na tri moške? Namerno sem se držal tega razmerja, kajti po zadnji objavi, kot poročajo moji obveščevalci s terena, obstoji velika možnost, da mi ne sledejo le hlače, so sem naše gospe in gospodične rotli zadnjic, ampak da mi ga odrečeta. Če me prihodnjic ne bo, potem se je ta grožnja uresničila.

NACI

Turnišče: cene pujskov

Prejšnji četrtek so pripeljali rejci na sejem 82 pujskov, ki so bili stari od 7 do 10 tednov in težki od 15 do 20 kilogramov. Kupci so jih kupili 34, stali pa so od 7.000 do 10.000 tolarjev.

Sejem v Turnišču je vsak četrtek ob sedmih, prodajalci pa morajo imeti s sabo veljavne živinske potne liste.

120 let tradicije

Pomurska banka d.d.

Vaša domača banka

Menjalniški tečaj Pomurske banke 30. avgusta 1993, tečajji veljajo od 31. 8. 1993 od 00.00.

Srednji tečaj Banke Slovenije velja od 31. avgusta 1993 od 00.00.

Država	Enota	Banka Slovenije	Nakup	Prodaja
Avstrija	100	999,0839	978,00	995,00
Francija	100	2.009,4171	1.922,00	2.000,00
Nemčija	100	7.030,8505	6.930,00	7.070,00
Italija	100	7,3508	7,00	7,35
Švica	100	7.972,9845	7.620,00	7.970,00
ZDA	1	117,2746	112,30	117,30

CELOTNA PONUDBA LB - Pomurske banke, d.d. tolarskega in deviznega poslovanja na razstavi BANČNIŠTVA IN ZAVAROVALNIŠTVA v soboški GALERIJ od četrta, 2. IX., do sobote, 4. IX. 1993 (od 9. do 19. ure).

Ob 25-letnici Obrtne zbornice Murska Sobotna obrtnikom iskreno čestitamo z željo, da s prodornostjo in inovativnostjo tudi v prihodnje dosejajo čimvečjo poslovno uspešnost.